

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
Decembrie 2017 (Anul IX) Nr. 106 (12/2017)



BOEMA

Live Literature

decembrie 2017 (Anul IX) Nr. 12 (106) - 42 pagini

ISSN 20660154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

12 / 2017

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău

Redactor-șef online: Mihail Gălățanu

Redactor șef: Cristian Biru

Redactori: Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, Paul Sân-Petru, Tănase Dănăilă, A.G. Secară, Denisa Lepădatu, Maria Ieva, Cristina Roșu

Grafică: Elena-Liliana Fluture

Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Tănase Carașca (Tulcea), Luca Cipolla (Italia), Dan Verejanu (Chișinău), Melania Cuc (Bistrița), Lucia Pătrașcu (Brăila), Petru Jipa (Germania), Corina Petrescu (Satu Mare)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0740 596225**

ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17, Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

○ Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format electronic (Word, RTF etc.) și să conțină diacritice.

○ Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional articole apărute anterior în alte publicații (inclusiv pe internet).



Literatură și Artă



DIN CUPRINS

Poezie: Mihail Gălățanu (p.3), Ion Tutunea-Hercinicul (p.5), Ignatie Grecu (p.6), Marian Hotca (p.10), Irina Lucia Mihalca (p.16), Ștefan Radu Mușat (p.18), Elena Andreea Cojocaru (p.20), Mönika Töth (p.33)

Proză: Nicolae Rotaru: Note de trecere (jurnalul intim al lui Nicolae Rotaru) (p.14), Lică Barbu: "Moșulică" (p.17), Ioan Romeo Roșianu: Onoare târzie (p.28), Tănase Carașca: Baba Ileana (p.30)

Eseu: Vasile Mandric: Aventura cuvântului (p.7), Maria Mădălina Bălu: Incursiune în analiza discursului (p.23), Angela Burtea: Stare de fapt (p.39)

Cronică de carte: Dumitru Anghel: Taină săgetând rubin, de Valentina Balaban (p.8), Adi G. Secară: Pe un nou drum, poate pe urmele de aer ale păsării cu cioc de rubin (p.11), Ioan Romeo Roșianu: Dan Drăgoi și interogația fascinației poetice (p.13), Ernesto Mihăilescu: "Timpul și răstimpul" sau despre valorile fundamentale ale ființei (p.34)

Note de lectură: Mihai Vintilă: Catrene rătătoare (p.19), Viorela Alecu: Din lumea copilăriei (p.21)

Colind: Redacția: Colind (p.39)

Umor: Marius Zaharia: Chestii (p.27), Adrian Răcaru: Epigrame (p.38)

Eveniment: Redacția: Expoziție MENSA de fotografie și poezie la Nisa și la Galați (p.4), Lucia Pătrașcu: Lansare de carte: Denisa Lepădatu - Compoziție în alb (p.22), Redacția: Recital de poezie "Supradoza de dragoste" - Gaudeamus (București - 25.11.2017) (p.40)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.41)

Grafică:

Coperta I: Adam Martinakis - *The erotic void II*

Coperta IV: Peisaj de iarnă - *Colecția InfoArt*

Interior: desene de Elena Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro



Mihail GĂLĂȚĂNU

S-A DAT EL [LA MOARTE]

S-a dat el la moarte?
 S-a dat.
 S-a asmuțit
 pe ea,
 s-a făcut
 asupra ei.
 A încercat să se pună
 față în față
 cu ea,
 să o sperie,
 să îi arate că nu îi pasă,
 că îi e greiere
 Să își lase
 ghearele pe ea,
 ca un animal,
 să își lase
 urmele
 unghiilor
 adânc
 înfipte
 în carnea ei
 să o doară și pe ea
 să vadă
 cum e durerea
 Oare, dacă Tu, moarte,
 ai ști
 cum e să te doară
 cumva
 așa-i, moarte
 că nu mai
 m-ai lua?
 mama mea e o scrisoare a lacrimilor mele către mine
 mama mea e o scrisoare a lacrimilor mele către mine
 mama mea e o scrisoare a bunicilor mei către mine
 împreună am scris-o
 împreună
 împreună am stat până în zori
 și am ticluit-o
 cu boare cu brize cu nori
 împreună au stat și s-au sfătuit cum să fie
 scrisoarea lor către mine
 cum să înceapă
 ce să pună în ea
 ce să spună

și cum s-o formuleze
 mai pe înțelesul meu
 dacă să ne spună c-o duc bine
 sau adevărul
 nu, nepoate n-o ducem rău
 dar la urma urmei nici nu cred să o fi dus
 prost
 fiindcă, altfel, nu-i așa
 nici nu ne-ar scrie scrisoare
 de dragoste
 nici nu le-ar mai ajunge
 timpul
 să se pregătească
 de mormântare
 păcat, însă, îmi spun
 că mi-au scris
 numai o singură dată
 cealaltă soră a murit din întâmplare
 pur și simplu
 din întâmplare
 sau oare la urma urmei cine știe de ce au
 scris atât de puțin o singură scrisoare
 care a izbutit
 să ajungă la noi
 din întâmplare
 pur și simplu
 din întâmplare
 poezia pură
 am iubit
 lirismul pur
 fantasma pură
 floare roșie pe gură
 dulce prescură
 cuminecătură
 Am iubit anafura poeziei
 ruptă de la săraci și dată mai departe
 din gură în gură
 N-a fost lucru mai presus
 în afară de dumnezeu
 pe care să îl iubesc
 mai mult
 planul divin
 planul ocult
 Ca și alți poeți
 de dinaintea mea
 m-am închinat cercului
 și l-am spart cu capul
 Cercul s-a întors și m-a mântuit.
 Acum, sunt doar poezie pură. Care, mai
 înainte de nașterea mea,
 mă bufnește pe gură
 acum, sunt doar vers împlinit.



Expoziție MENSA de fotografie și poezie, la Nisa și la Galați

Recent, membrii MENSA (organizația celor care au un IQ foarte ridicat, ce-i încadrează ca inteligență între primii 2% din lume) au organizat o expoziție de fotografie și poezie, proiect internațional intitulat "Romania Sea & See", primul de acest gen desfășurat în cadrul Mensa Gifted Youth.

Scopul dedicat al proiectului a fost acela de a promova România prin frumusețile pe care le deține și oamenii de calitate care au un simț artistic special în domeniile menționate.

Cu o echipă de proiect ce a inclus opt copii cu vârste cuprinse între 13-17 ani și șase adulți, sub coordonarea lui Laurențiu Iancu - coordonator Gifted Youth la Mensa România, proiectul a fost unul de succes, reușind în primă fază să câștige concursul Proiect Mensan II, desfășurat în cadrul Mensa România, apoi proiectul a reușit să ajungă în inimile mesanilor din toată lumea, odată cu prezentarea sa în cadrul IBD Nisa 2017 (Franța).



Expoziția de la Nisa (Franța)

Expoziția Romania Sea & See a ajuns și în România, la Galați, în preajma Zilei Naționale, mai precis în perioada 25.11.2017-02.12.2017, și a putut fi vizitată timp de opt zile la Palatul Copiilor din localitate.



Expoziția de la Galați

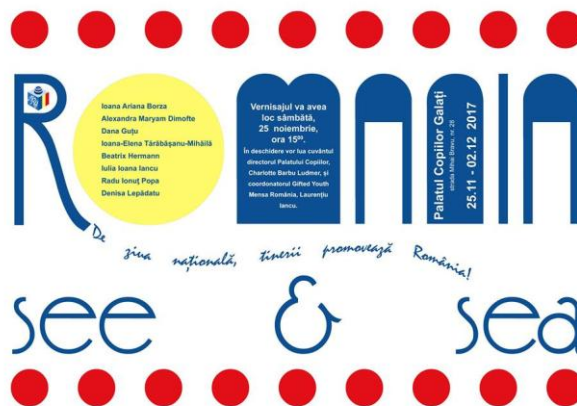
„Povestea noastră și-a propus să prezinte România așa cum o văd copiii ei. În cadrul expoziției au putut fi admirate douăzeci de locații, fiecare surprinsă în câte două ipostaze. Cele patruzeci de fotografii au fost însoțite, fiecare, de câte o poezie. Versurile au surprins esența poetică a locurilor și
Boem@ (106) 12/2017



Gălățenii Denisa Lepădatu și Răducu Popa

au fost scrise special pentru aceste fotografii. Totul creat de membrii comunității Gifted Youth, cu vârste între 13 și 17 ani”, declară Laurențiu Iancu.

În distribuția proiectului sunt menționați: a) Fotografie: Răducu Popa, Maryam Dimofte (ambii din Galați), Iulia Iancu (București), Dana Guțu (Chișinău), Ioana Ariana Borza (Oradea), Beatrix Hermann (Timișoara), Ioana Tărăbășanu Mihăilă (București); b) Poezie: Denisa Lepădatu (Galați), Dana Guțu (Chișinău) și Beatrix Hermann (Timișoara); c) Au mai colaborat: Dragoș Pop, Delia Băluță, Claudia Luca, Robert Iliina și Sorana Burcușel; Coordonator: Laurențiu Iancu (București).



Redacția





Ion TUTUNEA-HERCINICUL

LEGĂNARE

Se închid pleoapele linse de viscolul stelar
 în zăpada viselor unde dispar rănile și orice legătură
 cu lespedeza temeliei încetează...
 Bandajat cu o moarte banală
 îmbelșugat cu o noapte prelungă
 îmi peticesc rupturile trăirii...

Fisura din mască - îți spune:
 este valea ridului
 valea trăirii
 valea plângerii
 în care mă legăn pânditor
 în hamacul secundeii...

ALGE

Porți un costum provocator
 țesut din cuprinzătoare primejdii
 într-o lunecare sentimentală abruptă
 orbitor de albastră
 unde se lemnifică tăcerea
 în noaptea de porțelan chinezesc
 ce-mi perforează adânc acalmia...
 și departe dispare tot ce e omenesc...
 Și dintre sute rătăcitoare rătăcite catarge
 trupul mi-l recompun melodios
 din muzicalele meteorice alge...

NECUNOSUTUL MEU SUFLET

Urbea surpată în mine ca o algă secretă
 lăbărtată pe șapte coline inundate de mii de lumini
 precum cetatea eternă
 și tot atâtea destine picurate pe pleoape de lut galben
 desfășurate în arc cu turnuri părăginite năpădite
 de fire de volbură
 învolburată pregătită să croșeteze cuvintele-n gură...

Un gând potrivnic mă ține prizonier
 în unicitatea strâmtă a trupului
 trecător care-mi inventariază iubirile neîmpărtășite
 în catastife
 învechite uitate în sarcofage adăpostite
 în piramida memoriei...
 De mine unde să te ascund mai bine mai sigur
 decât în străfundurile
 Necunoscutului meu suflet săpat în rumegușul tăcerii...

SENTIMENTE TRUCATE

Ai zâmbit în umezeala crepusculului însângerat
 când gândurile mele erau concentrate
 în tine caustice
 și le-am rostit pe îndelete
 ca pe niște exploziv de adevărate versete
 picurătoare din Sfânta Scriptură...
 Fiecare cuvânt îmi devine lespede la temelia unui
 templu de adâncită-n istorie
 cugetare-amintirea căreia îmi țândărește
 momentul...

O muzică serafică îmi cercetează amănunțit
 împrejurul
 pogorând dintr-un schit zămislit între două suspine
 în încheșurarea duhului bălții unde furnicăresc
 inși complet derutați în interpretarea filosofiei...
 Uneori am sentimentul negativului
 străin de fotografia trucată...

ÎNSERARE LILIACHIE

Eu calc pe tavan pentru că tălpile gândurilor mele
 inversate
 împărtășesc pe pardoseala trăirilor mozaicate
 retrase tiptil
 în culorile pătrunse în mine din prelingerea
 curcubeului printre
 înțepenirea monumentului majestuoasă și zăpada
 cârnii tale
 adăstătoare fremătătoare și ea aidoma
 zvâcnetului furtunii încopciată în stridii...

Câte amintiri portuare ruginesc în ancore amorțite
 de somn
 zbuciumat în tangaj
 Câte alge flutură dezmațate – armuri – cruste
 frunzoase pe pereții
 carenei sărate ca de o amărăciune timpurie
 cuprinsă de aripa morții
 perfidă unde respiră culoarea mea de înserare
 liliachie
 care mă discolpă...

ABIA AȘTEPT CAPCANĂ

Abia aștept să-mi reiau în tine tronul ca-ntr-o
 cetate devastată prăduită
 în care arborii de sentimente-s jefuiți și urbea mai
 de demult este
 depopulată și tot mai mult sărăcită
 Pe străzi defilează manechine și roboți militarizați
 le picură din ochi lacrimi de cenușă fierbinți
 îndurerând enigma răbdării
 și tirania desfătărilor tale îmi adâncește regretul
 multiplicându-mi
 clipele singurătății lăsându-mă să mă zvârcolesc
 ca un limbric
 în măruntaiele zilei copleșit subjugat de ultima
 capcană a nedumiririi



**Ignatie GRECU****Aici, pe Tabor**

Până și pasărea se oprește din zbor
 Aici, la noi, pe Tabor.
 Îngerii vin pășind pe tăcute
 Haina Domnului să o sărute.
 Poala veșmântului
 În bătaia vântului.
 Și cuprinzând să bea
 Pe cât ar putea
 Din lumina orbitoare a Feții
 În ceasul înalt al dimineții.
 Când clopotul bate și cheamă
 Și pe toți la rugăciune ne îndeamnă.
 Când clopotul bate și sună
 Și pe toți la rugăciune ne adună.

Mireasmă și vis

Iarăși coboară
 Îngerul zorilor
 Ca pe o scară
 În lumea erorilor,
 Făcând să tresară
 Aura florilor.

Trandafiru—și pleacă
 Sigiliul culorilor
 Sărutând din mers
 Umbra călătorilor.

Vine și adună
 Scumpă-n potire,
 Lacrima norilor.
 Mireasmă și vis,
 Plâns, licărire,
 Rugăciune și vers,
 Lumină de lună.

Lăsați să vină zorii

Lăsați streșinile să plângă întruna.
 Ochii stelelor de argint s-au închis
 Peste răcoare, tăcere și vis.

Numai plopii și luna ridică
 Făclii pururea aprinse.
 Un înger stingher
 Arată cu mâinile întinse
 Drumul ce duce subțire la cer.

Nimeni nu vede, nimeni nu știe
 Câte lacrimi pe frunze au curs,
 Câtă durere, câtă bucurie,,
 Odată cu trilul revărsat al privighetorii

Din întuneric, de foarte de sus.

Lăsați să vină peste lume zorii!

Zâmbind

El vine de foarte departe
 Prin înserarea care se lasă,
 Abia ducându-și aripile grele
 De mers prin văzduh.

Luând-o încet pe cărare
 Se-oprește însetat la fântână.
 Scoate din adânc ciutura plină
 Cu răcoroasă, limpede apă.

Când dă să bea
 Își vede chipul oglindit
 Și scoate un țipăt prelung,
 Uimit de ceea ce vede.

Stol după stol

Stol după stol se-ntoarnă
 Obositele păsări acasă.
 Tremură frunza pe creangă
 Gata să cadă, duioasă.

Cărările pe care tu vii
 Sunt pline de cioturi și spini.
 Te-apleci și săruți câte-o piatră
 Ș trecând mai departe, suspini.

Crai nou încoardă și trage
 Înaltă săgeată subțire.
 Sângeră departe văzduhul
 Străpuns în coastă, asfințire.

Brazdă răsturnată de gânduri,
 Sufletul în tine tresare:
 Culcă-ți făptura pe Cruce
 Și inima-nsulțată pe zare.

Bogată toamnă era

Bogată toamnă era
 În aur și purpură îmbrăcată.
 Un covor antic, de preț,
 lumina sub picioarele noastre
 Se așternea moale și caldă.
 Copacii, împărați porfirogeneți,
 Cu inele solare în degete de ramuri,
 Intrau cu bucurie în biserica imensă a toamnei
 Să se mărturisească Ție,
 Dumnezeului Celui Preaînalt, nevăzut.

Veșmânt auriu duce frunze călătoare
 Încununa ziua cu nori de văpaie
 peste gropi de argint.
 Din caer de umbră torcea la izvoare,
 Nevăzută, o boare, fir subțire, somnoros.
 De parcă un șirag de perle s-ar fi rupt.

Păsări cu îngeri laolaltă
 Coborau în iureș luminos
 Peste noi și se înălțau fără-ncetare.





Vasile MANDRIC

AVENTURA CUVÂNTULUI

(scrisoare adresată prietenului meu din oglindă)

Că prea sună a confidență amoroasă aceste cuvinte, că nici un demon nu seamănă cu tine când te încapățânezi să crezi că cineva îți va citi opera. Uneori susții că și moartea are nemurirea ei, iar tu poate știi mai bine ca mine, căci ești călărețul încercat care strunește frâul acestui cal în buiestru, ce ne umple nopțile de insomnie cu tropotul lui, acest cal năraș care nu umblă niciodată pe o singură cărare.

Cineva ca tine l-a numit în joacă, când poezie, când proză, cântec, descântec, bocet, epigramă sau chiar înjurătură, la care mă pricep și eu destul de bine.

Parcă am băut amândoi vin negru din vaza cu flori, parcă am fript pe făraș răunchii și inima căprioarei prietenului meu de demult, că prea îmi scormonește ceva dureros prin buzunarele amintirilor și mă plimbă cu trenul timpului între Dolhasca și Fălțiceni, unde doi poeți tineri și nemuritori jucau țintar, ghiubahar, truca-truca cu literatura proletcultistă.

Prea scormonesc aceste amintiri ceva necurat și urât prin sertarele inimii și prea mi se par neputincioase vorbele ca să le rostogolesc și să plonjez cu ele în adâncurile copilăriei.

Poate că într-o zi voi visa că o să scriu pe prispa casei unde ne usca mama izmenele, prinse pe-o ață de cânepă și de-acolo am să țip către cele patru zări colțuroase ale pământului: *Trăiască poezia și marii visători!* Așa striga un prieten de-al meu, cu suflet frumos și fața ca un bidon turtit pe străzile orașului lași, orașul pe care l-am iubit așa de mult și pe care l-am pierdut cu tot ce aveam mai scump, inclusiv virginitatea.

Am să plec undeva, am să plec, nimeni nu știe în afară de mine.

De-aceea am încă nerăbdarea tulbure, ca Dunărea, primăvara și mă simt ca o pisică în călduri, mereu gata să-ți mulțumesc pentru atâtea lucruri frumoase pe care le-am făcut împreună în acest mic infern ce se cheamă viață și, în ultimă instanță, orașul Brăila. Iată deci că un poet ca mine scrie că în acest oraș, care totdeauna mi s-a întors precum curva cu spatele, vin lupi îmbrăcați în piele de oaie, codiniștii și terentienii, scamatorii literari și alte secături, care umblă zezzeci prin piețe să cumpere struguri și femei frumoase cu fosfor în sânge și mă amenință, volens-nolens, că mă va transforma în Spirit al Nopții. Să nu uiti să respiri...o să-mi spui!

O, suflet bolnav, împătimit schizofren, ce ne leagă pe noi de acei care ar vrea să slujim frumosul diavol, când Dumnezeu ne uită și pleacă câteodată în concediu de odihnă sau când Dunărea umple bălțile cu apă, pește, mai

ales, și cu speranțe pustii? Nu dau nimic și nu mă dau la schimb pentru aventura cuvântului lăsată blestem de la mama.

Mă chinuie în visuri, negura munților și, credul cum sunt din vina exuberanței zăpezii și a singurătății, voi înhăma Pegasul amintirilor la oiștea Carului Mare, care a rămas în pană de boi, deoarece aceștia au făcut numai măgării. Cei din dreapta, trăgeau spre stânga, cei de stânga, trăgeau la dreapta, confundând voit totdeauna, hăis cu cea și invers; au lepădat jugul, iar unii au ajuns la abator, alții, la gherlă. Ce-a mai rămas dintre ei, s-au retras în Parlament, având un C.V. cu expertiză cosmică.

Eu... am să plec undeva, am să plec! Mi-e dor de o călătorie în zodia Scorpionului, unde am mai spus că mă așteaptă colega din banca întâi a Școlii primare, plecată pe Calea Lactee. De-acolo ține neapărat să-mi trimită sexul, cel de atunci, prin telepatie, rugându-mă ca în rolul lui Adam, să creez pe planeta Pământ o specie de poeți cu adevărat umană. Prea târziu! Dar, până una alta, mai am timp de-o beție poetică, soră cu moartea împreună cu nebunul meu prieten genial din Brăila, T.G., cu care, în tinerețile noastre, ne împrumutam prietena amândoi, fără să știm unul de altul. Dacă ne-ar afla nevestele noastre geloase pe amintiri, ne-ar arde cu lumânarea visele năuce.

Pe vremea aceea limpede, limpede, de-o anumită frumusețe, reușeam tot, știam tot, admiram tot și eram cu adevărat un fel de vis și un fel de OM.

Acum am să plec undeva, am să plec. Aici pe planeta asta buimacă nimic nu mai este posibil! PUNCT!





Dumitru ANGHEL

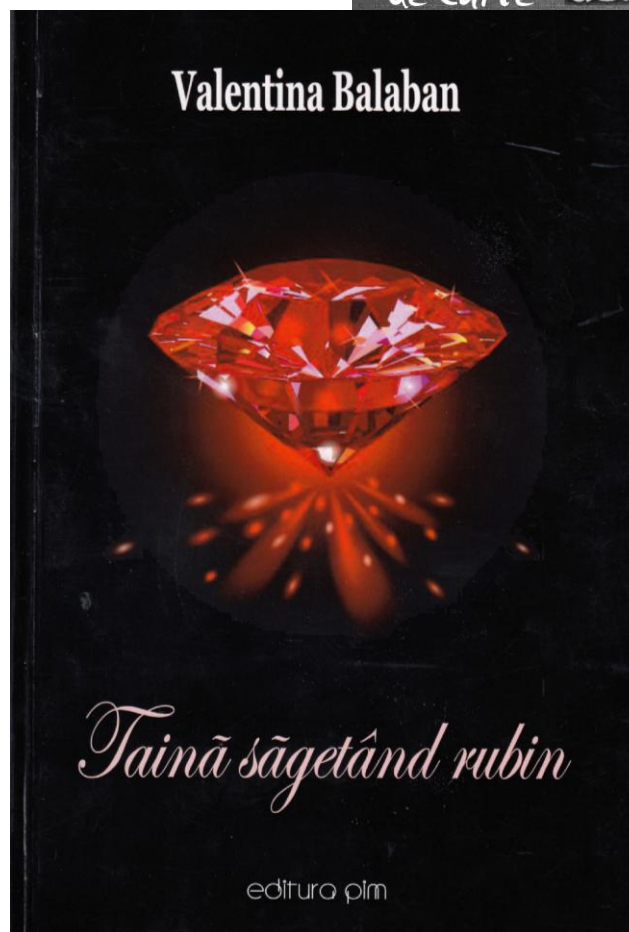
TAINĂ SĂGETÂND RUBIN de Valentina BALABAN

Volumul de versuri „*Taină săgetând rubin*”, Editura PIM, Iași, 2017, 85 de pagini, întregeste palmaresul de creație literară al scriitoarei Valentina Balaban, după debutul editorial cu placheta de poezii pentru cei mici „*Copilul ca o primăvară*”, Editura Enos, Brăila, 2007, urmată de „*Salvați copilăria*”, la aceeași editură, în 2009; „*Filosofia vieții*”, Editura Olimpiada, 2010; „*Lumea Ta...*”, Editura „Danubius”, 2011; „*Pe-o clipocire...*”, Editura Lucas, Brăila, 2014”; „*Plămadă stelară*”, în 2015 și „*Sfere de vis*”, în 2016, la aceeași editură, din care a rezultat o literatură lirică pe un registru de-o intimitate învăluitoare, cu o dinamică remarcabilă în plan ideatic și pregnant prozodic, „strunită de un ludic programat, din care nevoia de frumos și de adevăr se justifică pe deplin”, cum afirmam cu alt prilej.

Opt cărți, așadar, cu volumul de față, în care poeta Valentina Balaban scrie o poezie pe portative ușor imprevizibile, aparent scăpate de sub control, dar pe un romantic și zvăpăiat *Zvâc!*, scutind-o de explicații și de fixare pe un *canon* liric, și-i impune o rigoare și o determinare să încerce mereu altceva, potrivit expozeului orgolios: „De jos.. vă iubesc și de sus... / Lăsând dâra poemelor în *Sfera de vis*, / *Pe-o clipocire* prin adieri și gânduri / *Lumea Ta...* se frământă / pe-o *Plămadă stelară*. / fredonând în oglinzi curgătoare / cu isonul muzelor despletind / prin pana binecuvântată *Filosofia vieții* / din *Copilul ca o primăvară* / într-o regăsire a purității, / implor! *Salvați copilăria!* / ce dăinuie vârstele în candoare. / Către țărnul crinului duios, / peste punți, vă șoptesc: / că de sus... eu v-am iubit și jos” („De jos... de sus...”, p.66), un poem ca un *curriculum vitae* de creație literară, cu titlurile volumelor publicate, pentru un *cod* al vocației poetice și o interesantă și originală bibliografie de autor.

Și în noua sa carte de poezie, tonalitatea intimă, deși păstrată, pe aceiași parametri sentimentali, ca o răzvrătire, și decentă, și protestatară, înregistrează mereu alte supape de respirație creatoare, cu noi contururi în planul valorii expresive. Volumul „*Taină săgetând rubin*” se detașează de toate mijloacele de seducție lirică, deși poezia aceea rămâne sinceră și spontană, și, cu un surplus de vitalitate, poeta Valentina Balaban este... o altă poetă, pe un alt algoritm de creație literară. A renunțat la lirica cuminte și ușor demodată a catrenelor sale cu rimă împerecheată (1-2; 3-4), cu muzicalitatea doinelor populare, pe diapazonul unor

Boem@ (106) 12/2017



agasante capricii, pe care l-a modificat cu o frenezie a vitalului și cu o detașare emoțională, direcționate spre alt registru stilistic, cu o poezie nouă, viguroasă, într-o alternativă de contrast, dar sigur potențială și cu tenta unei originalități, care va convinge și-o va salva din capcanele *manierismului*.

Și, chiar declară tranșant și programatic că renunță la clișee, nu dintr-un banal răsfăț stilistic, ci pentru a se alinia la moderna prozodie și la afluxul ideatic, chiar și când pare ușor virusat de o anume... „*dezordine controlată*” în plan literar, după cum poeta declară în poemul care deschide volumul: „Mă las atinsă de un har / ce mă aprinde.. / Pe noi drumuri, taine ce mă cuprind, / în caruselul gândului, plâsmuiri.. / țâșnesc din călimara cu lacrimi / lumini licărind... / *Aprind până nouă scrisului* / pe aleea Căii Lactee” („...aprinde”, p. 13).

Șaizeci și una de poezii postate fiecare pe câte o pagină „*aerisită*”, până în 10-11 versuri, cu titluri venite din etimologia îndrăznețe și convingătoare, eliberate din chingile prozodiei tradiționale. De altfel, și următoarea poezie reprezintă *declarația de crez* poetic a Valentinei Balaban: „Dorm... / Muza se leagănă-n cord / caută... / ... / Trezită-n delir, fire nouă / cu ochii în roua zorilor, / mă-ncepe o cale nestinsă” („Dorm...”, p.14), ca-ntr-un *Madrigal* de coloratură și o alunecare în brațele emoției nestăpânite.

(continuare în pag. 9)

Într-un alt poem, afirmă ritos, „cu mâna pe inimă”, noile coordonate programatic-lirice, valențele spirituale ale poeziilor sale, cu un mesaj modern, pe care-l îmbracă în amplitudinea dodecafonică a unei versificații la fel de moderne: „Valențe elucidate în prezențe, / Aparențe prin clipe jucate, / piscuri atinse, arzând, / luminând, umbrind, unduind...” („Valențe”, p.16).

Orgolioasă, își declară și-si motivează apetențele scriitoricești: „Îmi îngân șoaptele divine... / din razele răsăritului ridic geană, / vâd *semănătorul* cuvintelor / ce încolțesc prin rouă... / Însetată de-al cerului curcubeu / spre nou” („Semănătorul”, p.18); și speră să fie în pas cu poezia modernă și cu aderența la cititorul și mai modern prin așteptări: „Din astral, informații schimbă destinul, / inovează clipele, spre ferestrele muzelor / ... / enigme astrale prin noi... / către voi...” („Cu voi”..., p. 19).

Din perspectivă tematică, există în noua lirică a doamnei Valentina Balaban o percepție filosofică majoră, indiferent de sursa de inspirație, dar cu o insistență trimitere spre o mistică riguroasă, nu neapărat ecleziastică, dar cu atât mai convingătoare: „Decăzuții triumfiului, evadați din cuie, / scot spinii pictați pe rugi însângărânde / către *Tatăl Nostru*, Cel ce spală nevoi, / prin șuvoaie de ploii...” („Prin șuvoaie de ploii”, p. 25).

Este atât de abruptă trecerea de la poezia cuminte și tradițională din primele cărți ale poetei Valentina Balaban și avalanșa prozodică modernă a versului său din acest volum, încât reacția de prim contact a cititorului va fi, sigur, una de contrarietate, poate și de nonaccept dar, ca-ntr-o *Cavalcadă* wagneriană sau pe partitura unui *Nibelungen Lied*, acceptul se va produce împăciuitor, cu o frenezie a vitalului, ca un pariu dintr-o Loterie a șanselor: „Identitățile răstoarnă nimicul, / pe scânteii ce materializează văzduhul / într-o taină săgetând jumătățile” („Pariul...”, p. 31), exact ca în magica și înfrâncenata dilemă shakespeare-iană, pe care scriitoarea și-o asumă, din considerente de etică majoră și de educație morală, de-o delicată intimitate: „Veșnicia *noului*, cu labirintul întrebărilor, / pe scene biliare, sub măștile lutului...” („To be or not to be...”, p. 35).

Prudentă, înțeleaptă și cu simțul eticului, izvorât din echilibru, Valentina Balaban oferă un tip de literatură nouă, modernă și de valoare, împletind percepția corectă a realității cu o simbolistică tematică dintr-o perspectivă multiplă și ipotetică, chiar și atunci când plusează, ca din amvonul unui altar sau din sanctuarul unei Justiții rigide: „Simțiri dezlegate din ochiul Ziditorului / zugrăvind instantanee șoptite / pe umerii dilemelor, căutând *scuza acarului* / în triajul decalogului spre scopuri...” („Scuza acarului”, p. 41), Ba, chiar mizează pe șanse astrale venite din irizări cosmice, cu o nonșalantă acceptare a hazardului: „O inimă rătăcită prin două zaruri / jonglează în auzul Tău ce arhivează / replica restricțiilor cu palpații confuze” („Șansa curcubelului”, p.44).

Dar are și cel puțin două alternative pentru

toate dilemele existențiale care-i bântuie sufletul: „Plâng... / Ceruri gri mă strâng / în uneltiri de gânduri, sfidând nouri hoinari” („Plâns Bacovian”, p. 48), în nota nostalgică și resemnată a Simbolismului de altădată; sau: „În arome amfibii, lotcile separă / nuferii ce poartă brotacii spre chindie, / ce așteaptă plinul năvoadelor / din veselia cherhanalelor” („Veselia cherhanalelor”, p. 49); din atmosfera baladescă a ostroavelor din Bălțile Brăilei, cu Terente și Tanti Elvira...

Ori o paranteză în planul filosofiei elementare, OMUL, ca o conștiință existențială, factorul primar al vieții, între ideea canonică a creației divine, Adam și *coasta* din care a apărut Eva, care să explice din ce motive Femeia a ajuns egala bărbatului, cu drepturi electorale și nu numai, atât de târziu, spre mijlocul secolului al XIX-lea, sau nici măcar astăzi, în plin mileniul III, în universul bigot musulman: „De meserie... OM... precipitat prin instincte, / ridicat dintr-un atom și un ton rostit pe ape / Navigator terran pe coasta lui Adam, / în plămada Oceanului Luminat” („...OM”, p. 51).

Noua tehnică prozodică și imprevizibilele tematici de-o derutantă structură ideatică din volumul „*Taină săgetând rubin*” sunt motivate de poeta Valentina Balaban în planul creației superioare lirice dinspre Columna brâncoșiană: „Trufandalele gândurilor dezlănțuite / prin nebunia atingerii piscului cu tridentul / algelor pe fluxul nopților / trena Rebeleii / ... / luminând *columna creației* / în harismă” („Columna creației”, p. 53); cu trimiteri insistente spre zone ale unor culturi literare, plastice, muzicale și de Istorie a civilizațiilor, ca o terapie a Esteticului regenerativ: „*Magenta apusului* reflectă în inimă / tăria astrelor, ce-mi clipocesc / tainele sufletești prin terapia frumosului” („Magenta apusului”, p. 56).

Pe coordonatele asigurătorii ale *unui testament sentimental*, ca o motivație și ca o speranță de creator și frumos, poeta renunță la toate clișeele prozodice și afirmă cu un entuziasm melodios: „Calc pe durere cu plăcerea viitorului, / Ocolesc banalul, sunt exaltat să fac. Să fiu, / să mistui energiile în plăceri creatoare, / ... / să prind muza-n pană pulsată prin file... /Ocean de idei pe-o suflare difuză” („Să...”, p. 60). Există și o erotică stăpânită, cenzurată decent în poezia doamnei Valentina Balaban, pe care și-o asumă poziționată în lumea feerică a lecturilor sadoveniene din copilărie: „Prin rădăcinile gândului, scanez neantul... / Înnotând în afluenții iubirii, sub umbra salciei, / ce leagănă lăstarii genealogici prin foșnetul / Dumbrăvii Minunate...” („Dansul inelelor”, p. 63).

Poezia de dragoste, moment festiv, unic și miraculos al unui suflet însetat de fiorii celui mai uman și nobil sentiment, încheie într-un registru intim și o notă melancolică volumul de versuri „*Taină săgetând rubin*”: „Nu uit... că uneori, iubim / când nimeni n-a știut suspinul / din ochi o lacrimă ștergeai / îmbrățișându-mi disperarea / ...

(continuare în pag. 33)



Marian HOTCA

spectru #2

am auzit lumina cum s-a desprins dintr-o creangă
cu frunzele vii cu tot
ce poartă în clorofilă
tot morbul putregaiului

aici în palma mea uscată
țin ultimii stropi de lumină înmuguriți
și-n orice moment aş privi zăresc
numai un soare gol-goluț
gata să-mi cadă în ochi
spulberându-mă

poate că zborul
ce nu mai are hotar
îngreunat de adâncul luminii
e suficient să-mi ardă visul
când mă voi trezi din ultima moarte

din spectrul păcatului ascuns
în ghimpele perfecțiunii
un miraj răcoros mă lasă iarăși viu
într-o incertitudine tandră

spectru #3

mi-e plânsul tot mai crud
în amintirea aripilor fluturilor de mai
ce mi-au lăsat în suflet
galbenul pal
un evantai zbatându-se să facă vânt gândurilor
când roua înmugurește
pe obrazul bujorilor târzii

și stau diminețile pustiit în lumină
nemișcat
de parcă aş prinde rădăcini adânci
până în inima pietrei
să-i sorb tăcerea

respir singurătate
în galbenul jertfit în flori
și scâncete ascete de frunză
atârn în același păcat și mă forțez să visez ceva
de parcă n-ar mai fi nopți între zile

poem spectral

sunt doar o rană vie
ținută deschisă prin cuvinte
trăiesc în spațiul crud
umbrat doar de rugăciuni fără ecou
un galben tardiv născut din uitarea soarelui
îmi apasă melancolia pe umărul stâng
doare -
mi-am spus eu
ruinele aprinse din voi

mă defineau
drept o față
întoarsă cu ochii către sufletul ars

am simțit ploaia
cum îmi hrănește urletul
sfredelitor

și mă zbat atârând într-un fir păcătos de lumină
zicându-i unei frunze adânci
cum aş putea oare
să-mpart un cuvânt plin
unui infinit gol
ce mă îneacă

deocamdată

deocamdată nu se întâmplă nimic deosebit
bolile unora au devenit o sursă de existență pentru
ceilalți

vin întrebări tot mai cutremurătoare
dar timpul le prăbușește instantaneu
să nu rămânem personaje în haine de cerșetorie

vreau să vorbesc despre disfuncția întunericului
nu știu ce s-a întâmplat
că noaptea visez numai anomalii
și nici visele nu mai funcționează cum trebuie

mai am răbdare cât să îmi mișc umbra jilavă
printre creștăturile vieții
soarele pune o parafă decisivă peste zi
opresc curgerea vremii timp de o rugăciune zisă la
repezeală e dimineață
și praful mă acoperă iar într-o lumină îmbâcsită

mă repet cumplit în fiecare zi
ca o sinestezie dulce-ucigătoare îmbrăcată
în sunete de ambulanță
deocamdată deocamdată

stare

un soc înflorit pe o cărare albă
e drumul acestor zile
cu capete de umbre tăiate ce-ascultă
doar gândul

mai departe în trupul unei insecte
ard un cuvânt
și-aud țipete dintr-o colonie de furnici
iar mâna se lasă înfrântă
fără contur și fără pix
mă pedepsesc încă de la începutul vieții
să scriu poeme în aer cu dalta

și de fiecare dată
când zămislesc câte un poem placid
în aerul acesta oțelit ca răsuflarea morții de mâine
spaima vântului
îmi soarbe zarea
cu poem cu tot

rămân fără senin
trec peste pagini nescrise în vânt
suspendat în grozăvia unui vis scăpat
în vacarmul acestei lumi nedefinite





Adi G. SECARĂ

Pe un nou drum, poate pe urmele de aer ale păsării cu cioc de rubin

Încercând și reușind în bună măsură o desprindere de interesantul trecut liric, asupra căruia am mai avut câte ceva de spus altădată, Valentina Balaban propune cititorului însetat de frumos și de avatarurile acestuia o altă cale, dând unui anume abstract și unui anume ermetism o notă autentică.

Vestală a unui misterios templu, de la primul poem își recunoaște dăruirea, fără îndoială: „Mă las atinsă de-un har/ ce mă aprinde.../ Pe noi drumuri, taine ce mă cuprind,/ în caruselul gândului, plâsmuir.../ țâșnesc din călimara cu lacrimi/ lumini licărind.../ Aprind pană nouă scrisului,/ pe aleea Căii Lactee.”

Titlul manuscrisului, „Taină săgetând rubin” ne trimite cu gândul la ultimul poem al regretatului Nicolae Labiș, „Pasărea cu cioc de rubin”. Și poeții sunt, de ce nu, întotdeauna, preoți ai Poeziei înaintașilor lor, cântându-le pomenirea, și pentru că, nu-i așa, cărțile se nasc din cărți. Poate involuntar, urmașii încearcă să-i răzbune frumos pe cei care, într-un fel, nu au avut noroc. Desigur, stilistic, poate Valentina Balaban nu are prea multe în comun cu poetul născut la Mălini, dar hermeneutica găsește uneori astfel de legături surprinzătoare! Poate mult mai aproape de adevăr am fi, dacă este să căutăm asemănări, păstrând proporțiile, să ne gândim la un Ion Barbu sau un Cezar Ivănescu sau, ca să ne raportăm la spațiul brăileanogălățean, la cele două quasi-eretice recente cărți ale profesorului de matematică Ioan Toderiță ori la Valeriu Valegvi, ca să nu zicem și de brăileanca Adelina Pop: „Dorm.../ Muza se leagănă-n cord/ caută.../ O mantră mîngănă și bate/ la uși cu trei chei ruginite./ Pe Crucea Luminii așteaptă,/ pecete de mir.../ Suvenir?.../ Trezită-n delir, fire nouă/ cu ochii în roua zorilor,/ mă-ncepe o cale nestinsă./ Deschid patru uși cu trei chei/ din rugul de cruce,/ mă duce.../ Dorm?...”

Cert este că nu, poeta nu doarme, chiar este surprinzătoare prin tensiunea textelor, însetate de o certitudine a sacralului, implicit a magicului, dacă nu de una metafizică: „Poteci peste punțile șubrezite,/ trăiri rătăcite în neguri oftate,/ târâte pe colbul zidirii,/ tot urlă.../ E fiara cenvârtește Karma./ Magul veacurilor/ corijează spre trecere/ nota la purtare/ cu media gândului nestins/ de lacrimi...”

Am ales să citez în întregime primele trei poeme pentru o mai optimă intrare în atmosferă și se observă cum totul stă sub semnul unui Foc de Lumină, care nu arde decât sufletul celui care nu și l-a pierdut încă. Este un îndemn la un anume ritual, și nu degeaba mai târziu, în poemul „Până când...”, se amintește de un ritual al Luminii. Încercarea dramatică de esențializare, de situare a sinelui

vizavi de adevărata ființă, duce la o anumită nestingere (poate nici lacrimile Cerului nu o pot face!), ceea ce se observă imediat, forța neologismului nefiind stridentă: „Valențe elucidate în prezențe,/ Aparențe prin clipe jucate,/ piscuri atinse, arzând,/ luminând, umbrind, unduind...”

Este, desigur, un anume ludic, pe care l-am mai subliniat, care se bazează pe un onirism „rezonabil”, care nu are forța suprarealismului deja consacrat, poate dintr-o prea mare temere de ceea ce vor putea zice eventualii critici.

Dar aș putea afirma aproape fără greșală că Valentina Balaban este o bachelardiană aproape incurabilă (cu toate inserțiile mitologice!), dacă va continua așa, precum în poemul care urmează, intitulat „Stelarii visului”: „Hotarele materiei însămânțate/ prin amnarul iubirii.../ Cupidon timpului săgetează,/ perpetuând Roza Vântului/ în colbul crucilor/ povestea erelor./ Din ape către munți țâșnesc/ Stelarii visului,/ pe orbitele văzutele prezente/ spre Tine...”

Desigur, este un drum abrupt, care presupune un cititor care acceptă riscurile unei prăbușiri în comoditate (din partea sa, a cititorului), dar pierderile vor fi ale sale, dacă nu va accepta să vadă cum Semănătorul aruncă plin de dărnicie cuvintele, cum acesta „vibrează-n oglinzile firii eterne/ dintr-un bob”, cum „clepsidrele se-ntorc din ecou în ecou”, dacă nu va auzi Lupul Alb, trâmbița norilor prin labirintul ursitoarelor sau cum ticăie suflul Zorilor, dacă nu va observa „candoearea făcutelor prin aripile dorului”.

Există o anume ispită blagiană, a păstrării tainelor (ca modele V. Balaban și-i asumă, aici, în acest volum, pe Bacovia, Eminescu, deși, stilistic, aici, nu le este îndatorată): „Din astral, informații schimbă destinul,/ inovează clipele, spre ferestrele muzelor/ pe puntea prezentului, angelice cioburi,/ enigme astrale prin noi...” (poemul „Cu voi”), este un anume „du-te, vino”, versurile par a fi o incantație a Sacralului certitudinii și, influențat de lirica populară sau nu, de fragmente pre-scocratice sau nu, poate apărea un vers cutremurător precum „Iăuntric e Totul și Totu-i șuvoi.”

Când am amintit numele lui Ioan Toderiță, mă gândeam la „Ereziile mirării” și sunt câteva texte care iau tangența revoltei existențialiste în serios: „Creatorul uneltește,/ deformează zodiile,/ prin cioburi extinse/ ființând prezentului/ Rug.” (chiar poemul „Rug!”). Dovada că poeta se mai și joacă și cu cititorii, nu numai cu propriul ego, deloc supradimensionat, ci realist (dincolo de „palma itinerariilor către noi”; la un moment dat se scrie frumos omarkhayamic despre anularea „ego-ului din Ulcica străbunilor, olăriți de Timp”), este poemul „Descifrați?”: „Cifrații jocului cu ecuații necunoscute,/ incifrații scripturii apostolilor,/ descifrați de un jude printr-un număr de aur,/ înclinând balanța unui gâde, ce în hohote râde,/ speculând deraieri eretice spre focuri profetice/ prin jocul mulțimilor permutate de timp/ într-un puzzle teatral socotit pe-un egal/ din zero, pornind matrița vântului revoltat/ pentru a dez-

(continuare în pag. 12)

bina frățiile...”

Dincolo de acest joc al ereziei, rămâne o credință care dictează: „Decăzuții triumphiului, evadați din cuie,/ scot spinii pictați pe rugii sângerânde/ către Tatăl Nostru, Cel ce spală nevoi,/ prin șuvoaie de ploii...”, iar Aleea Golgotelor există în geografia sentimentală a scriitoarei.

Bref, de pe „esplanada văzutele”, Valentina Balaban ne încântă cu buna nemăsură a celor nevăzute, care se oglindesc prin munca, nevăzută și ea, a poetei/poetului, în cuvinte care pot fi și necuvinte, când harul, amintit în primul poem, atinge!

Este și o hărăuire a clipei (unul dintre cele mai interesante poeme se intitulează „Hărțuind clipa”, putând fi și o altă variantă de titlu pentru carte, deși spiritul de harță nu este chiar o caracteristică definitorie, dar sună bine!), a Clipei care are uneori cioc de rubin și poate fi și o provocare la o vânătoare, precum aceea a mistrețului având colți de argint!

Cartea este o pecete, deloc patetică, deși se spune despre „plânsete”, este un ort bun la marea judecată de apoi a literaturii: „Crușta neantului se sparge în pașii/ punților rostite spre piscurile/ răsfrânte în nouri lăcrimați./ Din sărutul serilor, un Brutus/ aduce mirarea în seva ce susură/ veacul, sângerând tăcerile ce ară...”

Brutusul nu este însă Valentina Balaban, în această luptă pentru poezie de la Philippi (unde Brutus este învins, dar orașul este și primul oraș european creștinat!)! Un final de poem precum acesta („Spre efecte”) este o mărturie a faptului că viața poeziei merge înainte, indiferent de aparența masacrelor istoriei: „Deșertăciunile vibrează./ în fâlfâitul fluturilor, săgetat de Cupidon.”

Este vorba și despre „veșnicia noului”, și de „duelul apelor din creații bumerang”, „clipe contorsionate în artificiile gândului”, „supernova destinelor ce vântură/ algele, hrănind rugul monitorizat al/ întrupărilor...”, „un eden ferecat într-un fruct”, „trilul cucuvelei” care „anunță fazele neștiutului”...

Da, ținând cont de parcursul literar al Valentinei Balaban, care a plecat de la literatură pentru copii (deloc facilă, însă!) și a ajuns la această tainică săgetare de rubin, Neștiutul se anunță un zeu favorabil liricii sale, maturizate, dar care poate încă să ofere plăcute surprize în continuare!

Este... „Șansa curcubeului” (alt titlu de poem!) care se ascunde în orice om care mai crede în forța poeziei de face lumea mai frumoasă, chiar dacă nu mai putem fi siguri dacă, atunci când va salva lumea, Frumusețea va salva și Omul!

Un dor orb, care poate odată se numea Homer, îi poate fi călăuză în acest multivers de care este conștientă! Nu este puțin lucru să semnezi „coregrafia poliilor”! Și nici să șoptești „taina Elfilor, fredonând/ notele curcubeului peste Oceanul/ privirilor crepusculare”!

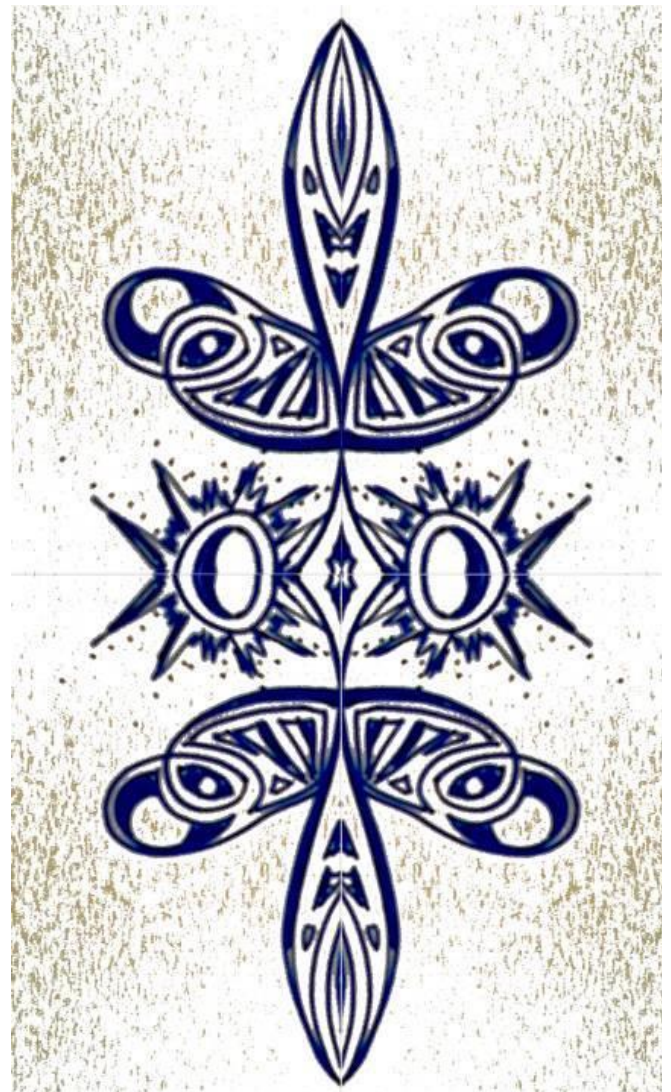
Cu o eleganță aparte, Valentina Balaban chiar a dezlănțuit Lumina prin întunericul încercărilor! Împreună cu domnia sa, pe un catwalk quasi-metafizic, putem cu toții admira „rochiile ielelor”, deoarece, nu-i așa, precum altădată un Camil Petrescu, cu siguranță și poeta a văzut cândva jocul ielelor... Dar și-a păstrat ghidușia unei anumite detașări („Și sunt... și sunt... până unde sunt?.../ Un Sine ghiduș cuprins de pământ...”) care o apără de

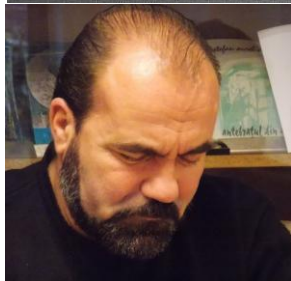
Boem@ (106) 12/2017

acele bumeranguri atât de periculoase în poezie, care o face să aprecieze în continuare „gânguritul primăverii” (titlul de poem dinspre finalul volumului), deși, cum am mai spus, mereu există pericole... critice (nu numai de la Wedekind citire) când este vorba de orice „deșteptare a primăverii”!

Sonetul dedicat tatălui deschide o altă poartă hermeneutică, deloc oedipiană, dar care face legătura cu textele sale mai vechi, ca și „Grădina Maicii”! Sunt poeme emoționante, care-l scot poate pe cititor dintr-o anumită „vrajă” a scanării abstracte a Ființei, întorcându-l la „taina firilor” umane, atât de umane...

Rubinul se rostogolește a taină, „Cod roșu de lume nouă”!





Ioan Romeo ROȘIANU

Dan Drăgoi și interogația fascinației poetice

(Dan Drăgoi – „Picături de rouă”, Editura Tipo Moldova, 2017)

Aflat evident sub presiunea existențialismului poetul Dan Drăgoi scrie cu naturalețe dezarmantă despre tot și toate, depășind cu ușurință toate tensiunile aventurii sale poetice.

Dan Drăgoi își supune scriitura unui vădit echilibru în care elementele creației pot fi percepute ca frumusețe în sine a unor imagini desprinse dintr-un întreg armonios.

Un filtru cognitiv veghează asupra texturii poemelor, iar el alege astfel să-și exprime deschis atitudinea eului aflat în fața acestui existent, efortul de iluzionare fiind ușor decriptabil.

Ca o adevărată deschidere a ochiului interior sunt pașii făcuți de el înspre cunoaștere și recunoaștere, o cale prin care alege ca procesul de convenționalizare a limbajului poetic să devină motiv în sine pentru a putea să contureze o poetică a consecințelor și stărilor acestui eu.

Simplul discurs este marcat de astfel de mutații și reacții în planul ideilor și al limbajului creației sale lirice, autorul doar asumându-și o anume libertate din desprinderea de enunțul prozodic tradițional, dar nu tradiționalist.

Volumul „Picături de rouă” e girat de Dumitru Augustin Doman, iar acesta vede-n poezia lui Dan Drăgoi „un paradis regăsit”, prefața sa dând greutate și (i)luminând scriitura acestuia.

Un îndemn la lectură și o adevărată poveste de viață, o vizibilă trecere de la versul clasic înspre expresionism spun eu, deși Doman se ferește să sublinieze asta.

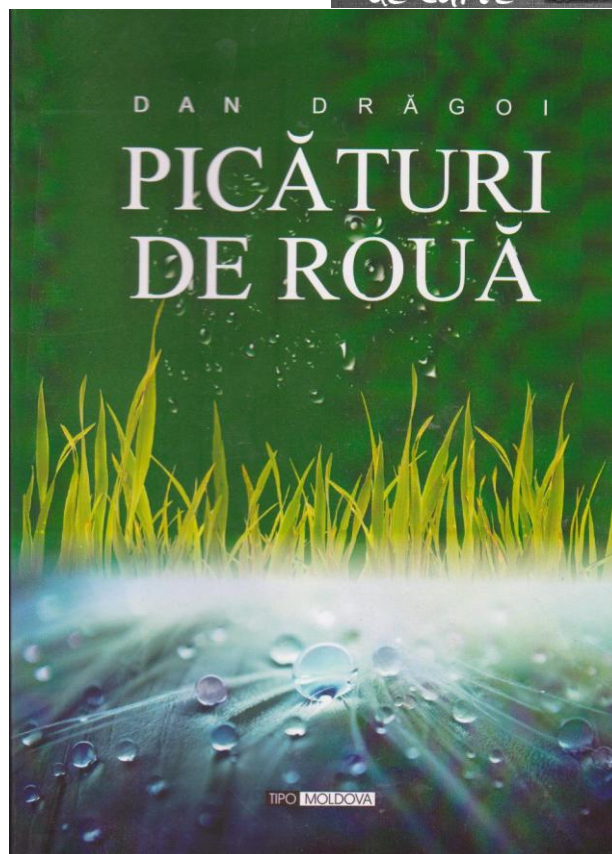
Poemele lui sunt scurte, reduse la esențe, concentrate, aproape cât o fulgurație de gând uneori, multa încărcătură filosofică apăsând pe imagine, definind o poveste a trecerii prin lume și viață.

Marile teme poetice sunt aceleași pentru Dan Drăgoi, timpul tăcerii sale marcând dorința de esențializare, iar din ele nu lipsesc ilustrarea morții, sublinierea iubirii, reflecția pe marginea vieții, raportarea la divinitate, etc

„Da, Doamne, trec hotarul iar la Tine./Ascuns în flori, petale sau stamine./Eu sunt un nor într-un decor cu îngeri./Când sub coroana grea de spini Tu sângeri” (Hotarul), sau: „Mai dă-mi lumină, Doamne, din cea eternitate! /Și-adună-mă din cioburi în ora renăscută./Alerg azi prin frunzișul ce freamătul străbate,/când îngeri dorm în stânca misterului, tăcută.” (Ora renăscută).

Urmărind forma poetul cade pradă uneori versificației, iar accentele dure în mijloc de vers nu numai că trădează indiscutabila intervenție cerebrală în text, dar și îngreunează redarea acestuia din punct de vedere fonetic.

Apar versuri inegale, loc și context în care poetul devine tributari ideii inițiale și nu inițiatice, această ușoară



superficialitate (ne)justificând decât în parte dorința unei reveniri în forță în lumea de vârf a literaturii.

Dan Drăgoi preferă-n astfel de pagini o inexplicabilă solemnitate a comunicării stărilor sale sufletești, iar distanțarea aceasta de cititor îngreunează receptarea emoției strecurate în vers, enunțurile echilibrate cumva cu un limbaj ridicat la un anume grad de incantație cu vădite tendințe ceremonioase trădând intervenția sa cerebrală în text, imixtiunea nu întotdeauna fericită în actul inspirativ.

Aici devin particularități evidente divagația și digresiunea lirică, iar prin lărgirea ariei de contraste limbajul său aparent comun și familiar devine propriu unei poezii însuflețite tocmai de această susținută interogație poetică.

Ales în limitele cunoașterii poetice acest limbaj generează un climat liric încărcat afectiv, ideile și sentimentele sale desprinse din largul existenței cotidiene permițându-i poetului să împrumute tonuri grave, să particularizeze, să împingă spre absolut stări, emoții și trăiri altfel banale.

Ei bine, tocmai din aceste „exagerări poetice” capătă forță și substanță scriitura sa, iar din această interogație existențială se întrezăresc tendințe de calm, versul menținându-și nealterată starea lirică vibrantă.

La Dan Drăgoi realul este prelucrat în spiritul unei modernități ponderate, el făcând la tot pasul dovada unei măiestrii poetice care amintește de îndelunga trudă a bijutierului șlefuitor, tăieturii sale în vers având precizia unui chirurg.

Aceste adevărate disecții în imagine dau forță și acuratețe scriiturii sale, toate stampele poetice odată adunate împreună formând un

(continuare în pag. 26)

Nicolae ROTARU

NOTE DE TRECERE

Jurnalul intim al lui NICOLAE ROTARU

NOIEMBRIE 2017

Miercuri, 1 noiembrie 2017

Noiembriada se declanșează ciugulindu-mi din existența terestră încă un dram de sănătate și aducându-mi în trup alt bagaj de neputințe. Azi, după creierul cu o singură circumvoluție a unui agent de poliție de la Buftea, ar fi trebuit să se-ncheie suspendarea de permis de conducere. S-a produs cu două luni mai devreme, prin examen. Ce folos: mașina nu mai pornește! Mă resemnez, fiindcă Mihai Viteazul, care azi, la 1599, după victoria de la Șelimbăr, a intrat triumfal și doar cu un cal (breaz!) putere în Alba Iulia. Notez că este Ziua Morților și Sărbătoarea Tuturor Sfinților, iar numai la noi e Ziua Radioului Național. Pentru cei care se hrănesc cu golgoaze este consemnată Ziua Internațională a Vegetarianismului. Deci, vorba cuiva, nu mâncăm decât carne de vită, de oaie și de capră, care-s ierbivore! Eu am gustat: salam cu șuncă, șnițel de curcan, cașcaval afumat, brânză dulce, măsline verzi și buline matinale.

Mi-au cana cu cafea și trec la butoane, unde notez: azi s-au născut Lascăr Catargiu, Nicolas Boileau, Salvatore Adamo și-au murit Mihaela Runceanu, Dale Carnegie, Ezra Pound.

A apărut ediția 13 a revistei ADER la România, unde se află și invitația mea la lansarea din 16 noiembrie, în cadrul Salonului de carte al MAI.

Dau o fugă-n peisaj. Piața Obor este romantică. Strigăte, zarzavaturi, teascuri și must, fructe, brânzeturi, pastramă, arome, mici, covrigi, şuți, cerșetori, tarabagii. Cumpăr ochelari și-nghit în sec la celelalte.

Revin în stres și hărmălaie la bloc. Nu pot dormi, nu pot scrie, nu pot citi. Cade și curentul electric. Plec la plimbare. De la țară – jale. De la facebook – năbădăi.

Joi, 2 noiembrie 2017

Ziua se naște ușor și e luminoasă, dar eu sunt foarte chinuit de nesomn și dureri de cap. Și va fi o zi (dacă va fi) cu aglomerări nemaipomenite.

Până una-alta să notez: născuții sunt Cincinat Pavelescu, Dimitrie Paciurea, Luchino Visconti, Burt Lancaster și nobeliatul Odysseas Elytis, iar morții sunt: Anton Pann și George Bernard Shaw.

Vin la rând: programul de la Salonul de carte al MAI, unde miercuri și joi sunt pua-ntâi; pornirea mașinii cu curent furnizat de un vecin a cărei zi e azi, drept care-i ofer o sticlă de vin vechi și străineț, după care fac un drum la Voluntari și un plin cu motorină, contra 250 de lei; vecinul inundat, cu care merg să cumpăr o nouă cabină de duș (îi dau o sticlă de țuică pentru asta), pe care doi instalatori ai lui, mi-o instalează, dar mi-o lasă neterminată, deși afacerea m-a costat 1000 de lei; merg la cercul de la ex-Lumina unde am puțini cursanți, dar îmi țin cursul; de la țară veștile sunt tot negre, de la Radu care-i la Bușteni, telefonul este tot aiuristic, de la editor nu primesc nici o veste;

Nurofenul și algocalminul nu-și mai fac efectul asupra cefaleei mele enervante. Nici măcar facebook-ul

Boem@ (106) 12/2017

nu mă mai calmează. Vreau să cer sprijinul sfântului zilei, dar în calendar găsesc cinci mucenici al căror nume nici nu le pot rosti: Achindin, Pigasie, Aftonie, Elpidifor și Anempodist!

Este ședință la bloc: o țigănie de mahala. Sunt criticat, întrucât dintre cei peste 100 de locatari, doar eu plătesc un loc de parcare, dar acela este mai mult liber, drept care este ocupat la miez de noapte de un tupeist, astfel că atunci când sosesc acasă, târziu, deși am loc rezervat de ADP 2 contra cost (sin-gu-rul din tot imobilul) n-am unde parca! Uneori chem poliția (locală) care vine a doua zi (dacă vine) și ridică din umeri (dacă ridică).

Vineri, 3 noiembrie 2017

Pare bine, deși e foarte frig. Frig ud și gălbejit, cu picuri de frunze muribunde.

S-au născut Benvenuto Cellini și Andre Malraux, și s-au stins Georg Trakl, Karel Capek și Henri Matisse,

Azi e Ziua Vânătorilor de Munte. Munți (fără păduri) mai avem, dar vânătorii de munte au cam dispărut. Tot mai multe cazărmi devin pușcării!

Trimit două texte (bucăți din autointerviul) la *Vatra Veche* și la *Constelații diamantine*. Completez fișierele active cu texte de parc-aș turna apă în vasele din Caana Galileii pentru a fi prefăcută în vin.

Fac și câțiva pași în zonă. Pornesc motorul mașinii cu care vreau să evadex mâine la țară.

Nu-s mulțumit de lucrarea de la baie, dar nici n-am altă soluție decât să mă stresez și să fluier a pagubă după bani. Meșterii mari, calfe și zidari, doctori, capșunari sunt pe meridianele lumii. La noi au rămas paralelele goale!

Trimit invitații către cei ce cred c-ar trebui să fie prezenți la lansare triplă pe 16 noiembrie, din cadrul ediției a XXI-a, a Salonului de carte civică, juridică și polițistă organizat de MAI.

Sâmbătă, 4 noiembrie 2017

Matinaliadă cu preparative de evadare la țară. E ceață și răcoare. Sper să reușesc. *Albena Opelină* (Corsa) a răspuns la prima cheie. Drumul a fost ok. L-am ținut drept până la Priboieni, unde am pus anvelopele de iarnă și le-am lăsat la iernat pe cele de vară. Am luat și ceva simboluri de toamnă destinate burții de la amicul cu nume de floare gata de drum, am făcut un popas la Topoloveni pentru a completa necesarul și, via cimitirul Călugărița unde se află sătenii de sub sat, am ajuns în Valea Seacă. Fiecare la locul lui natal. Mama mea mai respiră, mama soției e acum ... sora cea mare.

Am tors nostalgii, am constatat că țuica din pod s-a epuizat (bănuitul principal, sora mea!) am mers pe Valea Cursei și am tors alte nostalgii de rugină vegetală, am revenit nervos până la Dumnezeu fiindcă un vecin pe care l-am tocmit să-mi taie pomii uscați, a tăiat pe cei verzi, ca să nu-și strice drujba! M-am abținut să nu-lucid, de teamă că-ncheiam aici acest jurnal. Când vecina (handicapată) pe care am lăsat-o să supravegheze lucrarea mi-a spus să nu mă mai supăr că merii tăiați

(continuare în pag. 15)

cresc din nou, iar când eu i-am spus că și de-ar fi așa, nu mai trăiesc eu să mănânc fructe din acei puietți, ea a continuat: și așa, s-au stricat merele pe jos că nu le-ați adunat să le mâncați! Atunci m-am calmat. Tâmpiții nu merită să moară. Ei trebuie ajutați să sufere.

M-am închis în camera unde m-a întâmpinat un liliac captiv, am făcut focul și am consemnat că născuții zilei sunt Barbu Știrbey, Lucrețiu Pătrășcanu, Ion Vasilescu și Traian Băsescu, iar morții acesteia: Tudor Mușatescu și Gabriel Faure. Am mai citit o proză de Alecu Ivan Ghilia și am scris câteva poeme lacrimogene. Mama urlă ca-n gură de șarpe, are vedenii, audenii și manifestări stranii. Mă gândesc cu groază la momentul tăcerii.

Mă străduiesc să adorm și mai ales să dorm. Soba e fierbinte, dar odaia e rece. S-au trezit din letargie vietățile. Parcă locuiesc într-un stup. Totul bâzâie.

Duminică, 5 noiembrie 2017

Trezire pe plai natal după o noapte de coșmar. E frig. Mă tem pentru *Albena Opelină*, care are geamurile ude. Fac câteva poze selfie.

Gust o-nghițitură de lapte și un coltuc de pâine. O forțez și pe muribunda urlătoare să-nghită ceva. Vine și liota de pe vale. Alt prilej de stres, mofturi, acuze pe care nu știu de ce și cât o să le mai tolerez.

Mă pregătesc de plecare. Am noroc. Motorul se lasă înduplecat s-o ia din loc. La revedere, Vale Seacă! Rulez bine. E soare. De la Titu-ncolo se mohorăște vremea. Opresc pe la curți, de unde cumpăr varză, ceapă, cartofi, dovleci turcești, țelină, conopidă, morcovi. Că-s ecologici și mai ieftini, motivează Zoe.

Până la Voluntari (alt loc de stație de unde am luat-o pe consoartă și-am trecut-o calea ferată, în Bucureștii de altădată!) mai e un pas. Îl fac cu brio. Apare din nou soarele. E o melancolie lugubră. Ajung, în fine, acasă, găsesc locul de parcare liber, descarc și car cu greu cele aduse: zarzavat, fructe, conserve, sticle cu apă de izvor și băutura de... obligații.

Zoe vrea, brusc, să facă varză cu mici. Dacă toc eu materia primă, cât timp ea merge după mititei. Purced la acea îndeletnicire. Aranjez și o parte din marfă, după care trec la masa mea de lucru. Consemnez născuții zilei: Mihail Sadoveanu, Mihai Sin, Vivien Leigh, și morții Adrian Păunescu, Radu G. Țeposu, Iancu C. Vissarion, James Maxwell, Maurice Utrillo.

Aduc la zi postările *facebook* și scriu, pentru *Certitudinea* „Cronica furiosului”, care are următorul conținut: (*Trăiri*) „Trăim într-o continuă stare de optimism curajos ca-n zicerea-îndemn adresată de mai marele casei-curții (Porții!) adresată găinii sortite sacrificiului (poate fi și cobai, dacă nu avem oare: găină, curcă, rață, bibilică sau găscă) în maniera: „Curaj, că te tai!”

Trăim într-o incertitudine temporală (de azi pe mâine) ca-ntr-o așezare fragilă de popice la capătul unei piste de bowling, sugerată de zicerea-espectanță în fața rostogolului bilei aruncate de jucătorul plător: „Pe mine mă lovește!”

Trăim (dacă asta se cheamă trai!) într-o constantă improvizație managerială (schemă tactică stabilită de antrenori etranjeri, dar finalizată de jucători autohtoni mediocri și adepți ai măsluirii de dragul arginților mituirii)

numită program de guvernare, ce vizează mai binele casei nevoiașului și mai multului în buzunarul rândușului!

Trăim ('tu-i sufletul – ori suflengherul, cum în-jurau țărani mei vâliseceeni! – ei de viață amară!) într-o incredibilă epocă, într-o nemaipomenită țară euro-atlantică, într-un habitat frământat de dihonie, discordie și dezbinare fără precedent, unde la loc de virtute se situează delațiunea, corupția, delincvența, furtișagul, puturoșenia, sfertodoxismul, necurățenia.

Trăim (foști legumicultori în Grădina Maicii Domnului conduși cu pricepere și osârdie din Micul Paris) într-un iad sau junglă a fărădelegii și liberului arbitru, pricepuți la lăudăroșenia fudulă și la iuțeala de mână, gata oricând să urmărim pildele de inși fără nici un Dumnezeu ale aleșilor noștri, coordonați cu sârg global și democrație multilateral dezvoltată de sforarii îndelungului exercițiu al profesionalismului capitalist, care oferă, contra profit maxim, asistență și implicare în valorificarea către ei a patrimoniului (mai ieri) al nostru: de la aur galben, negru și verde la cupru, uraniu și gaze naturale.

Trăim, vedem, pricepem, icnim, blestemăm, răbdăm și ne pipăim sau ciupim de mâini, dimineața, când auzim cum se bat șoarecii (alți cobai!) în burțile flămânde, să ne-ncredințăm că suntem încă vii! Și că avem, iată, și trăiri. Pe care le și invocăm și le spunem după convingerea existenței certe a libertății de expresie, în tandem cu incerta libertate de după aceasta a celui care a practicat-o!”

Restul duminicii se scurge în post (de creator) și rugăciune (de a nu mă durea capul) fiindcă am mâncat varză călită cu mici și am băut un pahar de vin negru.

Mai umblu brambura pe internet și dau extravagantele la ralanti, pentru a încheia ziua sărbătorește.

Bucureștii și orașele emblematice (mai ales Timișoara soroșistă) sunt în vâlvătai, flăcări, vâlvoi protestantiste. Majoritatea *rezistacilor* nu știu ce vor, dar strigă adverbe de loc precum cunoscutul Jos!

(va urma)





Irina Lucia MIHALCA

Printre nori de cuvinte, ploaia a înflorit tăcerile

În ziua aceluia straniu reflux,
dansând foarte aproape de moarte,
au plecat zeii.

Capetele lor devin tot mai mici,
două puncte la orizont,
o boare de tăcere,
o zbatere, abia perceptibilă, de apă.
În urma lor, marea redevine lină,
închizându-se deasupra.
Retrase, apele au oprit vântul
într-un timp încremenit.
Dezlegând moartea de viață,
în ultima noapte,
marea păstrează sărutul
și morții
unui trecut tot mai îndepărtat.

Peste mări,
un albatros rătăcit purtat de valuri...

Cu gust de ceață,
o împletire între tristețe și soare
respiră ritmuri mareice.
Câinele negru mușcă adânc,
încă puțin și-i devorează inima.

Ploaia a înflorit tăcerile celor două fluvii:
- dor și cuvânt -
în aer, printre nori de cuvinte,
zborul pierdut al unui fluture...

Sufletul-copil
amestecă în pumni culori de foc
și sunete de lumină,
la o margine de stea își înalță iubirea.

Mâine va ajunge la fântâna visată!

Spre Efes de la Troia pornim

În jurnalul călătoriei, pe drumul vieții,
într-un poem liber, e desenat un nou decor...

Pornim spre Efes de la Troia,
pe drumul fără de întoarcere pornim.
Furtuni de nisip trec pe lângă noi,
un înger de zăpadă ne însoțește,
doar piatra cerului, încrustată în inelul tău,
ne luminează drumul.

În trecere, macii înroșesc dealurile din Pergam,
ne semnalizează umbrele regilor attalizi ce bântuie,
fără odihnă, printre coloanele din evantaiul acropolei.

În seara înflorită, în amfiteatru întinzi cortul,
în zbor, o pasăre sparge tăcerea... departe, în zare,
sclipeșc luminile corăbiilor
ce-și poartă încărcătura pe apele Egeei,

timpul se-oprește prin iarba nopții,
suave cântări
par să se-audă din templul zeiței Demeter.

– De ce ești trist, de ce te temi? te-ntreb,
– De moarte, de clepsidra
în care suntem închiși! Îmi șoptești.

Un parfum sublim
îți amețește sângele prin pleoape,
privești un zâmbet răsfrânt,
respiri mirajul iubirii
– o emoție până la cer și dorul primordial –,
simți cum un zid al uitării se prăbușește,
simți cum viscolul scormonește prin sângele tău.

Plângi, ascultți cântecul,
n-ai vrea ca melodia să se termine... de parcă
ar fi venit acum toamna sau primăvara,
un alizeu printre roșul-galbenul-verdele frunzelor
nedesprinse din mâinile copacilor,
albastrul gândului unui nou cer și noi, două
oglinzi.

A te supune mereu dorințelor, noilor dorințe!
Știi că nu poți să rupi petala unei flori
fără să deranjezi undeva o stea...

Tu... Eu

Alunecăm ca două iluzii,
suntem în același gând și nu ne vedem,
traversăm aceeași undă scaldată-n câmpiile din vis
și flăcările ei în fața noastră se înalță....

Dincolo de tânguirea trestilor, dincolo de pietre,
doar forța singurătății în mireasma vântului și-a
ierbii...

Ușor ți-e numele, ca briza mării.
Totul începe cu marea, acea sălbatică mare,
Calmă, dar în adâncuri de nestăvilnit!
Un țarm de mare de care valurile
se sparg în mii de bucăți-destin!

Știi că dacă mi-ai strânge mîna ai fi fericit.
Știi că dacă te-aș zări aș plânge...

Tu... Eu,
poem nocturn plutind într-un vis,
fără a ști cum lacrima mea te-ar reda întreg,
iar moartea ar miroși a salcie,
mereu prea devreme,
mereu prea târziu...



Lică BARBU

„Moșulică”

Se apropiau sărbătorile de iarnă. Dom' Profesor, un pensionar care locuia într-o garsonieră la etajul zece, umblând prin casă, se tot frământa cum se va descurca cu cheltuielile ce vor veni năvală de sărbători. Pensia lui mică abia îl ajută la facturi și medicamente. Privind spre biblioteca lui imensă, cât un perete, plus stivele de cărți și reviste rânduite pe jos, îi veni o idee: „*Eu ce fac cu ele?... Le-am citit pe toate. Măine-poimăine mă duc și se vor risipi. Copiii nu le vor, de cinci ani nici nu mi-au mai călcat pragul... și nici nepoții. Au internet... ce le mai trebuie cărți prăfuite?... Nu e mai bine să le vând?... Cum să le vând? Ce am? Am înnebunit?... O „comoară” se păstrează și se dăruiește altor generații, nu se vinde... Cred căăă... Da! Așa voi face.*”

A doua zi, Dom' Profesor, și-a umplut doi saci cu cărți, plus două sacoșe mari de rafie, i-a cerut cu împrumut un cărucior și o masă pliantă vecinei sale, tanti Zamfira, cea care vinde ciorapi la colțul străzii și, astfel încărat, a plecat pe străzi căutând un loc pentru acțiunea lui. Era în ajun de Crăciun. A găsit un loc mai retras pe o stradă principală. S-a organizat repede și pe măsuta pliantă a așezat câteva cărți și un anunț pe care scria: „*Cerșesc pentru a supraviețui. Fiecărui om milostiv, îi voi dăruia o carte. Crăciun fericit!*”

Oamenii treceau, priveau mirați anunțul și cine se oprea la acest cerșetor inedit, fie că luau sau nu o carte, dăruiau un bănuț sau o bacnotă de un leu. Dom' Profesor era bucuros că stocul de cărți se subția, iar buzunarul se umfla. Nu conta suma pe care o primea și nici valoare cărții pe care o dăruia... Le dăruia la rând, necondiționat.

Doi tineri, i-au dăruit o bacnotă de un leu și au primit o carte. După câteva clipe s-au întors și au repetat gestul. Dom' Profesor a înțeles. Pentru că s-au întors, le-a dăruit cinci cărți refuzând să le ia bani. Era bucuria lui că ceea ce el dăruiește este primit cu bucurie. Spre seară, lumea s-a rărit. Mai avea un sac plin cu cărți. Să se întoarcă acasă cu ele, nu prea se potrivea cu planul său. A dat jos anunțul și dăruia gratuit oricărui trecător interesat, o carte, două...A mai rămas o carte: „*Povești nemuritoare*” de Petre Inspirescu, cartea lui de suflet din copilărie. Ce bucurie! Tocmai, cartea lui preferată. E o minune! gândi el fericit.

Când era aproape de plecare, a apărut în fața lui un biet om. Acesta l-a văzut cu cartea în mână și cu glas milostiv i-a cerut: „*Îmi dai mie cartea aia?*” Dom' Profesor l-a privit surprins. Era un om bătrân, îmbrăcat cu haine rupte, vechi și în picioare avea cisme de șantier, pline de noroi. În mână avea un toiag din lemn rupt dintr-o scândură, iar pe piept, legat cu o sfoară, avea un carton pe care scria: „*Ajutați-mă!*” „*Eu sunt, Moșulică! Așa mă strigă lumea. Îmi dai sau nu-mi dai?*” Dom' Profesor nu a stat pe gânduri și i-a dăruit cartea... apoi, privind omul sărman din fața lui, a scos din buzunar un pumn de bacnote și i le-a dăruit. I-a mai rămas și lui câțiva bănuți. Îi erau de ajuns. Moșulică a dispărut pe stradă printre fulgii de nea ce albeau întunericul ce se lăsase...

Abia acum a observat că începuse să ningă ca-n povești. A plecat spre casă. În urmă pașii săi erau acoperiți iute de omătul venit din cer. Fulgii de nea erau calzi și pufoși. Pe drum, Dom' Profesor, dăruind unor copii colindători ce-l înconjuraseră, ultimii bănuți din buzunar... „*Am să mă rog de tanti Zamfira pentru o juma' de pâine. Am să-i spun că am uitat să cumpăr... și cu restul de margarină, mă scot! Voi cina boierește... Mițu, motanul meu, va fi fericit mâncând odată cu mine.*”

Ajuns la scara blocului, urcă pe scări. Liftul era mereu defect. Obosit și găfâind, deschide ușa garsonierei. Obişnuit cu întunericul lui, din economie, a rămas din plin surprins că garsoniera lui era inundată de o lumina puternică. În mijloc, masa era încărcată cu bunătăți culinare, iar în mijloc, un trandafir galben colora masa. Cum, cine?... nu înțelegea. De după colțurile camerei au apărut unul câte unul: fiul lui, Ion, fiica lui, Lenuța și nepoții, Ștefan, Dora și Tania... S-a așezat liniștit pe scaun și le-a spus copiilor: „*Hai, copii! Veniți la masă!*”... de parcă de o veșnicie aștepta clipa asta. S-au îmbrățișat de bun găsit, ștergând în fugă câte-o lacrimă. „*Cred că tanti Zamfira m-a pârât. Și totuși, prea repede. Am să aflu eu tot după sărbători*” se frământa, a concluzie, Dom' Profesor. Nepoții aveau ochii mari, nedumeriți. Cine e moșul cu ochii așa de blânzi? „*Ce nepoți frumoși am!*” își spuse și mai nedumerit, Dom' Profesor. Ce minune? Cum? De unde?... Plutea o magie fără cuvinte.

În plină nedumerire, sună soneria. Fuguța la ușă. În prag era un curier. „*Aveți un cadou!*”, spuse repezit un tânăr drăguț îmbrăcat specific unei firme de curierat. Dom' Profesor a semnat de primire pentru pachetul și a desfăcut cu nerăbdare fundița simbolică. În pachet era cartea lui de suflet pe care o dăruise lui Moșulică: „*Povești nemuritoare*”. Sub copertă, două bacnote de cinci sute de lei și un bilețel scris caligrafic: „*Minunea ești tu, prin dăruirea ta. Cartea pe care ai rupt-o din sufletul tău pentru mine, țu-o înapoiez să o citești nepoților. E a ta și a ta va rămâne. Eu, un trecător printre oameni, m-am oprit o clipă să regăsesc oamenii în iubire pentru oameni. Ești un om minunat, ca și copiii tăi. Te aștept de Anul Nou în baraca mea, la o porție de cartofi prăjiți de stă Mițu al tău în coadă. Restul bucuriei, va veni de la sine*”. Moșulică.

P.S. „*Pe coperta trei a cărții, sunt numerele de telefon ale copiilor tăi. Na! Te-ai dat de gol. Crăciun fericit!*”

O lacrimă căzu lin peste bilețel.





Ștefan Radu MUȘAT

Unsprezece elegii după

Iată cum anotimpul ne întâmpină
cu semnele aducerii aminte;
suntem două umbre bănuite de nostalgii.
Sentimentul nedezipit de aripi s-a stins
și ne-au unit două părți asimetrice
într-o frunză de piatră,
rămânând în așteptarea zborului din elegie;
poate cel mai îndepărtat timp
pe care l-am atins vreodată.

Fluxul toamnei golește alea trecătorilor
cu frunțile plecate
și număr băncile pustii ale celor ce s-au despărțit.
Urmez calea frunzelor, scufundându-mă în gânduri,
fără putință de îmbrățișare, mereu trăită de altcineva.
Urc din gânduri, bătut de visuri,
scuturându-mi noaptea de nesomn;
umerii îmi sunt de gheață și nu au nici măcar prezent.

Străbat un spațiu îngrădit
de artere necurgătoare de viață,
refuzând toamna care-și caută orbita
în respirația noastră;
exist și exiști atâta vreme cât ne adăpostim
unul în celălalt.
Nu ți-am vorbit despre sentimente,
n- am fost niciodată fericit
pentru că mi-am amânat fericirea.
Când ți-am văzut zâmbetul
ca pe un fluture pătat de soare,
am devenit aer și m-am lipit de zborul tău
ca de o durere dulce de care nu mă pot despărți.

Brațele tale subțiri urcară prin ruinele nopților mele,
înlocuindu-mi mâinile cu două aripi în numele zborului.
Am zburat împreună deasupra ninsorilor
care nu străbătuseră încă iernile pământului ;
eram două umbre absorbindu-se una pe cealaltă.

Aleseserăm totul pentru a îmbrățișa
totul în numele apelor,
amestecându-ne până la sânge
ca două fluvii de păsări.
Și iată-ne curgând din ploi într-un singur trup
ce a sfărâmat frunza de piatră;

curge din ea timpul îndepărtat
pe care l-am atins vreodată,
curgem ca două ape sprijinindu-ne
una de cealaltă
ca de propria matcă.

Am curs unul în celălalt, bătuți de arșiță,
de ploi și de furtuni;
am urcat, am coborât și am urcat din nou
răniți din dragoste de viață
până am luat înfățișarea
pământurilor călătoare în vânt.
Oasele ni s-au albit în iernile
care ne-au pătruns
și ne pătrund și azi
în numele timpului,
în numele pământului.

Dacă a existat cu adevărat Dumnezeu,
m-am închinat dinaintea ta în numele fericirii.
Dacă n-a existat Dumnezeu,
te-am creat ca pe o zeiță
cu chip de suflet și m-am închinat dinaintea ta
în numele mamei,
în numele nopților înduioșate de glasul ei,
în numele divinității.

Asfințit

Înserarea își dezlănțuie întunericul;
ziua se peschimbă în ceață,
înălțându-se la ceruri,
sfâșiată pe alocuri
de soarele îngropat într-un dezastru neclintit
care își trăiește iluzia cea din urmă
în norii căptușiți de întuneric -
asfințit...





Mihai VINTILĂ

Catrene răzătoare

Se spune că cel mai greu este să scrii cu umor. El nu este la îndemâna oricărui autor și de aceea marile spirite au atacat acest domeniu tocmai pentru a-și arăta măiestria. Lucia Pătrașcu nu are astfel de pretenții. Dumneai ne spune că *fără nicio intenție discriminatorie de natură socială, etnică sau religioasă (doar, toți suntem egali în fața lui Dumnezeu!), așez aceste gânduri împăciuitoare în câteva rime (zburdalnice, uneori!), pe care vă rog să le îngăduiți!* Ne mai atenționează că *dorind să aduc un zâmbet în șotronul celor scrise ...se oprește la răs ca fiind ca soarele după expresia lui Victor Hugo.*

Toate bune și frumoase doar că autoarea face aceste precizări într-un *cuvânt de suflet* publicat la finalul cărții adică, după ce cititorul a trecut prin totul și prin toate! O luăm drept o altă formă de umor ...

Prefața este semnată de *un greu* al epigramei brăilene Alexandru Hanganu care face din punctul de vedere al unui umorist profesionist o frumoasă invitație la citit. Desigur că ochiul său format sau deformat se oprește cu mai mare atenție asupra epigramelor unde apreciază unele înțepături.

Trebuie să remarcăm faptul că volumul nu este unitar în sensul abordării umorului. Prima sa parte conține *Epigrame și ca...trene* de unde o selectăm ca foarte reușită pe următoarea: *Parlamentarii – Stau acolo reuniți/ Soarta să ne-o hotărască/ Și sunt foarte odihniți./ Dar mai obolesc când cască!*

A doua parte conține sub titlul *Cu dedicație (șarje amicale)* catrene, epigrame și alte versificații umoristice care au fost concepute și citite de autoare la diverse evenimente literare – cenacluri, lansări de cărți etc. Sunt dedicate unor autori locali, în cea mai mare lor parte și conțin referiri la evenimentele unde au fost citite.

A treia parte conține așa numitele *Flecăreli?*... unde într-un stil baladesc Lucia Pătrașcu intră pe teritoriul umorului care își are ca sursă o creație literară cunoscută căreia i se schimbă fie unele cuvinte, fie perspectiva printr-o abordare a unei probleme a timpului de azi. Personal această parte mi se pare cea mai puțin reușită din tot volumul. Ca exemplu aș puncta *Recalcularea* care într-o formă de tip cuplet patentată de Constantin Tănase încearcă să ne stârnească râsul. Nu reușește și iată de ce: *Stai acasă, taci și tai.../ Tai din pâine, măi nenică,/ o felie cât de mică, / să ajungă pentru toți,/ la bunici și la nepoți,/ că de unt și mizilic,/ nicio vorbă nu-! Nimic!...*

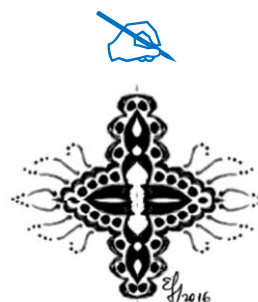
Ultima parte conține *Parodii*. Sunt luate în răspăr creații ale unor clasici precum Mihai Eminescu, George Coșbuc dar și a unor autori contemporani precum Emilian Marcu, Gheorghe Lupașcu, Petre Rău, Nicolae Băciuț etc. Trebuie să notăm reușita parodiei intitulată *Mama lui Gogu* după cunoscuta și tot parodiata *Muma lui Ștefan cel*



Mare de Dimitrie Bolintineanu. Iată cum începe Lucia Pătrașcu – *În fereastra tristă, la casa din colț,/ plânge în batistă soața după soț,/ căci de dimineață Gogu ei iubit/ a plecat de-acasă și n-a mai venit.* Se va vedea că numitul Gogu vine acasă după o seară de jucat cărți unde a pierdut o mică avere. E normal ca finalul să nu fie puternic ca la Bolintineanu și deci Gogu – *să-și câștige pâinea...Că, unde s-ar duce?/ Poate pe centură, ori pe la răscruce?/ ar fi fost mai bine dacă Gogușor/ nu era golan și prea cartofor!...*

Citite într-un moment de relaxare aceste *Catrene pe ...r(â)zătoare* ale Luciei Pătrașcu pot descreți unele frunți. Nu găsiți creații demne de istoria literaturii române a lui Nicolae Manolescu dar sigur veți avea câteva clipe reușite. În fond, nici autoarea nu dorește altceva decât să obțină un zâmbet și dacă după citirea acestui volum a reușit înseamnă că și-a atins țelul.

(Lucia Pătrașcu, *Catrene pe ...r(â)zătoare*, Brăila, editura Lucas 2017, 184 pagini)





Elena Andreea COJOCARU

FLOARE DE TOAMNĂ

Cât de ciudată pare femeia când plânge,
cât de sensibilă, de slabă, fără veșmânt,
cât de frumoasă și crudă la un loc!
Cât de ciudată pare femeia când râde!
Ca floarea de toamnă în roua dimineții
în brațele tale simte răcoarea vieții
aerul nebun ce o înveselește,
surâsul ce poate-l vezi
când te privește.

O floare cu parfum de toamnă
e o femeie ce devine mamă
își freacă brațele să-l simtă aproape
pe cel ce-i e soț, prieten, frate
și viitor tată.

BOB DE ROUĂ

A-nceput așa să cânte
vântul, printre frunze mute,
soarele dormea într-o parte
ținând ochii între coate
tot șoptind mărunț din buze.

Bob de rouă, tremurând,
s-a trezit parcă râzând
dintr-un somn adânc, cumplit,
parcă zorii l-au ciupit
numai versul betegit
a rămas încremenit
nu mai știe să mai scrie
rând cu rând o poezie.

PESTE PĂMÂNTUL CALD

Toamna-și coboară zestrea peste pământul cald,
soarele își ascunde dintele cariat
printre frunzele de nuc ce cântă
un cântec dintr-o rugă sfântă.
Șoapta bătrână a adormit la umbra unei sălcii,
se mai aude chemarea din adâncul scoicii
strânsă în pumn de poet.

Aș fi vrut să recitesc versul unui profet
când toamna-și cobora zestrea
peste pământul cald,
dar cine poate atinge cerul prea înalt?
Timpul se ascunde în măduva spinării,
ziua ia locul dezmierdării,
toamna înaintea vîioi.

PICURĂ DIN CER CUVÂNTUL

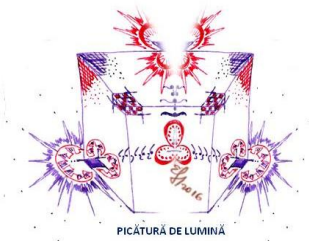
Picură din cer cuvântul bolnav
de atâta zare albă,
s-a desprins de nicăieri un crâmpei de zi sterilă
dintr-un ciob de nerăbdare,
glas fierbinte de sudoare.
S-a lăsat în zare praf de cerneală din cerdac
peste un pui de om cuminte
ce aduna în pumn cuvinte
să le pună mai la umbră.

Picură din nori dulceață
luminând crâmpei de viață
dintr-o lungă așteptare adormită la răcoare
și chemând toamna să adune
sâmburi moi cu gust de alune.
E parfum de crizanteme
de când timpul nu mai geme!

PALME CRĂPATE

S-au crăpat palmele când a suflat vântul,
nucii și-au aruncat fructele necoapte,
ciulinii pe vale s-au ascuns în șoapte,
toamna a lăsat picuri peste crestele înalte.
Floarea nu s-a temut să privească pământul.
În ea se ascundea cuvântul dintâi și din urmă,
poetul o ferea cu haina de brumă...

S-au crăpat palmele când a suflat vântul,
peretele nu s-a mai putut zgâria cu degetul,
unghia a putrezit în versuri necoapte.
Floarea nu s-a temut să privească pământul.
În ea se ascundea cuvântul dintâi și din urmă,
poetul o ferea cu haina de brumă...





Viorica ALECU

Din lumea copilăriei

Nimic nu poate înlocui CARTEA, prieten de nădejde al fiecăruia dintre noi. Oricât ar evolua societatea, o carte rămâne peste timp și, dacă ai răbdare, între copertile ei găsești orice te-ar interesa.

Consider că în acest mod a gândit și autoarea, Maria Tirenescu, ce revine, după **Un zâmbet pentru fiecare**, apărută în 2014, cu un nou titlu **Copii de ieri, copii de azi** în 2017. Informare și recreere pentru toate vârstele, redevinem, și noi adulții, copii. Sub pretextul unor întâmplări vesele din viața unor copii, începând cu grădinița, despre care un personaj literar spune că „la grădiniță era mai frumos”, în raport cu prima zi de școală, unde dascălul clasei întâi pare „un bunicii”.

Cunoscătoare a sufletului copiilor, atât din familia de cadre didactice din care face parte și autoarea, cât și din propria experiență ca dascăl și mamă, știe să umble cu delicatețe la sufletul copiilor, suflet pe care îl înțelege atât de bine și pe care-l prezintă și cititorilor cărților sale. Dovada ce demonstrează puterea acestui act este răbdarea cu care se apleacă asupra fiecărui „eveniment” din viața personajelor pe care ni le prezintă și în acest volum nou apărut.

Copilăria este un izvor nesecat de „evenimente”, așa cum ne-a demonstrat-o și povestitorul Ion Creangă în „Amintirile”, atât de cunoscute fiecărui cititor, spune „...Hai mai bine să vorbim despre copilărie, căci ea singură este veselă și nevinovată. Și, drept vorbind, acesta-i adevărul”... Același lucru îl afirmă și Tudor Arghezi în „Cartea cu jucării”, precum și Lucian Blaga în „Hronicul și cântecul vârstelor”, clipe pline de adevăr scrierile Mariei Tirenescu.

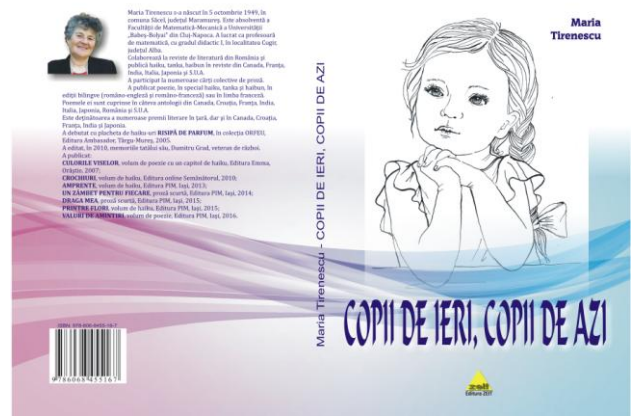
Prin simpla lectură deconectează și educă prin întâmplări mai mult sau mai puțin amuzante.

Viața oamenilor și animalelor de companie se prezintă și în cartea **Copii de ieri, copii de azi** unde Don-donel – Câine rău – un cocker bătrân și „pistruiat” mănâncă biscuiți și bomboane jucându-se cu copiii.

„Merită să încerci” ne prezintă pe cele două surori care, cu doar 8 bani, au mâncat semințele pe care le cumpărase sora mai mare, datorită bunăvoinței unei vânzătoare care a înțeles că fetița voia semințe, dar nu avea bani suficienți, devenind deosebit de darnică.

Andrei și Cornel erau „singuri acasă” încercându-și talentul de bucătari gătind „mămăliguță” pe care găinile vecinului au mâncat-o chiar dacă a fost fierbinte și vecinul i-a certat: „Mâncați voi și lăsați-mi găinile în pace!”.

Fetița din clasa a cincea, mai mare, pregătește „pături”, o mâncare bazată tot pe mămăligă, dar cu brânză. Cu toate peripețiile prin care au trecut, „Păturile voastre sunt foarte bune”, a apreciat tata, munca fetelor ce sunt



deosebit de încântate de lauda primită.

Tendența moralizatoare nu iese în evidență, deși este prezentă și în „Concertul”.

Vocabularul utilizat de autoare face posibilă trecerea cu ușurință în inima cititorilor cărora le este destinată în mod deosebit această carte plină de trăiri intense prezente în „Vânt de libertate” text ce contribuie la educația patriotică absentă parcă în zilele noastre din literatura pentru copii și, pot afirma, că și din școală.

Interesant este că totul „curge” ușor, încât cititorii rămân cu plăcerea simțită în primul rând datorită talentului de povestitor al autoarei pricepută în a înlănțui fapte „banale” și a le transforma în adevărate „evenimente” deosebit de palpitate.

Cititorilor nu le rămâne decât să parcurgă, în clipe de răgaz, aceste bijuterii adevărate ale unei literaturi destinate „copiilor” de toate vârstele.

Lucian Blaga spune, în „Trei fețe”: „Copilul râde: «Înțelepciunea și iubirea mea e jocul!»”.

Copiii iau în serios orice ar face și, dacă nu mă credeți, parcurgeți alături de personajele din carte întâmplările respective și veți redeveni copii.





Lucia PĂTRAȘCU

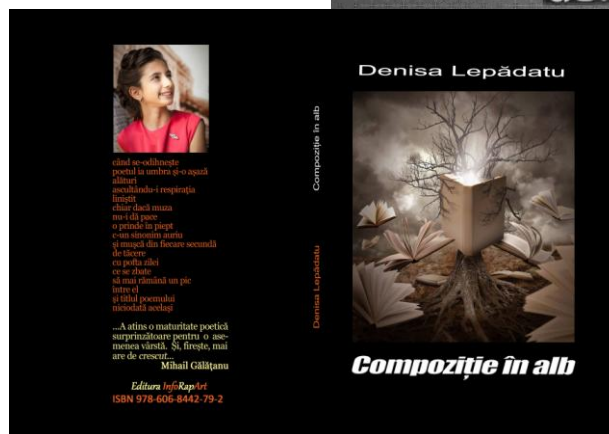
Lansare de carte: DENISA LEPĂDATU – Compoziție în alb

Denisa Lepădatu este elevă în clasa a IX-a la Colegiul „Vasile Alecsandri” din Galați, profil matematică-informatică. După debutul literar cu o proză scurtă în revista literară "Boem@" (august 2012), când și-a descoperit pasiunea pentru scris, a început să fie remarcată la concursuri literare, în unele cercuri și cenacluri de profil. A publicat poezie, proză și eseu în numeroase reviste literare românești și străine. Este membră a câtorva cenacluri literare online și este prezentă pe mai multe site-uri literare. A apărut în mai multe antologii de creație literară. În timp, a devenit redactor și colaborator permanent la revista literară "Boem@" din Galați, la revista "Micul Prinț" din Chișinău și „Literatura copil” din București.

Pentru activitatea literară de până acum (deja i-au văzut lumina tiparului opt volume: "Șoapte de catifea" (proză scurtă, 2012), "Șoapte esențiale" (poezie, 2013), "Vampirii din poveste" (povești, 2013), "Primăvara fără sigiliu" (poezie, 2013), "Simfonia cuvintelor inocente" (poezie, 2014), "Orfani în haine de duminică" (roman, 2014), "Compoziție în alb" (versuri, 2015), "Povești în pijamale cu fluturi" (povești, 2015), și ed. a II-a volumului „Compoziție în alb”, Este deținătoare a peste 60 de premii la concursurile locale și naționale și a 15 medalii, dintre care nouă sunt de aur (limba română, matematică, informatică, engleză). Pe lângă cele peste 60 de diplome la competițiile școlare, tânăra mai deține peste 30 de premii naționale și internaționale la concursurile literare. În octombrie 2015 a fost aleasă membru în comitetul de conducere al Organizației Mondiale a Copiilor Talentați, WOTC/OMTC. Din decembrie 2015, Denisa Lepădatu este membră cu drepturi depline a societății MENSA, Organizația Mondială a celor mai inteligenți oameni de pe Planetă, unde se știe că singurul criteriu de admitere este un scor care îl plasează pe candidat în procentul de 2% al populației, în urma efectuării unui test de inteligență aprobat de instituție.

Lansarea volumului „Compoziție în alb”, ediția a II-a, semnat de tânăra scriitoare Denisa Lepădatu, a avut loc la Colegiul „Vasile Alecsandri” din Galați în data de 20 noiembrie 2017. Evenimentul s-a desfășurat în prezența unui public numeros format din colegii săi, elevi ai Colegiului, profesori, oameni de cultură, scriitori. Doamna profesor Gabriela Ciubotaru, inițiatora proiectului, a prezentat publicului cartea autoarei, invitând colegi care au dorit să-i recite versurile poetei. Apoi Denisa Lepădatu a vorbit despre felul în care se poate scrie bine și frumos la această vârstă. Poeta a explicat cum trecând prin neliniști și curiozități inerente, a înțeles că „pentru a face lucruri mari, vârsta nu este un inconvenient, atâta timp cât ai talent și pasiune”. Desigur, „talentul fără muncă nu duce la rezultate remarcabile”, susține autoarea, dar tot ea știe

Boem@ (106) 12/2017



că „niciun vis nu este irealizabil” și că „dorința de cunoaștere nu trebuie să aibă limite”.

La invitația moderatoarei, profesor de limba și literatura română, care prin acest exemplu întărea îndemnul încurajator: „**voi sunteți arhitecții propriului destin**”, nu au întârziat întrebările și observațiile venite din public. Colegii au ridicat chestiuni importante în legătură cu talentul și îndrăzneala de a scrie, construind ad-hoc un adevărat joc al întrebărilor și răspunsurilor, ce a culminat cu prestația Andrei Moise, care a citit în premieră un lung poem. Au urmat apoi scurte alocuțiuni ale celor prezenți. Domnul Profesor **Ghiță Nazare**, lăudând devenirea tinerei scriitoare, a încheiat cu o constatare elocventă: „**Denisa crește!**” Domnul **Petre Rău**, **Mentorul** din totdeauna și pentru totdeauna al Denisei, vizibil emoționat, a conchis: „**un suflet de copil care și-a etalat nonșalant sinceritatea sufletului**”. Cele două scriitoare venite de la Brăila au participat cu emoție la eveniment. Doamna **Valentina Balaban** a precizat că fiecare poet adevărat are nevoie de „**har, iubire și dăruire**”, iar doamna **Lucia Pătrașcu** a arătat că Denisa „**a intrat precum Lizuca în Dumbrava minunată a poeziei, ca o lacrimă de înger ce înflorește în versuri alese bucuria pentru toți ceilalți**”.

Încântată, doamna Gabriela Ciubotaru a invitat participanții la sesiunea de autografe ce încheia astfel un eveniment de excepție.

Felicitări tinerei poete **Denisa Lepădatu**, cea care ne încântă cu frumusețea trăirilor sale exprimate atât de armonios în versuri delicate și pline de prospețime! Felicitări Mentorului său, scriitorul **Petre Rău**, cel care a înțeles sufletul acestui copil minune și a sprijinit-o pe cărarea sinuoasă a creației! Felicitări celor care au organizat acest frumos eveniment, doamnei profesor **Gabriela Ciubotaru**, cea care a înțeles valoarea acestui exemplu pentru colegii autoarei, elevii acestei școli, mulți și entuziaști participanți în această zi de sărbătoare aniversară a Colegiului Național "Vasile Alecsandri" din Galați.





Maria Mădălina BĂLU

INCURSIUNE ÎN ANALIZA DISCURSULUI

O analiză oarecum exhaustivă a discursului presupune conceptualizarea în mai multe feluri, ca abordare generală, ca metodă concretă, ca grup de metode, ca domeniu de cercetare. În acest fel, discursul se analizează prin metode cantitative de analiză, dar mai ales prin cele două modalități calitative – abordarea pragma-retorică și analiza discursului (facem aici referire la aspecte ale enunțării, argumentarea, aspectele textuale și retorice).

Din perspectiva pragma-retorică, trebuie reținută opinia, susținută de majoritatea cercetătorilor din secolul trecut, care sugerează ideea cooperării dintre diferitele domenii ale științelor umaniste, dar și exacte, luate separat sau în același domeniu de referință.

Analiza pragmatică, asupra căreia vom reveni pe parcursul studiului de față, face distincție între funcțiile alo-cutive și delocutive ale discursului, iar retorica diferențiază cele trei coordonate logos, ethos și pathos.

Dintr-o perspectivă pragmatică, discursul reprezintă "o enunțare ce presupune un locator și un auditor, și intenția locutorului de a-l influența pe celălalt" (Benveniste).

Modul în care discursul îl convoacă și îl (re)prezintă pe celălalt este sugerat de ontologia relației, promovată de Martin Buber și asumată de Eugeniu Coșeriu. Natura limbajului implică modul de a fi al alterității. Prin intermediul limbajului avem acces la ceilalți. Instituțiile sociale sunt creații de limbaj; după cum afirmă John Searle, realitatea apare ca un proiect social și o construcție participativă a actorilor ei.

Cele două serii de categorii structurale utilizează aceleași resurse lingvistice, doar că pragmatica urmărește efectul acestora asupra formei și efectelor ulterioare ale discursului, în timp ce retorica le interpretează din punct de vedere al efectelor prezente și ulterioare asupra destinatarului.

Analiza pragma-retorică se concentrează asupra definirii unor aspecte privind nivelul macro-, respectiv, micro-structural al discursului. Pentru nivelul macrostructural, sunt relevante: respectarea sau încălcarea normelor și constrângerilor instituționale, orientarea discursului (consensuală/confruntativă, concepute scalar; eventuala mediere a posibilelor conflicte), modul de gândire reflectat (rațional/emoțional), tipuri de argumentare și de argumente; structurarea ansamblului discursiv (forme monologice/dialogice; în al doilea caz, distribuția rolului de emițător: reguli generale și încălcări ale acestora, tipurile preponderente de perechi de adiacență etc.) (Ruxăndoiu-Ionescu Liliana : 2005)

Pentru nivelul microstructural sunt relevante: tehnicile de monitorizare a discursului, cuvinte cheie și clișee, structuri metadiscursive, tipuri de modalizare, conectori logici și pragmatici, strategii ale politeții, uzul strategic al structurilor parantetice etc.

D. Maingueneau (1996) propune următoarea definiție: "analiza discursului reprezintă analiza articulării textului și a locului social în care acesta se produce".

Textul reprezintă obiectul de studiu al lingvisticii textuale; în timp ce discipline ca sociologia sau etnologia studiază locul social. Analiza discursului se va situa deci într-o poziție transdisciplinară în care va încerca să armo-

nizeze diverse perspective. Textul și locul social sunt precum părțile recto și verso ale unei foi de hârtie: discursul va reprezenta deci un text, un loc social și un mod de enunțare care le articulează.

Această definiție se opune definiției analizei discursului în cadrul sociolingvisticii care se interesează, în primul rând, de varietatea lingvistică prezentă în cadrul unei societăți. Definiția este diferită și de perspectiva analizei conversaționale care studiază modul de cooperare și regulile de conversație determinate de norme culturale chiar în interiorul aceleiași limbi.

Considerăm necesar a începe acest demers printr-o încercare de a defini discursul, finalitate pentru care am consultat nenumărate surse bibliografice, care au încercat să contureze o definiție cuprinzătoare, având în vedere polisemia termenului, identitatea dintre discurs și text, pe care mulți cercetători o indică.

Termenul "discurs" se referă mai mult la problematica vastă a unui câmp de cercetare decât la un anumit mod de înțelegere a limbajului. Faptul că termenul presupune relația limbajului cu parametri ai realității nonlingvistice face ca "discursul" să fie un domeniu al cercetării interdisciplinare. În acest caz, termenul "discurs" nu are plural, el desemnează un domeniu generic.

Dihotomie dintre cele două concepte-discurs și text- concură la eliminarea diferențelor dintre accepțiunile lor, întrucât, ambele sunt rezultatul manifestării controlate a competențelor cognitive și lingvistice, fiind deci produse lingvistice elaborate. Totuși, textul poate fi definit ca un ansamblu de fraze coerente, emise cu un scop, actualizate prin structuri lingvistice, în timp ce discursul presupune cu mult mai mult, constituindu-se într-un grup individualizat de enunțuri, cu o anumită intenție comunicativă, așa cum reiese din perspectiva pragmatică. De asemenea, domeniul general al interacțiunii verbale este o componentă intrinsecă a discursului.

În sprijinul ideii de identitate text-discurs, este indicată chiar de Sf. Augustin, care investește limbajul cu două funcții fundamentale, aceea de instrument al gândirii și de instrument al comunicării, iar Christian Brassac traduce gândul filosofului medieval, afirmând că "Producția discursivă realizată de individ într-o situație monologală este un proces cognitiv".

Chiar și un simplu dicționar uzual (Petit Robert:1978) consacră nenumărate accepții ale termenului discurs: „conversație”, „dialog”, „întrevedere”, „exercițiu oratoric în fața unor persoane”, „alocuțiune”, „conferința”, „expozeu”, „proclamație”, „speech”, „apologie”, „elogiu”, „panegiric”, „rechizitoriu”, „tratată” ("Discurs asupra metodei", de R. Descartes), „orice enunț lingvistic observabil” etc.

Rezumându-ne fie și la enumerarea amalgamată de mai sus, vom observa că toate sinonimele discursului definesc o trăsătură esențială: emisie verbală adresată unei persoane sau unei mulțimi concrete. Tocmai acest lucru îndreptățește pe unii teoreticieni (Ducrot: 1984) să considere că orice

(continuare în pag. 24)

discurs este argumentativ, de vreme ce este capabil să modifice - agresiv sau nu, declarat sau indirect - opinia, starea de spirit, valorile interlocutorului. Având un emițător și un receptor în carne și oase, plus un mesaj concret și lizibil, bazat pe un cod nemetaforic (neliterar), putem spune că discursul este un eveniment, pentru că e produs de un anume subiect, într-un loc anume și un moment anume, adresându-se unui destinatar precis.

Discursul ar trebui asociat mai degrabă cu caracterul pragmatic al comunicării, mai precis ca un act de comunicare în care sunt incluse condițiile concrete de producere a acestuia, producție lingvistică și condiții de producere.

Triada lui Ch. Pierce (semne, gândire, cunoaștere) relevă faptul că discursul are un caracter dinamic, nu poate fi nicicând terminat sau închis, având un caracter dinamic, legat de intențiile și caracteristicile locutorului și ale alocutorului, de determinările conjuncturale.

Teoriile textului identifică mai multe tendințe esențiale care le diferențiază de vechile abordări, referindu-ne aici la sintază, ca element esențial în producerea textelor, la studiul limbii ca sistem guvernat de mecanisme ale comunicării verbale, la problematica sensului, dar și la nivelele clasice ale limbii, ajuns acum la cel transfrastic și la dimensiunea comunicativă a limbajului.

Limba intervine ca "mediator între două zone amorse: pe de o parte, expresia sonoră și, pe de altă parte, conținutul noțional. De aceea, limba este considerată o formă și nu o substanță, o convenție adoptată de o comunitate umană în care funcționează ca sistem de semne și ca instituție socială". Limba reprezintă nivelul istoric al limbajului (E. Coșeriu). Din această perspectivă, limbajul reprezintă "instituția limbii, ca instituție socială comună tuturor subiecților care o vorbesc, și a discursului, ca realizare individuală a vorbirii în texte sau mesaje concrete. Spre deosebire de limbă, vorbirea are un caracter individual și variabil, iar pentru unii lingviști (Saussure) vorbirea este echivalentă cu discursul".

Tzvetan Todorov (1978) avansează printre primii ideea unei științe a povestirii (naratologia) și se ocupă de categoriile narațiunii. La nivelul cel mai înalt de generalitate, opera literară (știrea, în egală măsură) prezintă două aspecte: este în același timp o poveste (histoire) și un discurs (discours). Este poveste în sensul că evocă o realitate anume, evenimente, personaje care se confundă cu cele din viața reală. Această poveste presupune un narator și un ascultător (cititor). Din acest punct de vedere (pur formal), orice text de presă poate fi considerat o narațiune (vezi C.F. Popescu: 2002)

Conectorii pragmatici au căpătat un rol mai mare, deicticele și funcțiile conative și factive fiind importante în relația dintre emițător și receptor, care nu mai este privită unidirecțional, ci ca proces de determinare reciprocă.

Analiza conceptelor fundamentale este utilă pentru definirea negativă a termenului discurs (prin delimitări ale sale față de acestea). Astfel, termenul „discurs” intră într-o serie de opoziții în care ia valori semantice precise.

Opoziția discurs/frază reflectă faptul că fraza reprezintă un "enunț în structura căruia se cuprind cel puțin două propoziții", având caracteristica autonomiei sintactice și de comunicare. Discursul reprezintă o unitate lingvistică

constituită dintr-o succesiune de fraze. Din perspectiva acestei definiții, studiul discursului va fi numit de Harris (1952) "analiza discursului", în timp ce alți cercetători consideră mai potrivită sintagma "gramatica discursului". Acestei ramuri de cercetare a discursului și a obiectului său de studiu îi sunt atribuite astăzi conceptele lingvistică textuală - text.

Opoziția discurs/enunț rezidă din faptul că, dincolo de caracterul sau de unitate lingvistică (adică de "enunț"), discursul reprezintă o unitate de comunicare legată de condiții de generare strict determinate (cu alte cuvinte, reprezentând un gen determinat de discurs; de exemplu, discursul mediatic, discursul românesc, discursul publicitar, discursul știrilor etc.). Din această perspectivă, termenii "discurs" și "enunț" au sensuri diferite: enunț acoperă sfera conceptuală a "textului ca structurare în cadrul limbii", în timp ce discurs va desemna "studiul lingvistic al condițiilor de producere a acestui text".

Opoziția discurs/limbă relevă faptul că limba este definită ca sistem de valori virtuale se opune discursului, adică folosirii limbii într-un context specific, care poate restrânge aceste valori, sau poate genera, la fel de bine, noi valori. Această distincție este relevantă, în special, pentru domeniul lexicului. Astfel, neologia lexicală aparține domeniului discursului. Pe de altă parte, limba definită ca sistem folosit de membrii unei comunități lingvistice se opune discursului, considerat ca folosire a unei secvențe a acestui sistem. Această utilizare secvențială a sistemului se poate referi la aspecte diverse, cum ar fi plasarea într-un anumit câmp discursiv: discurs comunist, discurs ecologist, discurs supra-realist, discurs postmodernist, discurs socialist.

M. Foucault (1969:153) face următoarea precizare: "Se numește discurs un ansamblu de enunțuri care aparțin aceluiași mod de formare discursivă". Așadar, condițiile definitorii ar fi: apartenența la o tipologie discursivă (discurs jurnalistic/publicistic, discurs pedagogic, discurs românesc, discurs administrativ, discurs juridic etc.), apartenența la o categorie specifică de locut-ori (discursul medicilor, discursul sociologilor, discursul mecanicilor etc.), privilegierea unei funcții a limbajului (discurs polemic, discurs prescriptiv etc.).

Charles Morris, în cadrul semioticii, realizează o distincție între semantică, bazată pe relația dintre semn și referentul lui, sintaxă, relațiile între semne diferite, în cadrul unui enunț și pragmatica, ce stabilește legăturile dintre semne și utilizatorii acestora. (Morris:2003)

Teun van Dijk este adeptul ideii de identitate între text și discurs, considerându-le indisociabile, deoarece discursul, așa cum am mai afirmat, nu are caracter static, ci este caracterizat de un context fizic, social și cultural, care contribuie la desfășurarea lui (van Dijk apud Carmen Vlad).

Discursul are, așadar o dimensiune simbolică, care se orientează spre interpretarea sensurilor lumii, născută din impulsul fundamental spre cunoaștere, spre interpretarea sensurilor lumii, deci o tendință de afirmare și definire a propriei identități.

(continuare în pag. 25)



Dimensiunea comunicativă a discursului tratează latura socială a individului, nevoia lui de comuniune cu ceilalți, fără de care societatea nu poate evolua.

În concepția lui Umberto Eco, "limba este constituită dintr-un cod, incluzând un vocabular și o gramatică, o enciclopedie, o sumă de cunoștințe rezultate din educație și experiență. Condițiile esențiale pentru ca un număr de enunțuri să se constituie într-un discurs sunt orientarea spre receptor și asigurarea coeziunii textuale.

Pentru semioticianul italian, discursul este un act de comunicare, concretizat printr-o interacțiune subiectivă, circumstanțială, socio-cultural situată și situantă pentru protagoniști, integrând în grade diferite un demers comun de simbolizare, care mediază și orientează interacțiunea (Eco:1988).

Competența comunicativă este cea mai importantă coordonată a discursului, obligând emițătorul să structureze discursul prin raportare la context și la receptor, care devin astfel instanțe constitutive ale textului. Nu sunt obligatorii dimensiunea textului și nici modul de expunere, oral sau scris.

O altă abordare spune că "discursul este o enunțare ce presupune un locutor și un auditor și intenția locutorului de a-l influența pe auditor (Beneviste), văzând prin aceasta că locutorul este cel care are rolul primordial în cadrul discursului, operează cu elementele discursive, se folosește de diferitele tehnici de comunicare, de persuadare și, de ce nu, de manipulare.

Discursul este un ansamblu de texte care ilustrează o interacțiune între discursuri centrate pe o singură temă, alcătuite la rândul lor din mai multe texte.

Se poate considera că analiza discursului, așa cum se prezintă ea astăzi, a fost pregătită de trei tendințe importante ale anilor 60:

- lingvistica textuală
- etnografia comunicării
- școala franceză de analiză a discursului.

În fața dificultății imense de delimitare cantitativă a acestui câmp de investigație se pune în primul rând problema definirii conceptului analiză de discurs. Cercetătorii au propus mai multe formule metalingvistice, care ar putea fi circumscrise tipologiei următoare:

1. Definiții explicite extrem de cuprinzătoare, vagi, Dijk (1985): "studiul enunțurilor efective în situații efective".

2. Definiții exclusive, cum ar fi cele date de școala americană pentru care discursul este în relație de sinonimie cu interacțiunea orală (ceea ce conduce inevitabil la echivalarea analizei discursului cu analiza conversațională).

3. Discursul este un obiect de studiu pe care și-l dispută un ansamblu de discipline cu identitate puternică, precum analiza conversațională, sociolingvistica, retorica argumentativă, analiza lingvistică etc. Aceste discipline constituie fațete de abordare specifică a discursului.

4. Refuzul definiției poate reprezenta o reacție de apărare la imposibilitatea circumscrierii noțiunii a imensității și diversității faptelor de analizat.

Refuzul unei definiții poate fi suplinit însă și de o explicație: analiza discursului este suma tuturor practicilor analitice care prezintă interes într-un anumit spațiu și la un anumit moment.

O importanță deosebită în promovarea studiilor

despre analiza discursului o are **Școala franceză** ale cărei caracteristici ar putea fi sintetizate astfel:

Școala franceză apare în anii '60 și se caracterizează printr-un discurs critic. Astfel, afirmația potrivit căreia "ideologia și inconștientul locuiesc incognito în limbaj și că trebuie să fie înlăturate" era un reflex al alienării într-o epocă dominată de ideologia burgheză.

Maniera de abordare a Școlii franceze se poate caracteriza prin:

- Un interes mai mare pentru discursurile marcate de "constrângeri" din partea unor norme, față de interacțiunile orale spontane. Acest interes pentru "rutine" cum ar fi, de ex., cursul universitar, jurnalul tv etc. reprezintă fixarea ca obiect de studiu a unui corpus de discursuri care au în comun realizarea după modele. Aceste modele se caracterizează printr-un grad mare de stabilitate și se supun unor constrângeri puternice chiar dacă au o dinamică proprie, o tendință spre schimbare, spre evoluție etc.
- Insistența pe materialitatea lingvistică Analiza discursului nu poate să nu se sprijine pe lingvistică. Dacă analiza discursului se interesează de funcționarea unui semn o face mai ales pentru a căuta o legătură cu substanța sa lingvistică.
- Interesul pentru teoriile de enunțare lingvistică.

Teoriile care privesc enunțarea lingvistică reprezintă un curent pragmatic, dar o pragmatică mai puțin fondată pe teoriile lingvistice. De fapt, este vorba despre trecerea de la analiza lingvistică la folosirea propriu-zisă a limbii.

Școala de la Palo Alto este reprezentată de grupul de cercetători care în anii 1950-1960 au dezvoltat în SUA "pragmatica (în domeniul) comunicării umane" și au influențat semnificativ evoluția analizei discursului.

Prin analiza unor paradoxuri care însoțesc comunicarea, studiul lor s-a concentrat pe "cum indivizii pot să ajungă să întrețină raporturi delirante, precum și diferitele viziuni asupra lumii care rezultă din acestea" (Watzlawick 1978:7). Pe lângă Bateson, Watzlawick și Jackson, "noua comunicare" include cercetători ca Goffman sau Birdwhistell (interesat în special de studiul gestualității-kinetică) și Hall (preocupat de proxemică – studiul percepției și al folosirii spațiului de către om).

Watzlawick introduce noțiunea de "noua comunicare" care schimbă perspectiva clasică asupra comunicării. Comunicarea nu mai este o alternanță de emiter-recepție ci: "un sistem cu multiple canale la care actorul social participă în fiecare secundă, fie că vrea, fie că nu; prin gesturile sale, prin privirea sa, prin tăcerea sa, și chiar și prin absența sa...În calitatea sa de membru al unei anumite culturi, el face parte din comunicare, așa cum muzicianul face parte din orchestră. Dar în această mare orchestră culturală, nu este nici dirijor, nici partitură. Fiecare cântă "acordându-se" cu celălalt".

(continuare în pag. 26)

Metodă de analiză a corpusului, impusă de lucrările Școlii franceze de analiză a discursului, metoda termenilor cheie s-a inspirat din cercetările lingvistului american Harris (1952).

Metoda constă în a selecționa *a priori* câteva cuvinte-cheie, considerate a fi reprezentative pentru o formațiune discursivă, iar apoi a construi un corpus cu toate unitățile lingvistice în care apar aceste cuvinte. Metoda se bazează pe o serie de procedee destinate reducerii diversității sintactice. Confruntarea termenilor-cheie cu vecinătățile se face comparativ, de exemplu, se studiază aceleași cuvinte în discursuri de același tip.

Disciplină auxiliară a analizei discursului, lexicometria își propune să caracterizeze o formațiune discursivă prin raportare la alte formațiuni discursive care aparțin aceluiași câmp discursiv prin realizarea unei rețele cuantificabile (informatizate) de relații semnificative între unitățile sale.

Abordarea este comparativă iar rezultatul calculului este destinat să facă obiectul unei interpretări care plasează ideologic locutorii unui enunț. Acest tip de cercetare a fost sistematizat pentru spațiul francez de Laboratorul de lexicologie politică de la Școala Normală Superioară de la Saint-Cloud, devenită mai târziu echipa "Lexicometrie și texte politice".

Etnometodologia a apărut în SUA ca direcție de cercetare care are ca obiect implicatul social (dobândit) (Garfinkel 1967). Scopul cercetării îl constituie metodele care permit actorilor sociali să stăpânească actele de comunicare în viața de zi cu zi.

Etnometodologia se bazează pe "interacționismul simbolic" (Universitatea din Chicago, 1920-1930) al cărui reprezentant strălucit a fost G.H. Mead.

Privind discursul, analiza discursului este ea însăși un discurs prin definiție, determinată de parametri spațiali și temporali. Acești parametri explică diversitatea curentelor care traversează câmpul de cunoaștere a discursului. În acest vast câmp problematic se intersectează tradiții culturale și științifice diferite: tradiția europeană marcată de tendințe puternic raționaliste și cea americană mai empirică și mozaică.

BIBLIOGRAFIE

1. Antohi, Sorin *Limbă, discurs, societate: proba limbii de lemn în Exercițiul distanței*, Editura Nemira, București, 1987
2. Beciu, Camelia *Comunicare politică*, Editura, Buc., 2002
3. Brassac, Christian, 2004, articol
4. Breton Philippe, *Manipularea cuvântului*, Editura Universitaria, Iași, 2006
5. Cristea Teodora, *Lingvistica discursului*, 1983
6. Dragoș Elena, *Introducere în pragmatică*, Editura Casa cărții de știință, Cluj, 2000
7. Ionescu-Ruxăndoiu Liliana *Sugestii privind interpretarea pragma-retorică a discursului electoral*, Ed. Universității, Buc.07
8. Irimiaș George, *Structuri textual ale discursului politic totalitar*, Editura clusium Cluj-Napoca, 2003
9. Marcus Solomon, *Semnificație și comunicare în lumea contemporană*,
10. Neșu Daisa, *Textul politic. Limite și deschideri semiotice*, Casa cărții de știință, Cluj, 2005
11. Rovența-Frumușani Daniela, *Analiza discursului*, Editura Tritonic, București, 2005
12. Runcan-Măgureanu Anca *Aspecte semantice ale constituirii*

textului, Ed. Șt. și enciclopedică, Buc. 1987

13. Sasu Aurel, *Dicționarul limbii române de lemn*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008

14. Sălăvaștru Constantin, *Discursul puterii*, Iași, 1999

15. Segre Cesare *Istorie-cultură-critică*, Editura Univers, București, 1986

16. Ștefănescu Loara *Retorica argumentării în discursul politic contemporan*, Ed. Universității București

17. Teodorescu, Cristiana, 1998: *Patologia limbajului totalitar românesc*, Craiova, Ed. Universitaria

18. Todorov Țvetan, *Teorii ale simbolului*, Editura Univers, București, 1983

19. Tomescu Domnița, *Limbajul politic românesc actual*, Editura Universitaria Craiova, 2009

20. van Dijk, T. A., 2000: „*The Reality of Racism. On analyzing parliamentary debates on immigration*”, în Guido Zurstiege (ed.), *Festschrift. Für die Wirklichkeit*, Wiesbaden, Westdeutscher Verlag, 2000,

21. Vlad Carmen, *Sensul-dimensiunea esențială a textului*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1994

22. Vulpe Magdalena, 2002, *Ghidul cercetătorului umanist*, Editura Clusium, Cluj.



(urmărire din pag. 13)

ansamblu capabil să configureze o stare sufletească personalizată și ea.

Dan Drăgoi se revoltă și este resemnat în același timp în poezia sa, iar din amestecarea unor stări și emoții altfel comune el creează un întreg de-a dreptul vizionar tocmai prin simpla plasare a acestora la îndemâna lectorului, într-o zonă de interferență a realității cu ficțiunea, act ce implică o prealabilă trecere prin filtrul propriei viziuni despre lume și viață.

Așa a obținut poeme de forță, reprezentative tocmai prin atmosfera creată, ușor vizibilă dar marcată evident de intervenția cerebrală, oarecum tehnică, din momentele în care poetul urmărește mai mult forma decât fondul.

E un discurs poetic manevrat cu iscusință, o stare ce subliniază amplificarea și tulburarea lumii lăuntrice, un soi de cod numai de el știut în baza căruia vine la întâlnirea cu cititorul aducând în fața acestuia ideea de simplitate, de naturalețe în tot și în toate.

Paradoxal, tocmai de acolo unde se întrezăresc aceste formulări familiare versul său capătă substanță și forță, scriitura în sine devenind o adevărată investigație a ramificațiilor simbolice în care cuvintele (a)par ușor integrate în largul unui volum scos în condiții grafice deosebite.

Una peste alta, polarizările (re) făcute la diferite grade de intensitate emoțională fac din această carte una în care poetul acumulează energii și împrăștie în același timp substanța acestora, context în care unda metafizică ce le străbate frapează îndeosebi prin această unică asumare.



Marius ZAHARIA

Chestii

- Dansul e felul meu de a face față stresului pe care mi-l provoacă muzica.
- Când plec de acasă spre vreun bar presar firimituri în urma mea.
- Spray-ul nu îmi omora țânțarii, dar le provoca boli incurabile.
- Supraviețuitorii de pe Titanic au regretat amarnic pentru prostia de a-și fi luat bilete dus-întors.
- Azi am tăiat porcul; de-abia acum ne-am făcut timp, deși murise de trei zile.
- Călătoria cu avionul e periculoasă doar când acesta zboară între altitudinile de 10 metri și 15.000 metri.
- Prostituata m-a costat 50 de dolari, plus florile.
- Când mulți dorm, alții au conștiința trează; probabil din cauza diferenței de fus orar.
- Înainte de a face sex, mă excitam citind editorialul din *Playboy*.
- Nu mâncam gras și în general nesănătos, căci îmi menajam ficatul pentru băutură.
- Am dat ce e mai bun din noi pe un LED.
- Partea proastă cu speciile rare este că e dificil să dai de ele pentru a le ocroti.
- Eram cumpătat cu moderație.
- Nu poți lovi un copilaș de 9 ani decât dacă ești în legitimă apărare.
- Reporterul mi-a scos *Bună ziua* din context.
- Dacă în viața ta nu ai plantat un copac și nu ai ridicat o casă, șansele de externare cresc.
- În prima variantă a celebrei formule $e=mc^2$, c era viteza metroului din Londra.
- Moderații sunt cei ce în deplină cunoștință de cauză nu iau nicio decizie.
- Porumbul crește în zonele de câmpie și se culege tot acolo.
- Pentru mulți, taina spovedaniei e un mister.
- Simțul umorului m-a ajutat să trec peste neplăcerile ce mi le-a creat.
- Când ieșeau de la slujbă, enoriașii se simțeau mai ușurați, sentiment ce îl avea și preotul.
- Babele satului spun că poartă ghinion dacă se întâmplă să cazi de la etajul șase.
- Dacă luda ar fi absolvit un work-shop de marketing, Evangheliile ar fi avut trei pagini.
- Încălzirea globală va face ca țări întregi să fie acoperite de ape, oamenii de acolo urmând să-și petreacă cea mai mare parte a vieții înotând.
- Am adus, ca antrenor, stabilitate echipei, pierzând toate meciurile.
- Patricidul e atunci când copilul îți fură țigările.
- Nu înțeleg ce poți vedea la luptele între cocoși altceva decât doi degenerați ce se bat între ei.
- Voiam o schimbare de sex; cu unul mai mare.
- Cartea s-a vândut atât de bine, încât au fost scoase edițiile a-II-a și a-III-a concomitent.
- Mergeam la circ cu copiii să văd clownii care aveau bilete lângă noi.

- M-am căsătorit din interes, soția mea fiind foarte frumoasă.
- Am auzit că dascălul ce a reușit să mă învețe tabla înmulțirii, a fost propus spre sanctificare.
- Biserica era situată într-o zonă care, cel puțin din punct de vedere a smereniei, putea fi numită drept rezidențială.
- Când am absolvit liceul am primit de la tata o ma-șină; eu trebuia să plătesc doar ratele la leasing.
- Numărătoarea inversă pentru lansarea satelitului începea de la 1.400.
- În liceu eram ferm convins că sursa tuturor relelor din lume sunt ecuațiile de gradul II.
- Am avut un vis erotic cu cea mai bună prietenă a soției. Mă îngrijora mult faptul că sexul era neprotejat.
- Fetița mea era departe de mine, deoarece obținusem un ordin de restricție.
- Reclama povestea că 9 din 10 medici foloseau acea pastă de dinți, al zecelea fiind săltat la psihiatrie.
- Față de clădirea construită, investițiile în barăcile muncitorilor au fost mult mai mari.
- Să fac 2 km pe zi pentru o viață sănătoasă?! Cred că e o glumă. Eu nu mă dau jos din pat dacă mi se propun mai puțin de 5.
- Prin anii '60, CIA a testat pe oameni, fără ca aceștia să fie înștiințați, unele mâncăruri foarte grase.
- Pentru capturarea mea recompensa era de 100.000 dolari, la cursul BNR din ziua evadării.
- Când temperatura depășește 35 de grade, 3 zile consecutive, angajatorul are obligația să-i încurajeze pe salariați.
- Am aflat de la medic că insomnia mea ascunde o boală mai gravă: fractură deschisă la picior.
- Controlul fiscalului ne-a prins complet descoperiți, cu puștile descărcate.
- Am beneficiat de serviciile defibrilatorului, condiția fiind să plătesc energia electrică consumată.
- Inundațiile au scos din oameni ceea ce era mai bun în ei: grija pentru propriile bunuri.
- Niciodată nu am participat la o orgie fără un motiv întemeiat.
- Accidentul s-a produs pentru că șoferul microbuzului adormise pe un fel de banchetă improvizată.
- Misionarii creștini au reușit să le scoată acelor călugări budiști vacuitatea din cap.
- Nu aș fi stat nicio clipă pe gânduri dacă ar fi fost să aleg între prieteni și chilieni.
- La mormântul prietenului meu florile creșteau din lacrimile ce le vărsam; chestia proastă e că, inevitabil, udam și buruienile.
- Înotând din greu, am reușit să ajung pe uscat, la marginea bazinului.
- Ca actor urma să sărut o hidoșenie, așa că am cerut să mă înlocuiască un cascador.
- În ritmul acesta al încălzirii globale, câinii ce tot trag săniile pe la poli vor purta doar ceva lejer.



Ioan Romeo ROȘIIANU

ONOARE TÂRZIE

Pasul îi era nesigur în pustiul nopții de octombrie. Alunecase de câteva ori și era destul de murdar pe haine. Totuși, se vedea de la o poștă, în croiala lor, mâna unui meseriaș adevărat. Legănându-se, își târa făptura pe jumătate dormitândă pe străzile burgului de la poalele muntelui înalt. Bura încet din nori. Era ud până la piele, dar nu-i păsa Călca hotărât prin beznele nopții și prin băltoacele străzilor desfundate de atâta ploaie. Stropi reci îi șiroiau pe fața obosită. Și el surâdea. Oarecum tâmp. Nici el nu știa de ce o făcea. O făcea și-i era de ajuns. Gândurile i se învâlmășau în mintea îmbăcsită de tutun și alcool.

Mergea adus de umeri, de parcă toată greutatea norilor i se pogorâse pe făptura-i firavă.

Sau poate chiar viața-i strivea sufletul. Își mijise ochii și scruta cu ei întunicul depărtării. Zadarnic însă. Nu putea zări la mai mult de câțiva metri în față. Sulițele ploii ce se întetșe-ntr-un timp erau groase și dese. Vântul, parcă profitând de situația creată, îi șfichiua obrazul neras.

- Mai mult pe cel drept, i-a trecut, ca un fulger tăios, prin minte. Și a răs.

Gulerul ridicat al pardesiului decolorat de-atâta purtat nu-l ajuta cu nimic. Picături rebele de ploaie i se strecurau și după ceafă. Înghețându-l.

- Mama dracului! a șuiert printre dinții-i regulați. Plouă-a pusti.

Și, parcă voind să-și verifice veridicitatea gândului, și-a dat capul pe spate, privind în ciudat norii.

- Ce ți-am făcut Doamne de mă bați în halul ăsta? a mai gemut.

Nici măcar vântul ce se strecura indiferent printre casele scufundate-n beznă nu i-a răspuns.

Sictirit de liniștea ce domnea în juru-i și-a continuat ceva mai grăbit drumul. Nici el nu știa prea bine unde voia să ajungă, și nici măcar încotro îl va duce drumul pe care se afla Hoinărea de ceasuri bune pe străzile îngenuncheate în noapte și ploaie. Fără nici o țință. Odată ajuns într-o intersecție de străzi s-a oprit locului. Cu mâini tremurânde a dat să-și scoată o țigară dintr-unul din buzunarele pantalonilor. A trebuit să se cotrobăiască puțin prin buzunare până și-a găsit și chibriturile. A scăpărat un băț și-a încercat să-l ascundă-n căușul palmelor. Strecurându-i-se printre degete, vântul i l-a stins. A-njurat șoptit, aprinzându-și un altul. C-o plăcere de narcoman a tras în piept întâiul fum. Simțea cum i se dizolvă-n trup rotocoalele de nicotină.

- Poate și-n suflet, mai știi?! i-a străfulgerat prin minte un gând.

Fără să mai privească în juru-i, a luat-o pe drumul din dreapta. Călca direct prin băltoacele din ce în ce mai dese și mai adânci.

- Oraș pusti al pustiurilor, a mormăit în ciudat, ce dracului mai caut eu în tine, în măruntaiele tale? De ce nu te-oi fi părăsit până acum?!

Un motan i-a tăiat în fugă calea și s-a refugiat sub strea-șina unei case. A fluierat scurt, dar motanul nu s-a sinchisit de el. La adăpost fiind, își scutura blana neagră. Și udă.

Boem@ (106) 12/2017

- Săracul! s-a surprins el zicând. E ud tot! Dar, după un moment de tăcere, vreme-n care se opri-se-n loc, și-a continuat gândul:

- Ce dracului se întâmplă cu mine, sunt de tot răsul lumii. Numai că, spre norocul meu, nu mă vede nimeni acum. Și chiar dacă ar fi să mă vadă vreun careva, tot n-ar avea de unde ști acel careva că eu compățimesc un biet motan. Fie el și negru. Nu?!... Și totuși, am făcut-o! De parcă eu nu aș fi tot în aceeași situație. De parcă eu, în aceste momente, aș fi la adăpost de răcorile nopții și neînmuiat de nenorocita asta de ploaie care tot curge din cerurile parcă sparte. De parcă-aș fi acum în vreo odaie încălzită, cu o ceașcă de cafea în față și cu vreo femeiușcă alături. Parcă electricizat de propriul său gând, tresărind, a continuat:

- Nu, nu, nici o femeie! Gata!

După ce a mai privit o dată în juru-i, încă temător și voind să se asigure că, totuși, nimeni nu l-a auzit și văzut, a mai tras o otheadă-nspre motanul aciuat sub streășina acelei case și s-a urnit iarăși în întunicul nopții, înfruntând rafalele ploii. Ajuns la o nouă răscruce de drumuri, o palidă lumină, ce cu greu se strecura printre stropii deși, a răzbătut până la el. Scrâșnind din dinți s-a apropiat de ea. Când a ajuns la câțiva pași, a rămas împietrit locului.

- Drace! a exclamat. Sunt la „Creața“, în chiar marginea orașului.

O vreme a privit ușa deasupra căreia spânzura, legănată de vânt, o firmă gălbejită, de pe care vop-seaua căzuse-n mare parte, făcând literele greu de distins. Apoi, ridicând din umeri, a pășit hotărât prin noroiul din fața intrării.

- Oricum, și-a zis, dacă tot o știu, ce-mi mai trebuie să citesc?!

Din interior răzbateau până la el acordurile unui pian hodorogit și vocea Diței, o femeie pe care-o știa de mai multă vreme, o femeie în patul căreia se și stre-curase de câteva ori. Din greșeală, îi plăcea lui să spună. Deși, continua el întotdeauna când era vorba de femei, o făcea de bună voie și nesilit de nimeni. A zis-o și-acum și a apăsât, hotărât, pe clanța ușii. În prag s-a oprit puțin, rotindu-și privirile prin sala joasă, ascunsă-n fumul gros și greu de respirat.

- Închide, bă, ușa! a tunat vocea cuiva. Nu vezi că intră vântu-aicea?

- Intră pe dracu'! i-a răspuns șoptit, închizând, totuși, ușa.

A pășit încet, ocolind cu grijă mesele, privind pe sub sprâncene, cu coada ochiului, pe mușterii. S-a rezemat de teigheaua barului, uitându-se lung la birtaș.

- O vodcă! i-a zis, după o vreme.

- Mare, mică? l-a iscodit acesta.

- Mare, mare, s-a grăbit să-i răspundă. Păi ce, eu sunt o juma' de om?!

După ce și-a primit paharul, a privit atent spre masa cartoforilor. Erau patru la masă, și-un buchet bun de chibiți în jur.

Taverna era scufundată-ntr-o semiobscuritate plăcută. Muzica gemea trist, îndemnând la băut și la uitarea necazurilor de peste zi.

Bogdan și-a plătit „dubla“ și s-a dus spre masa

(continuare în pag. 29)

de joc. Odată ajuns acolo, după ce-a privit puțin peste umărul unui chibiț, s-a îndreptat spre-o altă masă, acolo unde patru zdrahoni trăgeau cu nesaț din mahorcile de proastă calitate, urmărind cu ochi vicleni și atenți zarurile ce se rostogoleau pe masa soioasă, geluită, din lemn de brad. Fumul iute l-a făcut să strâmbe imediat din nas. Și-a scos din buzunar o „domnească” și, după ce și-a aprins-o, a îndrăznit o întrebare:

- Am și eu un loc?

- Dacă ai biștari, da, i-a răspuns unul. Cum nu?! a mai continuat tot fără să-l privească.

- Am și vreau să-i joc cu voi, a îngâimat Bogdan. Cei care până atunci nici nu catadicsiseră să-i acorde vreun pic de atenție, s-au uitat lung la el. Vreo doi se tolăniseră în scaune și-l măsurau cu priviri viclene. S-au uitat și unul la altul. Cu subînțeles.

Un chibiț, la un semn al unuia de la masă, i-a adus un scaun. Ceilalți i-au făcut loc, mișcându-și scaunele.

- Șezi! I-a îndemnat unul. Câți bani ai?

- Nu-ți fă probleme, l-a liniștit Bogdan, cred că mai mulți decât ai tu!

- E bine atunci, a mormăit un altul. Șezi!

Și el a șezut.

- Jumate-jumate, 800! a mormăit careva.

Era un lungan cu o pălărie de fetru, decolorată, trasă pe ochi. Bogdan a apucat să-i descopere, să-i observe, la o privire frugală, o cicatrice adâncă în obrazul neras.

- Merge, Albule, merge! i-a răspuns un țigan gras, în care Bogdan l-a recunoscut pe fiul bulibașei țiganilor pripășiți prin marginea aceea a orașului. Burtică era poreclit. Având bani din te miri ce făcuți, își cumpăraseră de ceva vreme o casă arătoasă prin centrul orașului. Dar tot țigan era!

Zarurile aruncate s-au rostogolit pe masa de lemn, urmărite de ochi holbați de-atâta atenție.

- Unu-unu, Albule! le-a citit Burtică. Era bucuros. Ai pierdut!

- Perechi, la pace! a cerut acesta.

- Vax! Mă duc mai departe, i s-a răspuns.

Țiganul a adunat cu gesturi încete, regizate, zarurile. Și-a înfipt privirile-n Bogdan, care era în dreapta celui numit Albu, și i-a zis:

- Zii o vorbă, mă! Dau cu tine acu'.

- Zic, i-a răspuns Bogdan liniștit.

- Păi zi odată! s-a rățoit la el țiganul. Ce tot te scremi atât?!

- Țștia toți, ce vine! a ridicai indiferent din umeri Bogdan, după ce s-a scotocit prin buzunare și după ce-a pus pe masă un șomoioag de bani.

O vreme s-a făcut liniște. Nici muzica nu se mai auzea Bogdan a putut să audă respirațiile întretăiate ale celor din jur.

Țiganul, cu gesturi reținute, a zdrăngănit zarurile-n palmă.

- Merge, i-a zis.

Toți cei din crășmă, ca la o comandă, se strânseseră în jurul mesei lor. Veniseră până și cartoforii să vadă ce se întâmplă.

Sec au sunat zarurile pe masa de lemn. Bogdan le-a oprit cu mâna dreaptă.

- Tăietel! i-a zis țiganului.

Ca-ntr-un adevărat ritual, acesta le-a cules, cu gesturi încete și largi. Ca să nu-i intre fumul în ochi, își dăduse capul pe spate. A bătut iarăși zarurile în palmă. Îndelung.

- Ducă-se! a spus Bogdan. Mai mult pentru sine.

Babaroasele s-au oprit chiar în mijlocul mesei.

- Doi-unu! le-a citit careva.

- Văd și io, bă! Ce, sunt cumva chior? l-a repezit țiganul.

Bogdan a început să numere bani mototoliți. Cei din jur așteptau cu respirații întretăiate.

- Opt mii patru sute sunt, Burtică. Dacă nu crezi, numără-i! i-a zis el țiganului.

- Da', nu merge tot la pace?

- Ba da! a aprobat Bogdan lăsând banii jos și apucând zarurile. Merge!

- Atunci un para-ndărăt! l-a îndemnat Burtică.

Zarurile s-au oprit arătând un șase-șase. De nervi, țiganul și-a stins pe dosul palmei stângi țigara. Vreme de-o clipă mirosul de came arsă l-a înlocuit pe cel de fum.

- Tot la pace? a întrebat foindu-se în scaun.

- Merge! i s-a răspuns.

Și iarăși zarurile au arătat un șase-șase păgubos pentru țigan.

- Noroc! a rostit sentențios Bogdan, ridicându-se. Plec, Burtică! Văd că nu mai ai nici tu, și că nici alții nu mai au de joc.

- Pleacă-n mă-ta! a scrâșnit acesta din dinți. Pleacă, bă, odată! a mai tunat, văzând că Bogdan se uită lung la el.

- Plec! i s-a răspuns. Chiar și-n mama Deci, ca să fim corecți, nu cu ea ai tu treabă, nu cu ea ai avut.

- Păi pleacă odată!

- Totuși...

N-a mai apucat să-și îplinească vorba. Țiganul l-a înșfăcat de reverul pardesiului pe care nu-l dăduse jos.

- Pleci acum, când îți zic io, că altfel o-ncurci rău de tot! Auzi bă, moacă?

Aranjându-și gulerul boțit, Bogdan a pășit spre ieșire. Dița a dat să-i taie calea. Cu mâna stângă a dat-o de-o parte, în palmă i-a îngrămădit un teanc de bani. Nici măcar n-a privit-o.

Bogdan mergea grăbit, cufundat în multele-i gânduri. Le simțea seci, înșurubându-i-se-n minte, înnebunindu-l cu goliciunea lor. Arar treceau oameni pe lângă el. Spre centrul orașului. Dându-i binețe. Unii. Cei care-l știau. Și-l știau mulți în urbea răstignită la poalele muntelui al cărui vârf nu-l atinsese niciodată în suișurile sale. Îl salutau și ceilalți, cei care nu-l știau. Nu-i durea gura. Pe el îl durea. Parcă. Le răspundea dând din cap și imitând un zâmbet.

După ce-a ezitat puțin, Bogdan s-a hotărât să facă cale întoarsă Voia să-i dea țiganului banii înapoi, aurul pe care i-l câștigase. Gândul că mai

(continuare în pag. 38)



Tănase CARAȘCA

BABA ILEANA

Trăia într-o căsuță bătrânească simplă, așa cum erau și ei, pe malul ce se ridica deasupra fântânilor, împreună cu Moș Serghei, bărbatul ei dintotdeauna căruia baba îi pronunța numele într-un fel care în urechile noastre suna ciudat, și anume „Sârghii”. Era basarabeancă pripășită prin locurile noastre cine știe cum și când, nu au avut copii și odată cu trecerea timpului, s-au petrecut și ei într-o simplitate demnă de felul în care au trăit. Moș Serghei, un om cumsecade, era mai tot timpul plecat cu treburi, meșterea prin curtea casei sau găsea ce să facă prin mica grădină ce se termina brusc într-o prăpastie de 20-30 de metri, stâncoasă, ce se prăvălea într-un hău deasupra fântânilor din mijlocul satului.

Aici mă simt dator să explic cititorului ce sunt aceste fântâni de care pomenesc și despre care probabil că voi mai pomeni pe parcursul depănării amintirilor mele. Satul fiind așezat între dealuri, ca într-un ligean cu o gură de scurgere înspre Mănăstirea Celic-Dere, pânza freatică pentru grosul satului era și este la foarte mare adâncime, iar săparea unor puțuri care să ajungă la aceasta era anevoioasă, dacă nu imposibilă datorită straturilor de rocă ce alternează cu cele de argilă. Dacă mai pui la socoteală și mijloacele rudimentare de care dispuneau oamenii pe timpul acela, și anume lopată, cazma și târnăcop, mulți rămâneau în fază de proiect și visau toată viața la o fântână în propria curte. De aceea, în mijlocul satului, exact în locul de care am pomenit mai sus, la baza grădiniței lui Moș Serghei, într-o depresiune minusculă, de mărimea unui teren de fotbal, așezată pe o scală de piatră, pânza freatică bate spre suprafață și este de ajuns să sapi în rocă un metru, doi și apa țâșnește din adâncuri limpede, rece și bună de băut. În acest loc s-au construit, pentru că săpat este impropriu spus, 9 fântâni cu ghizduri din beton, din care oamenii scot apa cu o frânghiuță de un metru, cu cobilița, sau unii cu mâinile mai lungi se apleacă și umplu cu ușurință gălețile cu apă. Acest loc se numește, normal, “La fântâni” și în jurul lui s-au petrecut multe din ce am trăit eu în anii copilăriei, pentru că locuința noastră era construită pe aceeași scală de piatră, la distanță de cel mult o sută de metri. Noi, dacă nu eram la pădure, sigur eram aici, unde în apa rece ce se scurgea din fântâni, adunându-se într-un pârâiaș care imediat ce trecea pe sub un pod, forma un fel de cască, ne bălăceam la un loc cu rațele și găștele sau inventam tot felul de jocuri pentru că spațiul ne permitea și era un loc unde totdeauna era agitație. Acum, acest loc încântător cândva, mai conține vreo patru sau cinci fântâni părăginite, neîngrijite și colmatate în mare măsură, pentru că aproape tot satul se

Boem@ (106) 12/2017

alimentează cu apă de la robinet. Cu toate astea, cine vrea să bea o cană de apă adevărată, se duce cu găleata “La Fântâni”, se apleacă, o umple, o duce acasă și o ține numai pentru băut. De la robinet folosește apă pentru restul necesităților din gospodărie.

Pe buza prăpastiei lui Moș Serghei creșteau oțetari, niște arbori fără vreo importanță oarecare, ce nu cresc foarte înalți, dar din care noi ne făceam pușcuroaie. Este adevărat că cele mai bune pușcuroaie ni le meșteream din soc, dar cum în sat socul nu creștea, ne mulțumeam și cu oțetarul, care pe mijlocul trunchiului are o parte moale pe care o străpungeam cu o sulă, un cui mai lung sau o sârmă mai groasă, până când obțineam un fel de tub. Din lemnul astfel găurit, tăiam un segment de 12-15 centimetri, făceam niște dopuri din cânepă (o fi fost cannabis?) ce creștea pe toate maidanele, pe care le mestecam până deveneau o masă compactă ușor de modelat. După ce realizam două asemenea dopuri, le împingeam pe rând cu ajutorul unui băț bine lustruit, ca să circule ușor, pe orificiul segmentului de oțetar, pe post de țevă a puștii. Între primul dop împins la extremitatea îndepărtată și al doilea, aflat la cealaltă extremitate, normal că exista o cantitate mică de aer. Al doilea dop împins cu putere de bățul lustruit sprijinit în piept, producea o presiune ce acționa asupra primului dop, pe care îl arunca la câțiva metri distanță. Aerul sub presiune eliberat prin ieșirea primului dop producea un zgomot, un pocnet de dimensiuni mici, dar care pentru noi avea semnificația unui bubuit de armă. Recuperam dopul din țărână îl modelam din nou, după care îl introduceam pe postul celui de-al doilea și tot așa pușcuroiam cât ne țineau puterile. Cu aceste pușcuroaie ne umpleam timpul, făceam întreceri în ceea ce privește distanța ce o străbătea dopul, ne mai jucam de-a războiul, ne mai plesnea câte un dop pe părțile descoperite, care nu provoca nici un fel de leziuni, doar o usturime peste care treceam cu ușurință, că de, doar eram “în război” și nu puteam să ne văicărim doar din atât.

Pentru a face rost de lemnul acesta atât de prețios, făceam escalade pe stâncile abrupte cu mijloace rudimentare, fără a avea știință de alpinism și tot ce presupune acesta. Ne cățărăm ca niște veverițe pe stânci până ajungeam la stratul de pământ de deasupra, ce măsura ceva mai mult de un metru, parte a urcușului ce o străbăteam mai greu, pentru că trebuia să săpăm cu o mână iar cu cealaltă să ne ținem. După ce făceam câteva găuri în pământul sfărâmiș, aruncam o funie cu un cârlig la capăt, până reușeam să-l agățăm de trunchiul unui oțetar și de aici totul devenea floare la ureche. În pământul acela își făceau cuiburi prigoarele, niște păsări frumos colorate care, printre alte găze zburătoare, vâneau și multe albine, lucru pe care noi îl știam și dacă pe traseul nostru întâlneam cuiburi de-ale lor, le distrugem și băgam în gaură câte o piatră în speranța că locul acela nu va mai fi gazda altui cuib.

(continuare în pag. 31)

Când timpul sau anotimpul ne permitea să mergem în pădure, îl lăsam în pace pe Moș Serghei cu oțetarii lui și ne făceam provizii din lemn de soc din care după cum v-am spus, făceam scule mult mai performante. Socul era mai bun, pentru că avea diametrul părții moi, ce putea lesne fi eliminată, mai mare, rezultând un orificiu pe măsură, cu calități balistice superioare.

Moșul era cu ale lui, curte, grădină, oțetari, noi cu pușcuroaiele, iar Baba Ileana cu mahalaua, la propriu și la figurat. Ducea vorba de ici-colea, pe timpul acela *mass media* reducându-se doar la posibilitățile de circulație orală, iar rolul ei cu atât mai prețios. Lua ceea ce auzea de la unul, de la altul, mai completa și de la ea câte ceva ce i se părea că lipsește și uite așa afla toată mahalaua noutățile, bârfele și ceea ce se mai întâmpla prin sat sau prin împrejurimi. Pe scurt, din cauza acestei metehne pe care mulți o și apreciau, i se spunea simplu, "Mahalagioaica". Când venea la noi era bine primită și tratată cu ce se găsea, pentru că mama, fiind ocupată mai tot timpul, nu avea cum să afle ce se mai petrecea prin imediata apropiere, sau cu atât mai mult în zonele mai îndepărtate, pentru că așa cum e și în zilele noastre, existența femeii este indisolubil legată de ceea ce se petrece în jur, așa că și mama simțea nevoia să fie informată. Baba intra în curte fără nici un fel de probleme, pentru că, venind atât de des, o cunoșteau și câinii și nu o mai lătrau, așa că ne trezeam cu ea la ușă de unde striga în așa fel încât să poată fi auzită:

-Tasăico, ești acasă?

Nu aștepta răspuns, ci intra în casă, chit că era sau nu cineva înăuntru. Nu era nici o problemă și nici un gest care să deranjeze, în mare măsură pentru că pe timpurile acelea eram atât de avuți, că nu aveam în casă nici un lucru de valoare ce ar fi putut tenta pe cineva. Dacă plecam de acasă pentru mai mult timp, legam ușa cu o sârmă de mâner și de un cui bătut în toc și asta era toată încuietura, care mai mult semnala că suntem plecați, decât să ne apere de hoți. Ce hoți? În acei ani, singurii hoți erau pisicile și copiii care nu rezistau tentației și mai săreau câte un gard după un fruct sau cel mai adesea după pepeni. Nu știu să fi existat în sat hoți pe timpul copilăriei mele, nu îmi amintesc decât de mici furtişaguri copilărești.

Odată intrată în casă, Baba Ileana dădea "Bună zăua", după care rămânea în picioare lângă ușă, așteptând să fie invitată să ia loc. Dacă invitația nu venea, nu se așeza, găsea un motiv, sau poate îl avea pregătit, pentru care chipurile venise, îl spunea, după care pleca și o perioadă rămâneai fără informații. De regulă, la noi i se oferea un scaun spre a se așeza, semn că prezența ei era acceptată, în primă fază refuza, pe motiv că se grăbește, că a trecut numai așa ca să vadă ce mai facem, după care fără altă invitație, se așeza și uita să mai plece. Putea să aibă mama treabă cât de multă, odată așezată, Baba Ileana trebuia să-și descarce sacul și cel mai important pentru ea, era absolut obligatoriu să fie ascultată. Știa tot ce mișcă în mahala, știa ce se întâmplă și chiar ceea ce urma să se întâmple prin sat, dacă a fost sau urmează să vină milițianul, receptorul, colectorii, oameni în general nedoriți de nimeni în curte, dacă a murit cineva, dacă s-a mai născut vreun copil, dacă s-a mai măritat vreo fată, cum și cu cine, dacă au dat-o părinții, a fugit, a furat-o, când e logodna, nunta, cine sunt nașii și ce dotă i-au pregătit

părinții, bârfele în legătură cu extraconjugalele, cine, cum, când, ce și de ce, tot, tot, tot. Nu puteai să te încrezi întru-totul în ceea ce spunea baba, că adevărul se afla ca de obicei pe undeva pe la mijloc, adică ori veneau, ori nu veneau cei anunțați și nedoriți, dar de care trebuia oricum să ne ferim, ori a furat-o, ori a fugit fata lui cutare, că ea rămânea tot a celui la care a înnoptat, dacă a murit cutare, cum a fost la înmormântare, dar mai ales la pomană, cine l-a plâns și l-a bociat, ce a spus și ce se poate înțelege din ceea ce a spus, că omul la năcaz spune ce are pe suflet. Ce a spus vecinul despre mine sau despre cutare, cum o să fie anul, ploios sau secetos, sărac sau bogat, o să fie război pentru că a apărut o stea cu coadă, semn rău, că "nu am văzut aseară?", au fost pe cer la asfințit doi sori (nici nu știu dacă asta o fi pluralul de la soare, dacă baba a spus o prostie, iaca, o iau și eu și o predau mai departe), câte în lună și în stele, că uneori te mai și plectiseau sau chiar te enervau, de îți venea să-i spui babei: "Mai lasă-le naibii, Babă Ileană, că data trecută le-ai spus altfel, le cam coși cu ață albă". Baba știa că uneori le mai încurcă, că de, vârsta e de vină și se scuza, că ea nu vrea să facă păcate, că ea nu minte și avea chiar o formulă magică ce îndepărta imediat orice bănuială că s-ar putea ca ceea ce spune ea să fie simple baliverne: "Am auzit asta de la cutare, dacă a mințit el, mint și eu", după care urma povestea cu ce i-a spus cutare.

Baba Ileana era pofticioasă ca o femeie gravidă, dar niciodată nu cerea ceea ce vedea și poftea, ci făcea tot felul de aporouri care mai de care mai clare să determine pe cel vizat să se simtă, mai ales dacă era vorba de ceva de mâncare. Cunoscându-i năravul, uneori mama se făcea că nu pricepe și nu îi dădea ceea ce dorea nici în ruptul capului, dar de cele mai multe ori îi făcea hatârul, că de nu, o povestea peste tot și asta nu ar fi fost mare lucru, dar vorba ceea, "făcea din țânțar armăsar".

Într-o zi a venit la noi cătrănită rău de tot și după ce s-a așezat pe scaunul indicat de mama, a tăcut câteva clipe, ceea ce nu prevestea nimic bun, după care a început să povestească cu năduf:

-Fa Tasăico, n-am mai văzut fa așa oameni zgârțiți, mânca-i-ar boala de zgârâie brânză ce sunt, fa! Am fost la Nichita lui Hărbaci (un vecin ce stătea mai jos pe șosea, poreclit Horbaci-mormânt, în ucraineană, cu o pronunție a literei H gâjâit, între g și h) și coceau, fa, mămăligă pe plită. Nu mi-au dat, fa, nici o mușcătură, cu toate că îmi curgeau balele din gură de poftă, dar nu mi-au dat. M-am dus acasă, felii, am pus-o pe plită, am copt-o, am mâncat o bucățică, dar nu era, fa, ca aia! Am dat restul la câine, că nici n-am mai putut să înghit, lua-le-ar Dumnezeu mămăliga de la gură, că și acum parcă simt gustul ăla de la mămăliga lor, pe care nici n-am gustat-o, sta-le-ar mămăliga-n gât, Doamne iară-mă!

Cât de bună, sau cât de utilă era Baba

(continuare în pag. 32)

Ileana în lipsa altor mijloace de informare în masă, pe atât era de păgubos să intri în gura ei ca personaj negativ. Să te fi ferit Dumnezeu mai bine, pentru că niciodată nu se putea dănuți ce poate ieși din imaginația plină de fantezie a babei.

Când am crescut un pic mai mare, am înțeles că după ce a murit Moș Serghei, Baba Ileana de la un timp a dat în darul beției și de aici i s-au tras mai târziu toate necazurile ce au urmat: izolarea pe care nu a putut să o suporte și mai apoi sfârșitul, părăsită de toți cei ce până atunci o primiseră ca pe o persoană mai mult utilă, decât respectabilă.

Într-o duminică, sau poate o zi de sărbătoare religioasă, erau strânși la noi în casă toți vecinii la o vorbă, o bârfă, la un 101 (cred că jocul de cărți numit tabinet), la mâncat semințe, la un pahar de vin sau rachiu și la ascultat muzică populară la aparatul nostru "MIORIȚA", pe care mama, trimisă de tata, care era sătul de știrile Babei Ileana, îl cumpărase de la Constanța și, odată adus acasă, pus la loc de cinste ca un obiect prețios ce era și ascultat cu mare interes. Baba, probabil conștientă de faptul că obiectul cu pricina îi furase mare parte din atribuțiuni, de ciudă, a tras mai multe pahare de vin și rachiu la măsă, din sticlele aduse de cei prezenți pe sub pieptare și servite cu un singur pahar, pe rând, la un moment dat, s-a cherchelit și a început să vorbească întruna. Țața Mița, nevasta lui Nea Nicu Fieraru, care din nu știu ce motive nu o avea la ficiți și care tocmai atunci asculta cu mare atenție o melodie populară interpretată la caval de un niculițean pe nume Botea și mai nu știu cum, fiind bruiată de vorbăria babei care tălăcănea verzi și uscate, și-a ieșit din pepeni, a sărit de pe scaun și i-a șters scurt o palmă peste gură. A ieșit un tărăboi pe cinste, care tatei îi plăcea dacă nu ar fi avut loc în casa lui și îi consecință s-a văzut nevoit să întrerupă reprezentația și să poftască într-un mod nu tocmai politico protagonistele afară din curtea lui și sfātuindu-le că odată ieșite, n-au decât să-și rupă gâturile, să se omoare, că pe el nu-l interesează ce se petrece dincolo de gardul ce-i împrejmuia curtea. Sigur că toată buna dispoziție s-a dus pe apa sâmbetei și toți au plecat pe la casele lor, spre dezamăgirea noastră, a celor mici, care căscam gura, că tare ne mai plăceau asemenea manifestări. După ce totul s-a liniștit, făcându-se seară, mama a luat cobilița și gălețile, s-a dus la fântâni să aducă apă, iar când se întorcea, a văzut că în spatele casei lui Nea Nicu palpăia ceva, ca o flacăra provocată de un foc. Având o prezență de spirit nemaipomenită, a traversat curtea, după cum știți neîngrădită din cauza fierăriei, cu cobilița în spate, instinctul spunându-i că acolo ceva nu este în regulă. Când a văzut ce se întâmplă, a dat alarma într-o clipă strigând disperat:

-Ardeeeeeeee!

În timp ce striga, și-a dat jos cu repeziciune cobilița, a pus mâna pe găleți și a aruncat apa sub streășina din stuf pe focul care începuse să se întindă, existând riscul ca în câteva clipe să cuprindă toată casa. Alarma fiind dată, au sărit toți vecinii și numai în câteva clipe au îndepărtat pericolul, îmbibând cu apă împrejurimile și substreășina din podul casei, pentru siguranță. Imediat au început cercetările pentru a se

Boem@ (106) 12/2017

afla de unde a pornit focul, cauze, motivații, posibilități, pentru că un foc la o casă este o problemă și nu se aprinde el chiar așa ca prostul din te miri ce, trebuie să se găsească acel ceva care l-a provocat, cum și de ce, sau... cine?

După locul de unde apăruse focul, după cum s-a declanșat el chiar sub streășina casei, după cârpa îmbibată în gaz (petrol lampant) găsită chiar sub locul în care se aprinsese focul și stinsă și ea cu apa din gălețile mamei, s-a tras concluzia clară că este vorba de o mână criminală și nu a trebuit prea mult, ținând seama de ce se întâmplase în ziua aceea să se ajungă mai întâi la bănuiala, apoi la certitudinea că autorul crimei este Baba Ileana. Acuzația s-a dovedit a fi cea adevărată pentru că, agățat de gardul de sârmă ghimpată ce împrejmuia grădina din spatele casei, a fost găsit baticul babei, ba chiar a doua zi dis-dimineată, a fost văzută baba căutând de-a lungul gardului ceea ce pierduse, sau poate să vadă efectul isprăvii sale din seara precedentă.

De unde până atunci Baba Ileana era acceptată peste tot ca o trebuință de uz general, de la această întâmplare, din diferite motive, reale sau inventate, i s-au închis porțile și nu a mai avut acces în nici o curte, ba chiar era ocolită dacă întâmplător ieșea în calea cuiva, dar cel mai grav, nu era chemată nici la pomeni, ceea ce a atârnat mult prea mult. Probabil că nu atât întâmplarea cu focul, cât faptul că nu a mai avut posibilitatea să-și exercite calitățile de purtător de vorbe, bârfe, întâmplări care mai de care mai picante, au afectat-o în așa măsură, încât prea mult nu a mai suportat situația, a găsit că este mai bine să-și încheie socotelile cu lumea rea în care trăia și și-a găsit liniștea lângă Moș Sârghii al ei, în cimitirul satului unde odihnește în pace și înțelegere cu toți cei de acolo, acoperită de bălării și uitată de toți.

Gestul de răzbunare al Babei Ileana a avut și un efect oarecum pozitiv, care privit dintr-un anumit punct de vedere a fost chiar benefic. De atunci, Țața Mița a rămas cu un fel de psihoză, care odată înțeleasă, i-au adus mari avantaje în sensul că a trebuit să fie protejată. Nu mai suporta să vadă foc deschis, că o apuca bătaia de inimă, și din cauza asta avea motive serioase să nu se mai ducă prin fierărie pe la Nea Nicu să tragă la foi, că i se făcea rău, ducea mâna la inimă și trebuia scoasă musai din acel loc. Noroc de colectivizarea care a dat peste noi în scurt timp și ne-a luat tot ce aveam prin curte și i-a luat și fierăria lui Nea Nicu, iar Țața Mița a fost salvată de bătăile de inimă pentru că nu mai avea foc deschis în curte.

Dar nenorocirea cea mai mare ce era să ni se tragă nouă de la focul Babei Ileana era un patefon vechi și uzat pe care Nea Nicu îl abandonase în podul casei ca pe un obiect ce nu îl mai putea folosi, pentru că nu mai avea ace. Era de fapt un fel de gramofon ce funcționa pe bază de manivelă, adică avea un arc ce trebuia încordat mai întâi, cu o manivelă de dimensiuni mai mici, care prin destindere puneă în funcțiune toată mașinăria, cu un blat rotund pe care se puneă o placă din ebonită ce se spărgea foarte ușor, cu melodii vechi de-ale lui Zavaidoc sau cine mai știe cine, pe care noi le ascultam în neștire atunci când aparatul era în stare de

(continuare în pag. 33)

funcționare. Odată epuizată rezerva de ace, Nea Nicu, din neglijență sau poate că se plictisise să asculte aceleași cântece, dar și pentru că apăruseră aparate de tip "Miorița", care aduceau ceva nou și mult mai modern, a abandonat patefonul în podul casei. Eu cu Ilie, fiul lui cel mai mic și prietenul meu, am descoperit minunea printre vechituri și cu o gresie am ascuțit acele, am încordat arcul învârtind manivela și minune, patefonul a început să funcționeze, nu așa cum ar fi trebuit, dar la nivelul nostru, foarte mulțumitor. Eu, mare amator de muzică, făceam ce făceam când eram singuri acasă, îl provocam pe Ilie să mergem în pod să mai ascultăm muzică și Ilie, care și el avea treabă cât aveam și eu, abia aștepta, așa că de la un timp, dacă cineva avea nevoie de noi, ne găsea în podul casei lui Nea Nicu.

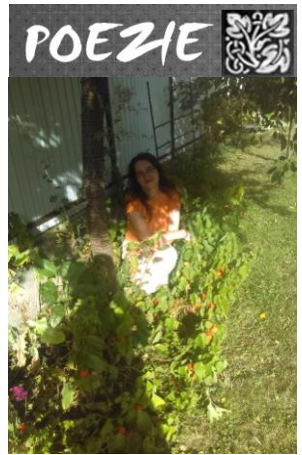
A doua zi după întâmplarea cu focul, noi ne dădeam de ceasul morții că baba trebuie neapărat pedepsită pentru că era să ne lase fără patefon, obiectul cel mai de preț pe care îl dețineam pe ascuns și care ar fi ars odată cu casa. O asemenea nenorocire nu trebuia să ni se întâmple, dar pentru că precedentul era deja creat și casa putea oricând să ardă, noi, oameni prevăzători, am mutat patefonul într-un loc mai sigur, în malul de deasupra fântânilor unde ne săpasem în timp un fel de grotă, loc de refugiu și liniște, de unde numai după vreo două zile ni l-a furat careva, sigur un prieten căruia îi divulgasem secretul celei mai teribile descoperiri umane, iar el ne-a înșelat așteptările. Nu am descoperit nici în ziua de azi cine este autorul rușinosului furt, dar nici Nea Nicu nu a mai căutat patefonul, iar noi am scăpat de griji abia acum vreo cincisprezece ani când și el a plecat pe drumul fără întoarcere, uitând de "minunea secolului", care și ea la rândul ei a făcut furori și care poate și acum, cu ace ascuțite cu o gresie, mai scoate sunete care seamănă destul de mult cu muzica.



(urmare din pag. 9)

/ Nu uit: cerul meu cu nori / prin zâmbet l-ai deschis, / c-o floare și-un sărut, / Nu uit..." („Nu uit...", p. 70).

Dar, mai ales, un volum de versuri ca o declarație de creator de frumos, cu semnătura de fidelitate a confesiunilor poetei Valentina Balaban: „Pe aripi de calendar mă deșir / și înșir poveștile pașilor ghemuiți / în nopți, prin bateriile timpului / ce-mi încarcă fire de zi, spre / potecile neștiutelor ce emană / riscuri creatoare de speranțe” („Pe aripi de calendar...", p. 73).



Mönika TÖTH

Lipsa ta îmi mângâie sânii

(rânduri pentru tine Vasile)

aș vreau să te iau în brațe
și să te alint ca pe un copil
apoi să fac un tatuaj pe buzele moi
cu prenumele tău sfânt și etern
dar nu mai pot să fac nimic
ești departe de mine ca stelele în cer
lipsa ta îmi mângâie sânii

micro-poem

maroul din ochii tăi
e amintirea caldă
din iarna-mi dură

te ador

(La Mulți Ani)

ți-aș dărui soarele
nu pot să-l ating
ți-aș da o stea
nu pot să ajung
îți dăruiesc doar
două simple cuvinte
scrise pe foaie
parfumată de afine
te ador

când țin mâna ta..

când privesc ochii tăi
ca două vâpăi
nu mai simt suferința
când ating pielea ta mătăsoasă
nu mai doresc pe nimeni
când țin mâna ta
caldă
nu mai simt frigul din inimă
când sărut buzele tale dulcegi
mă renasc



Ernesto MIHĂILESCU

„TIMPUL ȘI RĂSTIMPUL”

sau despre valorile fundamentale ale ființei

Marginalii la romanul „Timpul și răstimpul”, de T. Carașca

„Timpul și răstimpul”, romanul lui Tănase Carașca, debutează ex abrupto cu festivitatea de deschidere a unui nou an școlar la liceul din orașul Vecinești. Directorul săvârșește ceremonialul subliniind cu *subînțeleles* evenimentul care pare că eclipsează fondul: „Vom începe noul an școlar (...) cu două săptămâni de practică agricolă, la cules de vii, la Bădila” (pag. 18). Și rând pe rând, intră în poveste personajele: Titi Drăgan, protagonistul romanului, liderul *mușchetarilor* (Titi, Doru, Radu, clasa a XI-a), Lili Nădrag, viitoarea iubită a lui Titi, Doina, prietena și confidenta ei (ambele, clasa a X-a), Kati *macedoneanca*, Niky, *grecoaica din Izvoreni*, alți și alți liceeni, profesorii Iosif Colcer (director), Dumitru Rotică, Gheorghe Parusi, Nicolae Dâncu, părinți...

Inspirat și generos început! Cele două săptămâni de practică au în sine valențele unui roman. Cadrul natural de la ferma viticolă Bădila, de la Străjerie și Mânăstirea Cocoș este mirific și devine scena afirmării mulțimii de liceeni-adolescenți. Pentru ei, esențială nu este munca, ci bucuria elementară de a fi împreună, dezlănțuiți să scormonească în secretele vârstei, să-i pătrundă frumusețea, dornici de distracție, de cântec și dans, însetați de prietenie și dragoste, așteptând sau trăind cu voluptate iubirea... De aici, scenari, actori și peisaje, motive și episoade în stare să genereze un topos. Sunt iubiri de liceu, iubiri de adolescenți, delicate și sensibile ca mimozele, care se nasc crezându-se ori numai promițându-se veșnice și pier inexorabil, adesea, repede, împovărând cu amintirea lor, întru totdeauna, memoria ființei. Autorul își rezervă doar menirea să construiască discursul și să-i *simbolizeze* personajele și întâmplările pe care eroii le declanșează și le trăiesc. Timpul – cel material, măsurabil, mereu egal cu sine – este irelevant în literatură. Două săptămâni de practică agricolă se pot întinde, diegetic vorbind, pe un spațiu aparent disproporționat față de spațiul acordat reflectării a doi ani de liceu... Timpul curge continuu până la întâlnirea Titi-Lili, de după promovarea examenului de bacalaureat, la Lili acasă, la Valea Mirii, (aproape 200 de pagini). Apoi (în următoarele 70 de pagini, până la final, adică vreo 40 de ani), timpul devine discontinuu și, zăbăuc, o ia razna! Scriitorul ne propune cronică a unei generații de adolescenți, a timpului și a locului în care a trăit aceasta. Iar dincolo de timp și de loc, redă, mutatis mutandis, *adolescența adolescentului universal*.

Adolescența pare a fi, la o prima analiză, tema operei! Romanul este alcătuit din două părți: *Timpul și Răstimpul*. De aici, titlul. Discursul este complex, câteodată nu ușor de strunit. Povestea pe care o trăiesc protagoniștii (Titi Drăgan, gratulat de prieteni cu cognomenul *Lipoveanu*, fiindcă este blond, și Liliana-Lili-Li Nădrag, *fata cu vocea de aur*) se petrece în anii '60 și începutul anilor '70. Iar fiindcă oamenii trăiesc pentru a comunica, a se revedea, a depăna amintiri și Domnul este îngăduitor, Titi și Lili se despart efectiv tocmai după decantarea ultimelor esențe rămase tulburi între ei, prin

Boem@ (106) 12/2017



anul 2010. Peste patru decenii, o epopee! Densitatea trăirilor și a evenimentelor prin ani și vârste, într-o operă literară, o hotărăște, suveran, scriitorul...

Interesant, și paradigmatic pentru arhitectura epicului, este modul în care adolescentul licean și tânărul de apoi Titi Drăgan se raportează la feminin și la eros. În mai puțin de doi ani, el experimentează, deci cunoaște, prietenia-iubirea romantică cu Lili-Li, în care sentimentul domină rațiunea dar reprimă instinctul; relația inițiativă cu Mașa, în care instinctul își subjugă rațiunea și sentimentul; incidentul cu Katy, în care rațiunea controlează sever instinctul și suspendă orice perspectivă sentimentului. Un caz particular îl va reprezenta relația cu Liana, din cel puțin două motive care imprimă un alt caracter episodului lor erotic: Titi nu mai este adolescent-licean, ci bărbat, absolvent de facultate, care ajunge întâmplător pacientul Lianeii; Medicul Liana, abandonată de iubit, care a ales să emigreze în Canada, aflată la vârsta feminității absolute, se îndrăgostește de pacientul său, și decide să-și refacă viața sentimentală și socială cu el. Temporar, în nou formatul cuplu Liana-Titi, sentimentul, instinctul și rațiunea împlinesc armonios acea trinitate sacră ce stă, ideal, la temelia familiei tradiționale, la care se raportează în permanență romancierul.

Iubirea de o zi cu o Rodica oarecare, văzută retrospectiv de erou ca „nebulia primului zvâc al iubirii”...; romantismul de stranie frumusețe, etern și totuși astăzi cvasidesuet, care generează substanța magmatică a iubirii Titi-Lili...; pragmatismul aproape mecanic al actului erotic săvârșit cu Mașa, simplu, fiindcă așa cere firea, dar răscolitor, izvoditor de intense trăiri, simțire și reflecții: „Lipoveanul meu a

(continuare în pag. 35)

plecat la muncă pe șantier, la Brașov, iar eu... eu... sunt tânără, se scuză, iar tu îmi plăci”, va mărturisi femeia (pag. 156), în vreme ce neofitul Titi înțelege că „ceea ce tocmai trăise în acea noapte de august... va însemna totdeauna pentru el un nou început” (pag. 158), o pertinentă definiție a *inițierii*, a stării de bărbat care tocmai a trecut pragul...; exprimarea hormonalei și năbădăioasei Katy prin furii și bufeuri, părând deopotrivă instinct și act îndelung, metodic rumegat (motivația ei: „pentru că te iubesc, mă zânule...”, comentariul autorului: „Și era totuși o fată frumoasă, deșteaptă, expansivă, dar cu prea multe disponibilități și cu un tupeu ce bătea adesea spre obrăznicie” (pag. 182); rafinamentul cu care Liana alege, la un moment dat, să-și vindece prin tânărul pacient rănile încă sângerânde ale unei iubiri eșuate, contrapunându-i, repede, dur, chiar și printre lacrimi, sângele rece cu care, când totul părea perfect, renunță pentru a se întoarce la iubitul dintâi... Cu Lili, Titi a discutat constant despre maturizarea și devenirea lor profesională, dragoste și castitate, căsătorie și copii, fără false pudori, dar și fără căutate provocări viscerale... Deci tot cunoaștere, tot inițiere, dar câtă negrăbire! Ceea ce Titi, îndrituit de scriitor cu privilegiul de a-i ordona discursul, nu uită! Iar neuitarea devine textura subtilă, adesea subliminală, care împinge subiectul spre finalul imprevizibil. Iată un buchet de istorioare și episoade cu parfumuri și nuanțe abil selectate, de ipostaze și trăiri, de împliniri și ratări ale erosului, ilustrând cu naturalețe universalitatea dragostei și chipul în care fiecare pereche de îndrăgostiți îi dau individualitate irepetabilă, risipește convenții constrângătoare și consecințele acestora: vină, vinovăție, (in)fidelitate, fidelitatea fiind o componentă a sistemului de valori în care personajul și, firește, autorul cred.

Prima etapă a iubirii dintre, inițial adolescenții, Titi și Lili, care face din „Timpul și răstimpul” și un roman de dragoste, debutează la vocația ei, a fetei, și se încheie cu depunerea jurământului de dragoste și credință, ritual inițiat de el, bărbatul. Locul ales, biserica Mănăstirii Cocoș. În preajma acesteia „păcătuiesc” sărutându-se prima oară, în naos aprind lumânări la „sfeșnicul din fața icoanei Maicii Domnului cu Pruncul”, apoi se închină și sărută „icoanele din fața Sfântului altar”, pentru ca, la ieșire, în pronaos, să facă legământul: „- Jur în fața Atotputernicului Stăpân al Lumii că te voi iubi toată viața și voi fi corect și cinstit întotdeauna cu tine, apoi o strânse de mână. / Lili îl privi o clipă surprinsă de cele auzite, apoi își întoarse și ea fața spre altar și rosti, la fel de emoționată: / - Jur în fața Atotputernicului Dumnezeu că te voi iubi toată viața și voi fi corectă și cinstită întotdeauna cu tine, apoi îl strânse și ea cu un zăcnet ușor, privindu-l insistent în ochi.” (pag. 67). Îndrăgostiții săvârșesc taina unei cvasilogodne, o unire în spirit.

Părăsind biserica, pornesc spre Crucea Cocoșului, dorință mărturisită de prelungire a ritualului crezului de iubire și fidelitate abia celebrat. Începe a doua etapă a iubirii protagoniștilor, sentimentul care îi leagă este grav, profund, adesea obsedant, chinuitor, cu încercări și cumpene... Prima încercare se produce imediat. La Crucea Cocoșului, tânărul este mușcat de o viperă cu corn! Dus urgent la spitalul din Tulcea, va fi internat, ratând stagiul de practică agricolă, atât de propice manifestării și consolidării iubirii lor. Un avertisment! O premoniție pentru

cititorul care deja a încheiat lectura. Întâmplarea nefericită de acum curmă temporar firul prieteniei-iubirii ce tocmai se naște, dar altă întâmplare, un accident grav de circulație, în ultimul an de facultate, devine agentul care va provoca iubirea și relația încă studentului cu Liana și începutul destrămării iubirii cu Lili.

Se mai întâmplase odată, cu Mașa, experiență pilduitoare pentru orice adolescent, răvășitor pilduitoare pentru o fată care iubește. „Ce se întâmplă Titi, parcă ai ceva pe suflet, te-a deranjat cumva plecarea mea la mare?” (pag. 169) Nu, răspunde tânărul. Atunci? „Te pomenești că ți-a sucit mintea vreo țărăncuță cu bujori în obrăjori...” (pag. 170). Titi neagă fără convingere și, în final cedează, destăinuindu-se: „Am fost agresat de o lipoveancă...” Lili se miră: „Agresat? Cum adică agresat? Te-a lovit, te-a bătut...” Ironică întrebarea, tragi-comic răspunsul: „M-a violat!” Fata cere detalii, el le oferă, ea, vergură, dar nu ingenua, vrea mai mult, dorință aparent frivolă, dar mucalită, malițioasă, contradictorie, izvorâtă dintr-o acută sfâșiere interioară: „Zău! și Lili începu să râdă spre surpriza prietenului ei. Și a fost bine?” (pag. 170).

În mod paradoxal, tocmai Titi începe să fie obsedat de fidelitatea iubitei, obsesie întreținută și de activitatea pe care Lili o desfășura ca interpretă de muzică populară la Casa de cultură din Vecinești, unde un instrumentist-medic veterinar îi purta sâmbetele.

Pentru Titi Drăgan, personajul structurant al romanului, iubirea rămâne sentimentul amplitudinii și al completitudinii umane, al ființării într-un univers aleatoriu, uneori alienant, întins între ordine și haos, rai și iad, de unde, mereu, iluzia că a ajuns la binecuvântarea unui liman, liman la care cunoașterea, ca act întemeietor al personalității, refuză cu obstinație să ajungă.

În planul psihologiei vârstei, alături de iubire, prietenia este celălalt sentiment definitoriu al adolescenței, cealaltă valoare fundamentală a ei. În liceu, Titi, Doru și Radu alcătuiesc un trio indisolubil, fiind, de altfel, „supranumiți «cei trei mușchetari»”. Prietenia, ca și dragostea, este profundă, serioasă, creează legături solide între adolescenți, uneori pentru durată întregii vieți. Astfel va deveni prietenia dintre Titi și Doru, personaje legate prin pasiunea pentru muzică, din care amândoi fac o profesie, deși, caracterial, Titi este sobru, angajat cu toată ființa în evenimentele și procesele existenței cotidiene, pe când Doru, tinde să bagatelizeze totul prin detașare, adesea ironică, ori teribilism. Poate și pentru faptul că Doru este mai puțin norocos în dragoste...

În spiritul literaturii romantice, al cavalerismului, dar și al autohtonei legături între fărtați, cei trei se leagă prin jurământ. Autorul ne duce la biserica aceleiași mănăstiri pentru a fi martorii episodului: „s-au dus toți trei în fața icoanei maicii domnului, au înfipt lumânările în nisipul sfeșnicului, apoi s-a întors ca la o comandă în același timp, și-au întins mâna dreaptă și au așezat-o una peste alta ca într-o ceremonie și au pronunțat în același timp, într-un mi-

(continuare în pag. 36)

nicor: / - Până la moarte, așa să ne ajute Dumnezeu! / Prietenia celor trei băieți era cunoscută și admirată în școală. În orice împrejurare, erau nedespărțiți, știau totul unul despre ceilalți și invers, formau un triumvirat solid, cu rădăcini prietenești sincere și neinteresate." (pag. 30). Iată un acord între Titi și Radu, în notă teribilist adolescentină, ce o privește pe Lili! Radu: „Băi Titi (...) fata asta e frumoasă foc, mă! Îmi place și mie, s-ar putea să ne duelăm!” Replica lui Titi: „putem iubi aceeași fată, dar de bătut, nu o să ne batem niciodată”, precizând: „ești prietenul meu, am jurat, la rău și la bine, iar eu nu trădez, asta este clar cel puțin pentru mine, dacă voi încă nu ați înțeles”. Răspunsul lui Radu: „Hai mă Lipovene, tu crezi că putem fi adversari vreodată, chiar și pentru o fată? Exclus!” (pag. 32).

La polul celuilalt gen, evoluează prietenia dintre Lili și Doina, colege de clasă. Colege și de cameră la gazdă, Doina o pune în gardă pe Lili în privința modului în care cei din jur pot percepe legătura cu Titi: „Lili, fii cu ochii în patru, să nu intri în gura vecinilor, o atenționă Doina. Știi că aici e ca la țară, geamurile au ochi, pereții au urechi” (pag. 113). Lili i se confesează Doinei, când, în vacanță, petrecând împreună revelionul, nu putea „trece peste absența lui Titi”, prilej pentru Doina să o consoleze, parcă premonitoriu: „Viitorul poate fi imprezibil Lili, nu știi la ce te poți aștepta...” și „viața nu are culoare roz Lili! Vorbim noi altădată despre culorile vieții...” (178). Când îndrăgostiții sunt supărați, la rugămintea lui Titi, Doina face oficiul de a transmite *corespondența* (clasicele *bilete*) de la unul la celălalt (pag. 186-190).

Într-un alt moment, altă colegă, Marcela, nu pregetă să laude față de mama Lilianeii pe iubitul fetei: „Titi chiar este un băiat de treaba și e talentat. (...) La muzică. Titi cântă la mai multe instrumente, are voce și e și poet.” (pag. 111).

Colege de liceu, fără a fi neapărat și prietene, Lili și Katy se află într-o relație specială, de simetrie inversă. Într-o evoluție contrapunctică se află și masa elevilor liceului din Vecinești cu *harpiile*. În anii aceia, un *anumit* liceu din județ primea și *elevii* privilegiați de regim, pentru a-și completa studiile evitând multe din rigorile regulamentelor școlare, poate și ale legii. Liceenii din Vecinești îi porecleau pe acești elevi, și cu puțină invidie, *harpii!*

Iar deasupra tuturor, un suprapersonaj, liceul!

Ce licean din anii '60 nu se regăsește în acest fragment-sinteză: „Internat. Meditații. Școală. Griji. Obligații. Ore. Note. Bucurii. Necazuri. Dezamăgiri. Gânduri. Bilețele. Unele lungi. Altele scurte. Voință. Concentrare. Satisfacții. Iluzii. Întâlniri. Mai rare. Mai pline. Mai dese. Încântare. Noutăți. Inedit. Despărțiri. Regrete. Revederi. Împliniri. Plimbări. Îmbrățișări. Sărutări. Încercări. Treziri. Reluări. Atenționări. Progrese. Speranțe. Promisiuni. Vacanțe.” (pag. 120). Ceea ce pare o simplă înșiruire de cuvinte creează de fapt imaginea aceluia proces formativ esențial pentru viitoarea personalitate a omului, proces care se identifică dintotdeauna cu adolescența. Aproape fiecare cuvânt evocă, în planul discursului, o stare ori un sentiment cu funcție inițiativă, iar în planul esteticului contribuie la împlinirea cadenței de poem epic ce ne ritmează lectura.

Viața tinerilor capătă rațiune de a fi, coerentă, orientare spre scopuri mai apropiate și idealuri și valori perene.

Contrar percepției mai dintotdeauna a elevilor, scriitorul matur de astăzi are revelația unui liceu care poate să admită, chiar să susțină moral, iubirile frumoase, care întregesc și potențează devenirea: „Perechea Titi Drăgan-Lili Nădrag devenise un fel de subiect didactic, când interveneau discuții pe această temă, sau când problema relațiilor dintre tineri încerca timid să aducă prin orele de dirigiență o serie de chestiuni care s-ar fi impus, care erau evitate din porniri pudice prost înțelese chiar și de dascăli și, tocmai de aceea, superficial tratate.” (pag. 120-121).

Cât din *materia* romanului este realitate metamorfozată în proză și cât este ficțiune pură? Răspunsul îl cunoaște numai autorul. Povestea lui Titi Drăgan pare inspirată din realitate, iar dacă nu ar fi, rămâne plauzibilă. Este realitatea anilor '60-'70, prin cumpenele cărora numai adolescenții își mai permiteau să viseze și să creadă. Autorul atribuie actanților nume și personalități care îl ajută pe cititor să-i identifice în cotidian. Fie că aceste personaje sunt profesori, directori de școli, medici, inginer agronom, director de casă de cultură, inspector școlar general...

Satul socialist și colectivizat duce la sărăcie și, în consecință, la dezrădăcinarea oamenilor, îndeosebi a tinerilor, îi obligă să caute altceva decât agricultura, pe care o slujiseră din tată în fiu. Perspective?! Una... Ei aleg un socialism cu altă față: egalitatea proletară de șanse, care asigură un salariu minim necesar, un loc de muncă stabil și o garsonieră-un apartament la bloc. Bucuria cu care tânărul profesor Drăgan, stabilit la Tulcea, primește veste că i s-a repartizat o garsonieră, după ce locuise o vreme într-o cameră de internat, împărțită cu un alt coleg profesor, este ilustrativă. În acest - *sui generis* - sat românesc, trăiesc părinții personajelor: familia Drăgan, la Valea Morilor, familia Nădrag, la Valea Mirii... Despre frumusețea naturală a locurilor și despre frumusețea încă nealterată a chipurilor și sufletelor oamenilor scrie convingător Tănase Carașca. Trece însă peste adevărurile dureroase. De aceste adevăruri fug copiii satului, ajung la liceu, unii fac facultății, își rostuiesc viața la oraș, Titi la Tulcea, Lili la Galați...

Cât vor fi liceeni, autorul își aduce eroii, în vacanțe, acasă. Aici sunt părinții și pământul din care își trag seva pentru a crește și a deveni. Inspirat, va aborda, în oglindă, vacanța de iarnă a celor doi îndrăgostiți. Titi, preocupat de pregătire pentru sărbători, primește scrisoare de la Lili. Îl redescoperim, de data aceasta, într-un expresiv și mișcător portret de adolescent, văzut prin ochii mamei, care a sesizat că s-a schimbat profund și a intuit că este îndrăgostit, înainte ca Titi să-i spună, sentențios, „Mămică, iubesc!” Suntem în ultima vacanță de iarnă a protagonistului, la Valea Morilor, fiu și mamă discută, mama are dubii, ca femeie trecută prin viață știe ce știe despre aceste prime iubiri, în vreme ce el rămâne ferm în credința sa: „- Eu am spus odată că o iubesc pe Lili și așa va fi mereu.

(continuare în pag. 37)

Nici nu pot să mă gândesc la altceva, sau la altcineva.” (pag. 103). Mama dorește numai să-și protejeze fiul de posibile consecințe nedorite: „- Să dea Dumnezeu, își face o cruce evlavioasă, să fie așa cum spui tu. Eu rămân la părerea mea, că dragostea trece, rănilile rămân. Important este ca rănilile să se vindece. Să nu crezi că încerc să te îndepărtez de fata asta. Vreau doar să te apăr, să-ți deschid ochii asupra problemelor vieții.” (pag. 103). Dincolo, la Valea Mirii, concomitent, Lili cu mama ei, fata fiind ocupată cu *pomul de iarnă*, sub care a pus și „Dama cu camelii”, de Al. Dumas-fiul, darul ei pentru Titi. Pe prima pagină, cu elanul vârstei și starea de indicibilă metamorfoză creată de prima iubire, a scris: „Prin Moș Crăciun, de la mine, pentru iubitul meu dintotdeauna și moșul meu de viitoare femeie-soție, mamă și bunică. La mulți an, Titi.” (pag. 106) Mama (care cunoaște valorile morale în spiritul cărora și-a crescut și educat copilul) înțelege: „Avea încredere în fata ei... dar și în el!” (pag. 106). Lili tot vorbește mamei despre ea și Titi, apoi, îmbrățișând-o, conchide sintetizând, interogativ, dar simplu și expresiv, starea sa de spirit: „Mămică, înțelegi ce se petrece în sufletul meu?”

Patetic fiecare dintre ei, dar patetismul izvorăște din vârsta adolescenței și din postura de îndrăgostiți, care le prefacă și regenerează ființa! Este de remarcat frumusețea, intensitatea și sinceritatea relației mama-fiu și mamă-fiică, la vârsta primilor fiori ai iubirii, naturaletea și simplitatea stranii cu care comunică, mărturisesc, mai ales pentru lumea satului de atunci, maturitatea cu care acești adolescenți, crezuți uneori imaturi, își rânduiesc și pun de acord viața intimă cu obligațiile școlare. Autorul relevă miracolul unui mod de a fi și a trăi al unei familii țărănești de la sfârșitul anilor '60, din veacul (întâmplător, și mileniul) trecut, când morala tradițională impunea norme severe vieții tuturor, vieții adolescenților în special, a adolescentelor îndeosebi. Asprimea moralei tradiționale era augmentată de duritatea moralității *comuniste*, impuse de regim, dar și de austeritate vieții cotidiene, dictată nemilos de sărăcie. Remarcăm, de altfel, că familia fetei era mai ajunsă, pe când a lui, cu trei copii, o recunoaște chiar Titi, era săracă, de unde și teama că fata l-ar putea părăsi. Acești părinți propun o morală virtuală, o conduită și un mod de viață virtuale, fără să impun nimic. Înțelepciunea le spune că a da lecții de viață unui adolescent este ca și când ai învăța o pasăre să zboare. Adolescentul învață pe cont propriu să fie, tot așa cum pasărea deprinde singură zborul.

Tănase Carașca este maestru în reconstituirea vârstei aceleia revoluate, prin care, oameni fiind, am trecut toți, în evocarea farmecului ei, deopotrivă expansiv și discret, public și intim. Ce părinte sau ce adult trecut pe la catedra unei școli nu a trăit sublimul aproape indescifrabil al clipei în care o puberă sau adolescentă îi mărturisește spontan, dezinvolt, ca pe cea mai naturală și veritabilă trăire a sa: „Suntem împreună de un an, fără el aș fi...”; sau un mânz mai năzdrăvan rostește câte o năzbatie despre una sau mai multe colege... De nepătrunsul multora dintre ascunzișurile sufletelor adolescenților se apropie, cu răbdare și har, Tănase Carașca în „Timpul și răstimpul”.

Adolescența este tema romanului?! Da, la o primă analiză! Astfel, sfera tematică își integrează structural

dragostea și învățătura, interconectate indestructibil, protagonistul formându-se și împlinindu-se ca apele tumultoase care numai între două maluri devin fluviu. Două valori esențiale ale adolescenței, două experiențe esențiale: iubirea și școala, potențate de a treia, prietenia. Spun școala, fiindcă substanța romanului se naște din sute de formidabile *nimicuri* proprii vârstei liceului, laborator al întrebărilor capitale, al cunoașterii și autocunoașterii, peste alte trepte ale vieții protagonistului (îndeosebi peste studenție, existențial, la fel de generoasă ca liceul!) romancierul trece mai grăbit, concentrându-le, urmărind asiduu să depășească timpul premeditat până la reîntâlnirea cu Lili. Cu o fundamental altă Lili! Și atunci, oare, adolescența nu formează, împreună cu dragostea, școala și prietenia, temelia din care și pe care se edifică (subtil, perseverent!) tema centrală a romanului – năzuința la o existență în spiritul valorilor etern umane, neputința de a găsi echilibrul între datorie și sentiment, *utopia omului perfect, deci «canonic»*, cum fixa odinioară G. Călinescu reperele omului clasic! Astfel deschidem și o fereastră spre înțelegerea rațiunii pentru care autorul, în două rânduri, dă cititorului sentimentul că l-a condus la deznodământ, pentru a continua, propulsând scriitura până acolo unde știe el că se află adevăratul deznodământ!

lată primul! Vremea solstițiului de vară. Titi Drăgan, acum scriitor, pensionar, marcat de trecerea anilor, acasă, lucrează. Telefonul... Lili. Sunt peste patru decenii de când... Femeia recunoaște, este marcată de trecerea implacabilă a anilor. Bărbatul, de asemenea. Își comunică unul celuilalt că sunt căsătoriți, au copii. Ajung la finalul convorbirii: „- Bine, Li, la revedere și aștept. Poți să mă suni la orice oră din zi sau din noapte. / Titi rămase cu telefonul la ureche secunde bune, parcă așteptând să audă în continuare acea voce, acum atât de cunoscută. Îi era dragă amintirea.” (pag. 206).

Dar povestea continuă!

Al doilea posibil deznodământ! Trădat de Liana, părăsește locuința acesteia din București, și postul pe care fusese repartizat ca asistent la Conservator, ia primul tren care îl va duce la Tulcea. Ajuns la destinație, în gară, pe o bancă, așteptând să se lumineze, pentru a se îndrepta spre Inspectoratul școlar, rememorează filmul despărțirii: „A revăzut pentru moment cu ochiul minții imaginea ei răvășită, în genunchi ca într-o rugăciune, cu capul căzut pe pat și părul împrăștiat pe cearceaful alb, lângă care zăcea vechea lui chitară. «Da. Mi-am lăsat amintirile acolo, dar mi-am oprit sufletul» a suspinat tânărul ca o încheiere a unui capitol din viața sa.” (250). Epilog desăvârșit!

De ce continuă?! Titi aspira, cu toată ființa sa, să se reîntâl-nească cu Li și să afle de la ea ultimul adevăr, nemărturisit de aceasta fiindcă nu a mai avut ocazia să o facă. A încălcat sau nu iubita lui jurământul de fidelitate depus cu 40 de ani în urmă? Firește, atunci! El l-a încălcat. A mărturisit păcatul. Se regăsește cu Li, în sfârșit, la lansarea unei cărți

(continuare în pag. 38)

a prietenei lor, Lenka Nanu. După festivitate, Lili îi dezvăluie ceea ce bărbatul aștepta, semn că și femeia își dorea eliberarea de presiunea unui angajament care astăzi mai avea doar o valoare sentimentală: „- Titi, trebuie să-ți explic ce s-a întâmplat atunci, demult, când nu ți-am mai scris, după scrisoarea aceea a ta în care ai intuit bine ceva... Am avut o scăpare cu doctorul veterinar...” (pag. 266). Delicat, Titi vrea să o întrerupă: „- Nu este momentul să mai dezgropăm ceva...”

- Dar am jurat să fim cinstiți unul față de celălalt, se rugă ea.

- Mai ții la acel jurământ? întrebă bărbatul devenind curios.

-Da, și m-am gândit că ar trebui să-ți scriu și să-ți explic, dar n-am făcut-o, poate din prostie și asta sub efectul momentului care de fapt s-a topit după aceea, dar eu mă simțeam vinovată. / - Nu Lili, nu ești vinovată, sunt păcatele tinereții. Și eu am avut greșelile mele...” (pag. 266).

Conducând-o cu autoturismul spre Galați, opresc la mănăstire, intră în biserică și în fața aceleiași icoane, unde odinioară au jurat amândoi, el îi vorbește ritualic, asemenea unui sacerdot: „Lili, șopti cu emoție Titi, în fața Stăpânului Lumii te dezleg de jurământul pe care l-ai făcut acum aproape jumătate de veac. Dacă și unul și altul l-am încălcat vreodată cu gândul sau cu fapt, să ne ierte Dumnezeu că suntem oameni și suntem supuși greșelilor. Eu te-am iertat de mult...” (pag. 267).

Întregul dialog este susceptibil de a fi considerat prețios și desuet. Dar dialogul acesta face parte din deznodământul romanului, ceea ce înseamnă că i s-a acordat o semnificație dincolo de înțelegerea ori acceptarea cititorului. Intuim că autorul nutrește credința romantică, dar etern umană, că între doi oameni care s-au iubit, adevărul trebuie mărturisit întreg, până la capăt, indiferent de consecințe. Pe canavaua unei asemenea povești - fiindcă povestea adevărată este una singură, scena ei este viața, iar eroii sunt Titi și Lili - timpul poate deveni convenție, încât se supune altor legi, se comprimă ori se dilată, permite frângerii, discontinuități și regresii, înghețări și fluidizări *ilogice la modul sublim*.

Se spune că și titlul în sine este act de creație. În plus, titlul pune opera în contact cu cititorul. Sintagma-titlu „Timpul și răstimpul” îmi amintește de „Părinții Otiliei”, nume sub care G. Călinescu a scris celebrul roman, *canonic* deja, „Enigma Otiliei”. Searbăd, necomercial..., i-ar fi reproșat acad. Alexandru Rosetti, directorul unei prestigioase edituri a vremii și amic, de altfel, cu G. Călinescu, recunoscând monumen-talitatea intrinsecă a romanului. Și au ajuns la titlul sub care a apărut și citim și recitim până astăzi povestea Otiliei. Apropierea între „Enigma Otiliei” și „Timpul și răstimpul” poate să pară exagerată, dar se impune. Romanul lui Tănase Carașca clocotește de substanță, este complex, viu, nu perfect, însă provocator și modelator pentru cititorii de orice vârstă, îndeosebi adolescenți. Și i se cuvenea un titlu pe măsură, adică ispititor, *enigmatic* și, de ce nu, comercial! Dintre cei trei protagoniști ai actului narativ, doi (personaje: Titi, Lili & comp și cititorul) îl meritau!



putea face o faptă bună îi dădea puteri. Deși era vlăguit. Răceala dimineții l-a făcut să se adune sub pardesiu. Și-a înfundat cu greu mâinile-n buzunare și a grăbit pasul. Mătura cu privirea cărarea invadată de ierburi.

Foșneau încet, a taină, frunzele copacilor. Vântul se strecura, abia simțit acum, printre ele. Îi legăna și lui o șuviță rebelă, pe fruntea înaltă în acea curbă-a cărării a mai apucat să vadă chipul plin de ură al țiganului căruia-i câștigase tot. Și mâna ce strângea un cuțit cu lamă lată. Și, culmea! a mai remarcat și mânerul făcut din corn de cerb. Apoi a simțit o căldură mare în dreptul inimii. Din ce în ce mai intensă. S-a simțit lovit o dată, de două ori, de trei ori... A mai zărit chipul fostului partener de joc aplecat deasupra-i. Când l-a tras de pe cărare în desişul pădurii. Nu prea departe. Niște mâini care-l cotrobăiau prin buzunare a mai simțit.

- Ce prost! i s-a mai înșurubat în minte un gând. I-i dădeam oricum. Că doară de-aia mă întorceam din drum, nu?!

O ceață străvezie s-a scoborât încet, înnegurându-i pri-virile. Ceva-l ardea tare-n preajma inimii. Căldura-l inunda.

A mai simțit când Burtică i-a găsit pistolul, având impresia unei unde de bucurie pe chipul acestuia. Răutăcioasă. Apoi, scurt, ceva rece la tâmpla dreaptă. A urmat auzul unei detunături pe care pădurea și liniștea dimineții au dus-o până departe. Capul i-a căzut într-o parte, sprijinindu-se de umărul stâng. N-a mai apucat să audă foșnetul de frunze și ramuri date de-o parte de trecerea țiganului.

(Fragment de roman din volumul în pregătire „Întunerul speranței”)



Adrian RACARU

Epigrame dedicate lui Petre Rău,
la lansarea cărții „Născut în zodia Nicorești”

Până la opere postume
Nu lași nimic pierdut în hău
Îți faci din nume un renume
Răul să fie și mai Rău!

Despre un sămădău
De unde vinul vine
Cu stimă despre Rău
Numai de Bine.

S-a întors căciula când să-ți scriu
Trecusem, cred, de Dobrinești
Și a ieșit un Petre Rău
Ce s-a-nrăit în Nicorești.





Angela BURTEA

Stare de fapt

E-adevărat, nicio zi nu seamănă cu alta. Iubim sau nu prezentul și ne gândim la trecut, privim cu neîncredere spre viitor. Pune stăpânire pe noi neșansa și ne lamentăm la fiecare colț de drum, aruncând priviri cărcotașe celor care știu a poza în învingători.

Vorbim continuu despre libertate, dar știm cât de asiduă e îngrădirea, aruncăm în aer puterea liberului-arbitru, dar e dificil să credem că noi, cu puterea rațiunii sau a inimii, alegem în cele din urmă. Aș crede, mai degrabă, că planul stabilit la naștere trebuie îndeplinit, iar suma tuturor acțiunilor noastre determină împlinirea. Cine ne împinge spre o alegere sau alta? Anevoie de lămurit. Din punctul meu de vedere, instinctul e la putere, iar gena e baza și, dincolo de toate acestea, Creatorul ne aruncă momeala, iar noi ... la plăcinte înaintea, la război înapoi.

Trăim laolaltă și ne influențăm reciproc. Unii au în sânge stofă de lider și își pun în aplicare strategiile pentru a reuși. Nu este lider care să nu aibă adepții săi, fiindcă ființa umană e diferită și imprevizibilă. Ne-am obișnuit cu traseismul politic, existent și perseverent în ultimii ani, și, ca o boală contagioasă, s-a-ntins vehement și spre alte zone.

Ne mișcăm repede, facem compromisuri uluitoare, zâmbim și plângem la comandă, dăm din coate până la zvârcoliri diabolice, dar nu cedăm. Ne facem frate cu necuratul și trecem puntea fără transpirații și îndoieli, apoi ne ștergem tălpile botinelor ori ni le schimbăm, spre a fi șterse urmele, și ne frecăm mâinile, zâmbind mișelește întru izbândă.

Vorbim tot mai des despre identitatea națională, fără a ști ceva despre identitatea noastră proprie și directă. Cu legătură substanțială sau nu între una și alta, suntem purtați de val, dând gir rețelelor de socializare, fiindcă acolo adevărata noastră identitate dispăre cu desăvârșire. Putem fi oricine, numai noi, cei adevărați, nu. Ne ascundem în spatele unui ecran și vorbim. Impropiu vorbim, fiindcă nici măcar nu deschidem gura, nici nu ne privim în ochi fiindcă imaginea ne joacă feste cel mai des, iar distanța fizică e colosală.

Am uitat de apropierea fizice, mânați fiind doar de instincte. Iubirea a devenit marfă pentru toate buzunarele, nicidecum pentru inimă, cu prețuri stabilite ca la licitație. Alegem diferit, vrem să fim în rând cu lumea, și mă întreb care lume, pășim după cum ne cântă cocoșul în zorii zilei, iar primul gând al dimineții este acela de a triumfa și-a înșela.

Plângem adesea după anumiți oameni intrați cândva în viețile noastre și ieșiți din peisaj din diferite



motive. O facem din prea multă iubire sau dintr-o imensă prostie umană? Aș spune că totul se petrece dintr-o imaturitate incorrigibilă, dintr-o necunoaștere a firii noastre, și, nu în cele din urmă, din lașitate și prostie. Manifestările oamenilor sunt pe măsura creației lor.

Așadar, să-i lăsăm să dispară oricând vor, cu condiția de a-și lua cu ei toate obiceiurile, toanele și capriciile. Pasageri sau nu în viețile noastre, oamenii sunt făcuți să vină și să plece, doar noi ne suntem tributari mersului nostru.



COLIND

Am plecat să colindăm

Am plecat să colindăm,
Domn, Domn să-nălțăm!

Când boierii nu-s acasă,
Domn, Domn să-nălțăm!

C-au plecat la vânatoare,
Domn, Domn să-nălțăm!

Să vâneze căprioare
Domn, Domn să-nălțăm!

Căprioare n-au vânat,
Domn, Domn să-nălțăm!

Și-au vânat un iepuraș,
Domn, Domn să-nălțăm!

Să facă din pielea lui,
Domn, Domn să-nălțăm!

Veșmânt frumos Domnului,
Domn, Domn să-nălțăm!



Recital de poezie "Supradoza de dragoste" - Gaudeamus (București -25.11.2017)



În imagini: Dan Mircea Cipariu, Ioana Crăciunescu, George Mihăiță, Denisa Lepădatu ș.a.

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE



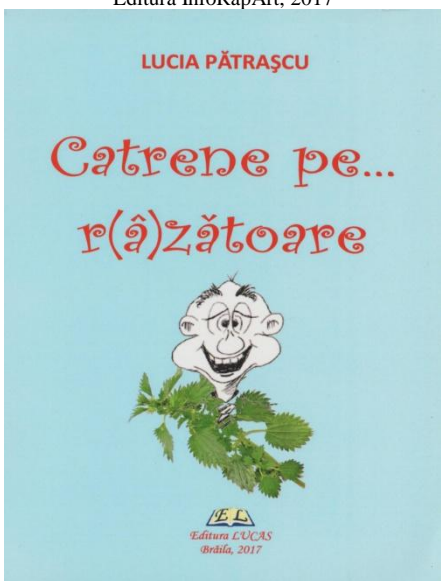
Cezarina Adamescu – Trepțe spre rai
Editura InfoRapArt, 2017



Cezarina Adamescu – Gânduri despre ființa
cuvântului, Editura InfoRapArt, 2017



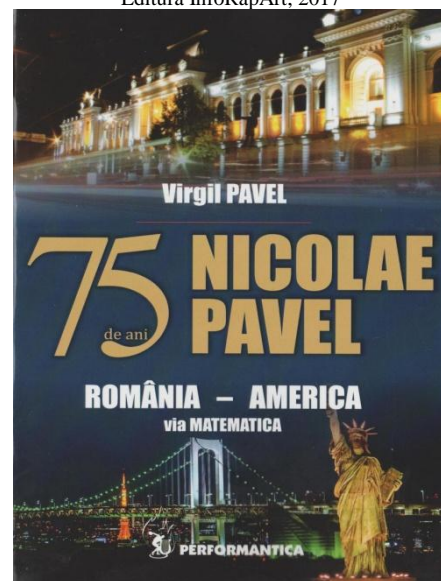
A.S.P.R.A. - Șoaptele toamnei cuminți
Editura InfoRapArt, 2017



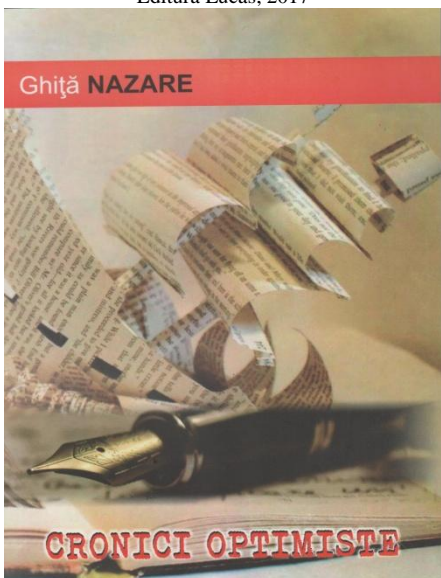
Lucia Pătrașcu – Catrene pe... r(â)zătoare
Editura Lucas, 2017



Riri Sylvia Manor – Bucuria de a nu fi perfectă
Editura Humanitas, 2016



Virgil Pavel – Nicolae Pavel România – America
Editura Performantica, 2017



Ghiță Nazare – Cronici optimiste
Editura CCDJ Galați, 2017



Tănase Carașca – Haz... fără necaz
Editura Pim, 2017



Dan Viță – Dosar de beatificare
Editura Opera Magna, 2017

BOEMA



apler

www.boema.inforapart.ro